

ΤΟ
ΒΑΠΤΙΣΜΑ ΤΩΝ ΝΗΠΙΩΝ

—*—
ΠΟΘΕΝ ΕΣΤΙΝ;
ΕΞ ΟΥΡΑΝΟΥ, ἢ ΕΞ ΑΝΘΡΩΠΩΝ;
ΕΝ ΤΩ ΛΟΓΩ ΤΙ ΓΕΓΡΑΠΤΑΙ;
ΠΩΣ ΑΝΑΓΙΝΩΣΚΕΙΣ;

ὑπο Ι. Κ. Μ.

Ὅσοι ἐβαπτίσθημεν εἰς Χριστὸν
Ἰησοῦν εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐβα-
πτίσθημεν· συνετάφημεν οὖν αὐτῷ διὰ
τοῦ βαπτίσματος εἰς τὸν θάνατον.

(Ρωμ. στ. 3, 4.)

Συνταφέντες· Αὐτῷ ἐν τῷ βαπτίσματι.

(Κολασ. β. 12.)

Ὅς ἐὰν οὖν λύση μίαν τῶν ἐντο-
λῶν ταύτων τῶν ἐλαχίστων, καὶ δι-
δάξῃ οὕτω τοὺς ἀνθρώπους, ἐλάχιστος
κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν.

(Ματθ. ε'. 19.)

ΕΝ ΧΑΝΙΟΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Ἰ. Κ. Μ. ΠΡΟΣΔΟΣ, Ε. Δ. ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΑΚΗ
1903

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

— ΧΑΝΙΩΝ —

ΑΔΕ αριθ. 65.474

Χροσολ. Πιστυ. 19-8-09

Εισκοστής Βαλασάκης

Αριθ. 65 1/8Α9

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΧΑΝΙΩΝ

ΤΟ ΒΑΠΤΙΣΜΑ ΤΩΝ ΝΗΠΙΩΝ

—*—
ΠΟΘΕΝ ΕΣΤΙΝ;

ΕΞ ΟΥΡΑΝΟΥ, ἢ ΕΞ ΑΝΘΡΩΠΩΝ;

ΕΝ ΤΩ ΛΟΓΩ ΤΙ ΓΕΓΡΑΠΤΑΙ;

ΠΩΣ ΑΝΑΓΙΝΩΣΚΕΙΣ;

ΥΠΟ Ι. Κ. Μ.

Ὅσοι ἐβαπτίσθημεν εἰς Χριστὸν
Ἰησοῦν εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐβα-
πτίσθημεν· συνετάφημεν οὖν αὐτῷ διὰ
τοῦ βαπτίσματος εἰς τὸν θάνατον.

(Ρωμ. στ. 3, 4.)

Συνταφέντες αὐτῷ ἐν τῷ βαπτίσματι.

(Κολασ. β. 12.)

Ὅς ἐάν οὖν λύση μίαν τῶν ἐντο-
λῶν τούτων τῶν ἐλαχίστων, καὶ δι-
δάξῃ οὕτω τοὺς ἀνθρώπους, ἐλάχιστος
κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν.

(Ματθ. ε'. 19.)

ΕΝ ΧΑΝΙΟΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ "Ἡ ΠΡΟΟΔΟΣ", Ε. Δ. ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΑΚΗ

1903

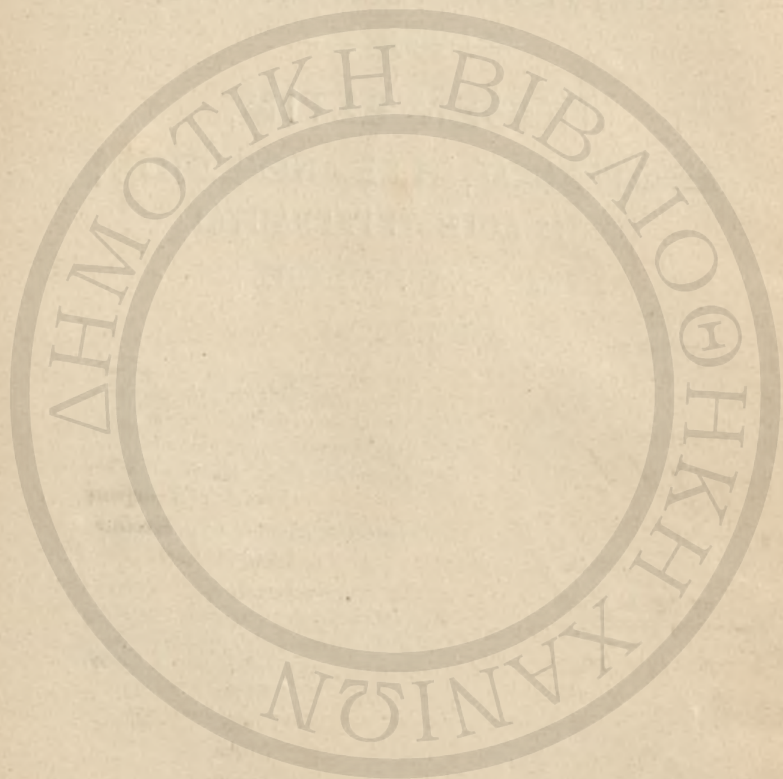

ΧΧ-Χ-ΛΙΥ.

265.1
BA7

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Αἱ ἀκόλουθοι σελίδες τοῦ ἀνά χειρας βιβλιαρίου οὐδεμίαν προβάλλουσιν ἀξίωσιν πρωτοτυπίας ὑπὸ τὴν αὐστηρὰν σημασίαν τῆς λέξεως. Ὁ συγγραφεὺς αὐτοῦ μετὰ προσοχῆς ἐμελέτησε καὶ ἐσταχυολόγησε πολλὰ τὰ ὁποῖα ἄλλοι ἔχουσι γράφει ἐπὶ τοῦ ἐν αὐτῷ πραγματευομένου ζητήματος. Οὐδ' ἐδίστασε δὲ νὰ ἐπωφεληθῇ τῶν γνωμῶν καὶ ἀποφάνσεων αὐτῶν, καὶ ἀναγράψῃ ταύτας μὲ τὸ ὄνομα ἐκάστου, εἰς ὃν αὐταὶ ἀνήκουσιν, ἐφ' ὅσον αὐταὶ συνίστων ἐαντὶς εἰς τὴν ἀντίληψιν καὶ κρίσιν του, ὅτι εἰς οὐδεμίαν διαφωνίαν εὐρίσκονται μὲ τὸ ἐν ταῖς Γραφαῖς ἀποκεκαλυμμένον θέλημα τοῦ Θεοῦ. Καὶ τόσῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον αὐταὶ προέρχονται ἐξ ὅλων ἀνεξαρτήτων προσωπικοτήτων καὶ ἀμερολήπτων ιστορικῶν, οἱ πλεῖστοι τῶν ὁποίων, Ἀρχιεπίσκοποι, Ἐπίσκοποι, Καθηγηταί, Πρεσβυτεριανοὶ ποιμένες, καὶ συγγραφεῖς εἰς πᾶσαν ἄλλην χριστιανικὴν ἀπόχρωσιν ἀνήκουσιν, ἢ εἰς τὴν τῶν λεγομένων Βαπτιστῶν, οἱ ὁποῖοι ὑπὲρ πάντας στερρῶς ἔχονται καὶ ὑπεραμίνονται τῆς ἐντολῆς τοῦ βαπτίσματος.

Ἴσως μόλις εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀναγραφῇ ἐνταῦθα ὅτι ὁ πονήσας τὸ παρὸν αὐτὸς δὲν εἶναι Βαπτιστῆς, ἢ ἄλλο τι «στῆς» ἢ «ρὸς» εἰμὴ μόνον **Χριστιανός**, ἀνευ ἄλλης ἐπεξηγήσεως ὑπεμφαινούσης σύστημα ἢ Ἐκκλησιαστικὸν ὄργανισμὸν, εἰς ὃν νὰ ὑποτεθῇ ὅτι ἀνήκει

ὡς μέλος. Ἀνήκει ὡς μέλος εἰς τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ καὶ μόνον, τοῦ ὁποίου μέλη ἐπίσης εἶναι πάντες οἱ ἐν ἀγιότητι καὶ ἀληθείᾳ βαδίζοντες καὶ πρὸς δόξαν αὐτοῦ ζῶντες, καὶ εἰς οὐδὲν ἄλλο σῶμα, εἴτε ἐκ τοῦ βαπτίσματος, εἴτε ἐκ τῶν πρεσβυτέρων τῆς Ἐκκλησίας, τῶν Ἐπισκόπων, καὶ λοιπῆς αὐτῆς πολιτείας ἀρνούμενον τὸν τίτλον. Τὸ ὀνομάζειν τὴν ἐκκλησίαν ἢ τὸ σῶμα ἐκ τῶν μελῶν, καὶ οὐχὶ ἐκ τῆς κεφαλῆς, τοῦ Χριστοῦ, τοῦ **ὁποίου καὶ μόνου** πᾶς ἀναγεγεννημένος πιστὸς εἶναι μέλος, ἐστὶ ταῦτό πρὸς τὸ προσβάλλειν καὶ δυσφημεῖν τὴν κεφαλὴν Αὐτήν. Ἡ γλῶσσα τοῦ Βούγιαν ἐν σχέσει μὲ τὸ περὶ ὀνομάτων ζήτημα ἠδύνατο γὰρ οἰκειοποιηθῆ ὡς ὀριστικὴ καὶ ἐκ μέρους τοῦ γραφοντος ἀπάντησις πρὸς πάντα ὅσους ἠθέλην εὐαρεστηθῆ γὰρ τιτλοφορήσῃ αὐτὸν «Βαπτιστήν»,* — διότι αἱ περὶ τοῦ βαπτίσματος **τῶν πιστῶν καὶ μόνου**, ὡς τοῦ μόνου Γραφικοῦ καὶ χριστιανικοῦ βαπτίσματος, ἀπὸ πέντε ἡδὴ ἐτῶν τρεφόμεναι πεποιδήσεις του, ἢ πρὸς τὰς πεποιδήσεις ταύτας συμμόρφωσίς του, καὶ ἡ ἕνεκα τούτου ἐγερθεῖσα παρὰ τινων κατακραυγὴ καὶ θόρυβος, κατέστησαν ἀναπόφευκτον τὴν ἀνάγκην γὰρ πραγματευθῆ γραπτῶς τὸ ζήτημα τοῦ βαπτίσματος, καὶ τοῦτο, ἐξ αὐτοῦ τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ, καὶ διὰ τῶν μαρτυριῶν εὐσεβῶν καὶ ἀγίων τέκνων τοῦ Θεοῦ ἀρχαίων καὶ

* Μετ' ἴσης συνεπέας δύναται πᾶς θέλων γὰρ ὀνομάσῃ τινὰ ἄλλον «**Κυριακο-Δειπνιστήν**» ἢ τὶ παρόμοιον, διότι οὗτος ἐπιμένει τελῶν τὴν τελετὴν ταύτην ἐν τῇ ἀπλότητι μετ' ἧς ἐτελείτο αὕτη παρὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ τῶν Ἀποστόλων Του. Ἄλλὰ παραδόξον πῶς οἱ ἄνθρωποι δὲν ἐξεῦρον μέχρι τοῦδε καὶ τοιοῦτον ὄνομα πρὸς τοῖς ἄλλοις.

νεωτέρων, ἵνα γνωσθῆ καὶ εἰς τοὺς ἐξ ἀγνοίας πάντως καταφερομένους, καὶ εἰς πάντα ἐνδιαφερόμενον, ὅποια ἡ θέσις καὶ ἡ σημασία τῆς ἐντολῆς τοῦ βαπτίσματος ἐν τῇ Γραφῇ, καὶ ἂν, ἡ συμμόρφωσις καὶ ὑπακοή πρὸς τὴν ἐντολὴν ταύτην εἶναι καθήκον ὑποταγῆς εἰς ἐντολὴν τοῦ Σωτῆρος, στενωῶς συνδεδεμένον μὲ τὴν πίστιν, ἢ «δουλεία εἰς τὸ γράμμα καὶ τὸν τύπον», ὡς λέγουσι· καὶ ἂν ἡ καυχωμένη αὐτῶν ἀνεξαρτησία ἀπὸ «τοῦ γραμματος καὶ τοῦ τύπου αὐτοῦ» εἶναι ἐλευθερία τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ, ἢ «ἀπειθεία εἰς τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, ἴση πρὸς τὸ ἁμάρτημα τῆς μαγείας, καὶ πείσμα ἴσον πρὸς τὴν ἀσέβειαν καὶ εἰδωλολατρείαν» (Α. Σαμλ. ιε' 23)— Ἄλλὰ τὴν ἀπάντησιν τοῦ κ. Βούνιαν δύναται νὰ εὔρῃ ὁ ἀναγνώστης εἰς τὴν προηγουμένην τοῦ ἔκτου Κεφαλαίου σελίδα τοῦ παρόντος ἔργου.

Εἰ καὶ ὑπὲρ πάντα ἄλλον ὁ γράφων τὰς γραμμὰς ταύτας ποθεῖ ὅπως, εἰ δυνατόν, εἰρηνεύῃ μετὰ πάντων, καὶ εἰς οὐδεμίαν διαφωνίαν διατελῇ μετὰ ἀγαπητῶν αὐτῷ ἀδελφῶν καὶ πολυτίμων φίλων, ἀλλ' ἐφ' ὅσον εἶναι πεπεισμένος ὅτι καὶ αὐτῶν, ὡς αὐτοῦ, κοινὸς πόθος εἶναι ἡ φανέρωσις τῆς ἀληθείας, καὶ μόνῃς τῆς ἀληθείας ἐπὶ οἰουδὴποτε ζητήματος, ὁ ἔλεγχος τῆς ἐπισκοτισάσης καὶ ἐπισκοτιζούσης αὐτὴν διαστροφῆς καὶ πλάνης, ἐπιβαλλόμενος ὑπ' αὐτοῦ τοῦ πνεύματος τοῦ Εὐαγγελίου, δὲν δύναται νὰ ὑποχωρήσῃ ἢ καὶ θυσιασθῆ εἰς τὸν βωμὸν τῶν σκέψεων περὶ τῶν συνεπειῶν, ἃς δύναται νὰ ἔχῃ ὁ τοιοῦτος ἔλεγχος τῆς πλάνης εἰς τὰ αἰσθήματα τῆς ἀδελφότητος, ἀγάπης ἢ φιλίας, ἐκείνων οἱ ὅποιοι, εἰλικρινῶς καὶ ἐλλείπει φωτισμοῦ, ἀποδέχονται τὴν πλάνην ὡς ἀλήθειαν· παρεκτός ἐάν ὄλοι ἡμεῖς

προτιμῶμεν μᾶλλον τὴν εἰρήνην, παρὰ τὴν ἀλήθειαν. Ἄλλὰ δὲν δυνάμεθα νὰ λησμονῶμεν ὅτι «ἡ ἄνωθεν σοφία πρῶτον μὲν ἀγνή (καθαρὰ) ἐστίν, ἔπειτα εἰρηνική. (Ἰακ. γ'. 17). Ἡ ἐπίγειος δὲ καὶ ψυχικὴ σοφία τίθησι πρῶτον τὸ «εἰρηνική», καὶ ἐπομένως οὐδέποτε δύναται ὡς ἐκ τούτου νὰ εἶναι «καθαρὰ» ὡς πρὸς τὰ ἐλατήρια, καὶ τὴν φύσιν αὐτὴν τῆς ἀδελφότητος, τῆς ἀγάπης, καὶ τῆς φιλίας. «Τὴν Βασιλέως φιλίαν μετ' ἀληθείας μέγα τι ἠγοῦμαι, λέγει ὁ μέγας Βασίλειος, ἄνευ δὲ ταύτης ὀλεθρίαν ἀποκαλῶ». Καὶ λίαν ὀρθῶς, διότι τοῦναντίον εἶναι «κατέχειν τὴν ἀλήθειαν ἐν ἀδικίᾳ».

Ἐὰν ἡ ἐντολὴ τοῦ Χριστοῦ ἡ ἀφορῶσα τὸ βάπτισμα τῶν πιστῶν ἐνέχει ἀλήθειάν τινα ἀξίζουσαν τὸν κόπον τοῦ νὰ κρατήσῃ τις ταύτην ὑψηλὰ πρὸ τῶν ὀμμάτων τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὑπεραμυνθῇ ταύτης κατὰ πάσης αὐτῆς διαστρωφῆς καὶ παραμορφώσεως, διὰ γλώσσης τε καὶ γραφίδος, ὅταν ἡ ἀνάγκη τὸ καλεῖ, ὡς ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει, ὁ ἀναγνώστης θὰ εὔρη ἀφθονοῦν ἐπὶ τούτου τὴν μαρτυρίαν εἰς τὰς παρατιθεμένας ἐκ τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ ἀποδείξεις, καὶ εἰς τὰς ἀναγραφόμενας γνώμας πιστῶν Αὐτοῦ τέκνων, πολλῶν ἐκ τῶν ὁποίων οὐκ ἦν ἄξιος ὁ κόσμος οὗτος· ὥστε πᾶσα περὶ τούτου ἐπιπροσθετος ἐνταῦθα αἰτιολογία ἤθελεν εἶσθαι περιττὴ ταυτολογία. Ἴσως τόσον μόνον δύναται νὰ προστεθῇ, ὅτι, ἀφοῦ ὁ Διάβολος τόσον ἠγωνίσθη νὰ τὴν διαστρέψῃ καὶ παραμορφώσῃ, καὶ ἀγωνίζεται καὶ φρονάττει εἰσεῖτι, ὅταν περὶ ὑπακοῆς εἰς τὴν ἐντολὴν αὐτὴν πρόκειται, τοῦτο καὶ μόνον εἶναι ἀρκετὴ ἀπόδειξις ὅτι ἡ ὑψίστη ἀλήθεια καὶ σημασία ἐνυπάρχει

εἰς τὴν ἐντολὴν αὐτήν, καὶ μεγάλη τιμὴ ἀποδίδεται εἰς τὸν Κύριον τῆς δόξης ὅταν πᾶσα ἐντολὴ αὐτοῦ ὑπακούηται, διότι κατὰ τῆς δόξης τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς εἰς Αὐτὸν ὑποταγῆς, καὶ κατὰ τῆς οἰκοδομῆς τῶν πιστῶν Του ἔχει τὸν μέγιστον τῶν ἀγώνων ὁ Διάβολος.

Μὲ τὴν διακαεστάτην δέησιν ὅπως ἡ ἀλήθεια αὐτῆ γγνωσθῆ καὶ ἐγχαραχθῆ βαθέως εἰς τὴν καρδίαν καὶ τὴν ζωὴν πάντων τῶν γνωρισάντων τὸν Χριστὸν ὡς Σωτῆρά των, καὶ ἀπόλυτος ὑπακοὴ καὶ ὑποταγὴ εἰς πᾶν τὸ ἀποκεκαλυμμένον Αὐτοῦ θέλημα ἐνεργηθῆ καὶ προκύψῃ ἀπὸ πᾶσαν τοιαύτην λελυτρωμένην καὶ ἀναγεγεννημένην καρδίαν εἰς τὴν ἔνδοξον Κεφαλὴν τῆς Ἐκκλησίας, τὸ βιβλιάριον τοῦτο ταπεινῶς κατατίθεται εἰς τοὺς πόδας Αὐτοῦ, ἵνα μὲ τὴν σφραγίδα τῆς θείας Αὐτοῦ ἐπιδοκιμασίας σταλῆ τοῦτο εἰς πᾶσαν διεύθυνσιν, καὶ χρησιμεύσῃ ὡς μέσον ἀφνπνίσεως καὶ τελειοτέρας ἀντιλήψεως τῆς πρὸς αὐτὸν θέσεως καὶ τῶν ὑποχρεώσεων πάντων τῶν ἐν τῇ ὁδῷ των πρὸς τὴν δόξαν Του εὐρισκομένων.

Χανία Κρήτης, τῇ 1ῃ Σεπτεμβρίου, 1903

I. K. M.

Πηγαί. Ὡς συμβουλευτικὰς τοιαύτας ἐν τῇ συγγραφῇ τοῦ παρόντος βιβλιαρίου, διὰ τὰς τὸ βάπτισμα ἀφορώσας ἱστορικὰς καὶ ἐρμηνευτικὰς μαρτυρίας εἶχομεν ὑπ' ὄψει τὰ ἐξῆς ἔργα·
F. White «**Χριστιανικὸν Βάπτισμα**» : C. H. Mackintosh
·**Συμειώσεις εἰς τὴν Πεντάτευχον** : Ashley Johnson
«The Great-Controversy» : James W. Zachary
«The Witness of the Spirits» : A. Διομήδ. Κυριακοῦ «**Μελέτας**» : Ἰδίου, «**Ἐκκλησ. Ἱστορία**» : Νεάνδρου «**Ἐκκλ. Ἱστορία**» : C. H. Spurgeon **Διάφορα** : Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας κλπ. τὰ ὀνόματα τῶν ὁποίων σημειοῦνται εἰς τὸ τέλος τῆς εἰς ἕκαστον συγγραφέα ἀνηκούσης γνώμης ἢ μαρτυρίας, αἱ ὁποῖαι διακρίνονται τοῦ λοιποῦ κειμένου διὰ μικροτέρων χαρακτήρων.

I. M.

Τὸν φιλολήθη γὰρ μόνον τἀληθὲς τιμᾶν καὶ στέργειν ὁ λόγος ὑπαγορεύει, παραιτούμενου δόξαις παλαιῶν ἐξακολουθεῖν ἂν λελανθασμένοι, ἢ φαῦλαι ὦσιν. (Γρηγόριος Ναζιανζηνός)

Παραδεκτὸν δ' οὐδαμῶς εἰς πίστιν ὁ μὴ ταῖς θεοπνεύστοις εἶρηται Γραφαῖς. (Κύριλλος Ἀλεξανδρείας)

Ἵτι δὴποτε ἐξ ἀρχῆς ἦν τοῦτο ἀληθὲς ἐστίν. Πᾶν τὸ μετὰ ταῦτα παρεισαχθὲν διαφθορὰ τυγχάνει. (Τερτουλλιανός)

Οὐδεὶς δύναται ἐγειραὶ ἀξιώσεις δικαιωμάτων κεκτημένων κατὰ τῆς ἀληθείας· οὐχὶ ἢ τοῦ χρόνου διάρκεια, οὐχὶ ἢ πατρωνεία τῶν ἀνθρώπων, οὐδὲ τὸ τῶν χωρῶν προνόμιον. Ἐκ τῶν τοιούτων ἀληθῶς τὸ ἔθος (ἢ συνήθεια) λαβὼν τὴν ἀρχὴν καυχᾶται κατὰ τῆς ἀληθείας. Ἄλλ' ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς **Ἀλήθειαν** καλεῖ ἑαυτὸν, οὐχὶ ἔθος. Οὐδ' ἐλέγχει τὸ καινοφανὲς τῆς αἵρέσεως αὐτὴν τὴν αἵρεσιν τόσον, ὅσον ἢ ἀλήθεια. Πᾶν τὸ εἰς τὴν ἀλήθειαν ἀντικείμενον τοῦτὸ ἐστὶν αἵρεσις, ἔστω τοῦτο καὶ ἀρχαιοτάτον ἔθιμον. (Τερτουλλιανός)

Ἐθος, ἄνευ ἀληθείας, ἢ ἀρχαιολογία ἐστὶ τῆς πλάνης· συντομωτάτη δὲ τις ὁδὸς ὑπάρχει πρὸς ἐξέυρεσιν τοῦ τί ἐστὶν ἀλήθεια. Ἵτι ἂν εἰς τὴν ἀρχὴν ἀναδράμωμεν, καὶ τὸ ἀρχέγονον τῆς θείας παραδόσεως, ἢ ἀνθρωπίνη πλάνη παύσεται. Ἐκεῖ ὅθεν ἄς ἀναδράμωμεν εἰς τὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἀρχετυπίαν, τὴν Εὐαγγελικὴν ἀρχὴν, τὴν Ἀποστολικὴν διδασκαλίαν, καὶ ἐκεῖθεν ὁ λόγος τῶν ἡμετέρων πράξεων ἀρχὴν λαβέτω· ὅτι ἐντεῦθεν ἢ τάξις καὶ ἢ ἀρχὴ ἀνέτειλον. (Κυπριανός, Ἐπίσκοπος Καρθαγίνης ἀκμάσας κατὰ τὸν 3ον αἰῶνα)

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν σκοπὸν ἢ τὴν ἀποτελεσματικότητα τοῦ βαπτίσματος ἐπὶ τῶν νηπίων, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ βάπτισμα αὐτὸ τῶν νηπίων ἐν γένει, δὲν γνωρίζω ἓνα λόγον τοῦ Θεοῦ.

Dean = (Ἀρχιμανδρίτης) Mc Neill (Ἐπισκοπιλιανός)

ΤΟ ΒΑΠΤΙΣΜΑ ΤΩΝ ΝΗΠΙΩΝ

ΠΟΘΕΝ ΕΣΤΙΝ;

ΕΞ ΟΥΡΑΝΟΥ, ἢ ΕΞ ΑΝΘΡΩΠΩΝ;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Ἡ τελευταία πρὸς τοὺς μαθητὰς ἀποχαιρετιστήριος ἐντολὴ τοῦ Χριστοῦ.

Ἡ σταθερὰ πεποίθησις ὄλων τῶν τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ ὀνομαζόντων αὕτη ἐστίν, ὅτι ὁ Κύριος καὶ Σωτὴρ ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, πρὶν ἢ τὴν γῆν ταύτην ἐγκαταλείψει, δύο ἴδρυσεν καὶ παρέδωκεν τοῖς μαθηταῖς Αὐτοῦ τελετάς, τ. ε. τὴν τοῦ βαπτίσματος, καὶ τὴν τοῦ Κυριακοῦ Δείπνου· τελετάς, τὰς ὁποίας οἱ μαθηταὶ Αὐτοῦ ὄλων τῶν αἰῶνων θὰ τηρῶσιν «ἄχρις οὗ ἂν ἔλθῃ», εἰς τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος τούτου τῆς χάριτος. Δυνατὸν εἶπεῖν ὅτι πάντες οἱ ἑαυτοὺς χριστιανοὺς ἀποκαλοῦντες, ἄνευ οἰασθήποτε ἐξαιρέσεως, ἀναγνωρίζουσι καὶ ὁμολογοῦσι τὴν ἴδρυσιν καὶ παράδοσιν ἡμῖν τῶν ρηθέντων δύο τελετῶν. Καθ' ὅτι καὶ αὕτη ἡ Ἐκκλησία τῶν Φίλων ἢ Κουακέρων, καίτοι τὰ ἐξωτερικὰ καὶ ὁρατὰ σημεῖα ἀπορρίπτουσα, πιστεύει ἐν τούτοις εἰς τὰς μεγάλας ἀρχὰς καὶ ἀληθείας, τὰς ὁποίας τὰ σημεῖα ἐκεῖνα συμβολίζουσι τὴν συνταύτισιν ἡμῶν, τοῦτέ-

στιν, μετὰ τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸν θάνατον Αὐτοῦ διὰ τοῦ βαπτίσματος (Ρωμ. ε' 3, 4. Κολασ. β'. 12), τὴν ἀναγνώρισιν τῆς ἐνότητος τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ κοινωνίᾳ, καὶ τὴν θέσιν ἡμῶν τῶν κοινωνούντων ὡς μελῶν ἐνὸς σώματος, οὗ κεφαλὴ ὁ Χριστός, καὶ ζωὴ ἡ ἐκ νεκρῶν ἀναστᾶσα καὶ ζῶσα τοιαύτη Αὐτοῦ, ἧς μέτοχοι τυγχάνουσι πάντες ὅσοι συναπέθανον Αὐτῷ κατὰ τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον, συνταφέντες Αὐτῷ διὰ τοῦ βαπτίσματος καὶ γενόμενοι σύμφυτοι τῆς ἐξ ἀναστάσεως ζωῆς Αὐτοῦ (Ρωμ. ε' 5 ἴδε καὶ Α' Κορινθ. ι' 17). Πάντες δ' ἐπίσης σχεδὸν ὡσαύτως ὁμολογοῦσιν ὅτι, ἢ τε ἐξωτερικῇ τήρησιν τῶν συμβόλων τόσον, ὅσον ἐπίσης ἢ ἀναγνώρισιν, ἢ κατοχῇ καὶ ὁμολογίᾳ τῆς συμβολισμένης ἀληθείας καὶ χάριτος, εἶναι τὸ ὅλον τοῦ θελήματος τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. Σκοπὸς τοῦ παρόντος ἔργου εἶνε ἡ ἔρευνα τῆς φύσεως, τῆς οὐσίας, τοῦ σκοποῦ, καὶ τοῦ χρόνου τῆς τελέσεως, τῆς μᾶς τῶν δύο τούτων ἐντολῶν τοῦ Κυρίου Ἡμῶν, τοῦ βαπτίσματος δηλονότι, καὶ τῶν προσώπων ἰδίως, τὰ ὁποῖα τό τε πνεῦμα καὶ γράμμα τῆς ἐντολῆς τοῦ Χριστοῦ ἀφορᾷ καὶ ἀπαιτεῖ ὅπως οἷτε βαπτίζοντες δέχονται αὐτὰ εἰς τὸ βάπτισμα, καὶ τὰ βαπτιζόμενα τοιαῦτα δικαιούνται νὰ λαμβάνωσιν αὐτό.

Ἡ βᾶσις τοῦ δόγματος τοῦ βαπτίσματος εἶναι ἡ ρητὴ ἐντολὴ τοῦ Κυρίου Ἡμῶν πρὸς τοὺς μαθητάς, μικρὸν πρὸ τῆς εἰς οὐρανοὺς ἀναλήψεώς Του, ὁποῖτε παρήγγειλεν αὐτοῖς εἰπὼν, «Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, **βαπτίζοντες** αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος». Ἐὰν λοιπὸν αὕτη ἐστὶν ἐντολὴ τοῦ Χριστοῦ, ἐπιτεταῖ ὅτι κα-

θῆκον ἐπίκειται εἰς πάντας τοὺς ὀνομάζοντας τὸ ὄνομα Αὐτοῦ, ἵνα, κατὰ τὴν πεποίθησιν αὐτῶν περὶ τῆς φύσεως καὶ τῆς σημασίας ταύτης, τηρῶσι καὶ συνεχιζῶσι ταύτην μέχρι τέλους τοῦ αἰῶνος, ἐν ἀπαρεγκλίτῳ ὑπακοῇ καὶ συμμορφώσει πρὸς τὸ γράμμα καὶ τὸ πνεῦμα τῆς παραγγελίας αὐτῆς τοῦ Σωτῆρός των. Οὐδ' ὑπάρχουσιν οἱ ἰσχυριζόμενοι — τῆς κοινότητος τῶν Φίλων ἔξαιρουμένης — ὅτι ἡ τήρησις τῆς ἐντολῆς ταύτης πληροῦται χωρὶς τοῦ ὕδατος, ἢ ὅτι τὸ ὕδωρ δὲν εἶναι τὸ ἀπαραίτητον στοιχεῖον ἐν τῇ ἐκπληρώσει τῆς διαταγῆς τοῦ Σωτῆρος. Διότι ἐὰν ἡ ἐντολὴ τοῦ βαπτίσματος εἶναι ἀποκλειστικῶς ἐσωτερικὴ καὶ πνευματικὴ — τὸ βάπτισμα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος — τότε ἀνάγκη νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι τὸ βάπτισμα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἶναι βάπτισμα, τὸ ὁποῖον ἄνθρωπός τις δύναται νὰ ἐνεργήσῃ ἐπὶ ἄλλον. Αὐτὸ τὸ γεγονός λοιπὸν, ὅτι τὸ ἐν ταῖς Γραφαῖς ἀναφερόμενον βάπτισμα εἶναι βάπτισμα, ὅπερ, εἰς τις ὁρίζεται νὰ τελέσῃ ἐπὶ ἄλλον, εἶναι ἀποχρῶσα ἀπόδειξις ὅτι ἐν τῷ βαπτίσματι τούτῳ ὑπάρχει τι τὸ ἐξωτερικόν, ὁρατόν, ἀπὸς τις τύπος, ἢ τελετὴ, τὴν ὁποῖαν οἱ εἰς Χριστὸν πιστεύοντες δεόν νὰ τηρῶσι.

Ἄλλ' οὐδὲ δύναται ἡ τήρησις τῆς ἐντολῆς καὶ παραγγελίας ταύτης νὰ πληρωθῇ ἔστω κοί δι' ἀσημάντου παρεκκλίσεως ἀπὸ τῆς ἀσθηρᾶς ἐννοίας τοῦ πνεύματος καὶ γράμματος τοῦ ἀφορῶντος τὸν τρόπον τῆς ἐφαρμογῆς ἢ τελέσεως, καὶ τὰ ὑποκείμενα, ἃ ἡ ἐντολὴ αὕτη ἔχει ὑπ' ὄψιν. Οὐδὲν δύναται ν' ἀφαιρεθῇ ἐξ αὐτῆς, ἢ προστεθῇ εἰς ταύτην, οὐδ' ἡ ἐλαχίστη παραλλαγή καὶ ἀλλοίωσις νὰ ἐπενεχθῇ εἰς αὐτήν, ὑπὸ οἰασθήποτε ἀνθρώπινης χειρὸς ἢ ἐξουσίας. Οὐδ' ὑπάρχει ἀνωτέρα

αὐθεντία ἢ ἐξουσία δικαίωμα ἔχουσα πρὸς τοιοῦτον τόλμημα. Ἡ Ἐκκλησιαστικὴ ἐξουσία, αἱ ἀποφάσεις καὶ ἀποφάνσεις τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, αἱ δοξασαὶ τῶν ἀρχαίων Πατέρων, ἢ τὸ παράδειγμα τῶν μᾶλλον ἁγίων καὶ μᾶλλον εὐσεβῶν τῶν ἐπιζώντων ἀνθρώπων, δὲν δύναται οὐδὲ πρέπει, καὶ ἐπὶ στιγμήν κἄν, νὰ βαρύνωσι κατὰ τοῦ ἀποκεκαλυμμένου θελήματος Ἐκείνου, Ὅσοις παραδίδων τὴν τελευταίαν τοῦ ταύτην παραγγελίαν, προέταξε ταύτης ὡς πρόλογον τὴν ἀξίωσιν, «Ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς».

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη αὐθαιρεσία, ἡ ἀπατηλὴ ἀνθρωπίνη καρδιά ἔχει βαθμολογήσει καὶ κατατάξει τὰς ἐντολὰς τοῦ Κυρίου εἰς μεγάλας καὶ μικράς, εἰς οὐσιώδεις καὶ ἐπουσιώδεις ἐν τῇ ἑαυτῆς φαντασίᾳ. Καί, ὡς εἶναι ἀληθὲς ὅτι «τὸ φρόνημα τῆς σαρκὸς τῶ νόμῳ τοῦ Θεοῦ οὐχ ὑποτάσσεται, οὐδὲ γὰρ δύναται» (Ρωμ. η' 7.) οὕτω ἡ σὰρξ, καὶ εἰς τὴν ἐντολὴν ταύτην, ὡς καὶ εἰς ἄλλας τοῦ Χριστοῦ ἐντολὰς, παρεισηγάγεν, ἀνέμιξε καὶ ἐπέβαλε τὸ ἑαυτῆς φρόνημα, εἰς βαθμὸν ὥστε τοῦτο νὰ ἐπικρατῇ καὶ ἰπερισχύῃ σήμερον τοῦ φρονήματος τοῦ Πνεύματος τοῦ Χριστοῦ. Ἄλλ' ἡ καρδιά τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ, ἡ καρδιά τῶν ὄντων ἐκ τῆς ποιμένης αὐτοῦ, ἀκούει καὶ γνωρίζει τὴν φωνὴν τοῦ εἰπόντος «ὅς ἐὰν λύσῃ μίαν τῶν ἐντολῶν τούτων τῶν ἐλάχιστων, καὶ διδάξῃ οὕτω τοὺς ἀνθρώπους, ἐλάχιστος κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν» (Ματθ. ε' 19). Καὶ ἀλλαχοῦ «Διδάξατε αὐτοὺς (τοὺς μαθητάς) τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν» (Ματθ.

κη 19). Καὶ πάλιν « Ὑμεῖς φίλοι μου ἐστέ, ἐὰν ποιῆτε ὄσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν » (Ἰωαν. ιε 14). Ἡ ἀληθῶς ἀναγεγεννημένη καρδιά οὐδεμίαν τοιαύτην διάκρισιν καὶ ὑποτίμησιν τῶν διαταγμάτων τοῦ Σωτῆρός της ποιεῖται, οὐδὲ ἀναγνωρίζει ἐαντιῇ ἑλευθερίαν φρονήματος εἰς τὸ θέλημά Του καὶ ἀνεξαρτησίαν ἐνεργείας ἀπ' αὐτοῦ, ἀλλ' ὑπακοὴν καὶ πλήρη συμμόρφωσιν πρὸς πᾶν τὸ ἀποκεκαλυμμένον θέλημα τοῦ Χριστοῦ, χωρὶς νὰ συμβουλευθῇ σάρκα καὶ αἷμα ὡς πρὸς τὸ τί καὶ πόσον ἡ ὑπακοὴ καὶ συμμόρφωσις αὕτη ἤθελε στοιχίσει εἰς αὐτήν, ἢ τί ὁ κόσμος ἤθελε κρίνει καὶ σχολιάσει διὰ τὴν ὑποταγὴν ταύτην. Ὅτι « ἡ ὑποταγὴ εἶναι καλητέρα παρὰ τὴν θυσίαν ἢ ὑπακοὴ παρὰ τὸ πάχος τῶν κριῶν, διότι ἡ ἀπειθεία εἶναι ὡς τὸ ἁμάρτημα τῆς μαγείας, καὶ τὸ πείσμα, ὡς ἡ ἀσέβεια καὶ εἰδωλολατρεία » (Α. Σαμλ. ιε' 22, 23). « Διελογίσθη τὰς ὁδοὺς μου, καὶ ἔστρεψα τοὺς πόδας μου εἰς τὰ μαρτύριά Σου· ἔσπευσα καὶ δὲν ἐβράδυνα νὰ φυλάξω τὰ προστάγματά Σου » ψάλλει ὁ εὐπεθῆς δοῦλος τοῦ Κυρίου Δαβὶδ (Ψαλμ. ριθ' 59, 60), χωρὶς νὰ φαντάζεται διάκρισιν εἰς τὰ μαρτύρια καὶ τὰ προστάγματα τοῦ Κυρίου του, καὶ βαθμολόγησιν αὐτῶν εἰς οὐσιώδη καὶ ἐπουσιώδη.

« Ἄς μάθωσι πάντες οἱ Χριστιανοὶ ὡς ἄτομα, πᾶσαι αἱ χριστιανικαὶ Ἐκκλησίαι, νὰ δρωσιν ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ὅτι, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν χριστιανικὴν πίστιν, καθήκον, καὶ λατρείαν, τὸ ζήτημα εἶναι, ὅχι « πῶς σὺ νομίζεις ; » Ἄλλὰ « πῶς ἀναγνωσκέεις ; » οὐχὶ « τί εἶναι ἐν συνηθείᾳ, ἢ πῶς θέλεις ; » Ἄλλὰ « τί ἐστὶ γεγραμμένον ἐν τῷ νόμῳ ; » Οὐχὶ « πῶς τοῦτο ἢ ἐκεῖνο διαταχθήσεται παρ' ἡμῶν ; » Ἄλλὰ πῶς ἰδρῦθη καὶ διατάχθη τοῦτο ὑπὸ

τοῦ Διδασκάλου;» (Dr. J. Brown Dis. and say of our Lord. Vol. I).

«Ἐάν τις δύναται νὰ ἀρνηθῆ καὶ ἀπειθήσῃ εἰς μίαν ἀλήθειαν τῆς ἀποκαλύψεως καὶ ἐν ταύτῳ νὰ μὴ καταλογίξῃ ἑαυτῷ ἁμαρτίαν, δύναται ἐξ Ἰουοῦ ν' ἀρνηθῆ καὶ ἀπειθήσῃ εἰς δύο· καὶ ἐὰν εἰς δύο, εἰς τέσσαρας: καὶ ἐὰν εἰς τέσσαρας, εἰς ὀκτώ, ἐὰν εἰς ὀκτώ, εἰς τὸ ἥμισυ τῆς Γραφῆς, ἐὰν εἰς τὸ ἥμισυ, εἰς τὸ ὅλον, καὶ ἐν τούτοις νὰ λογίζηται ἀνεύθυνος καὶ ἀθῶος» (J. Angel James, Church in Europe, σελ. 12).

«Μηδέποτε ὀνομάζεσθε οὐδὲ ποτε ἐντολὴν ἐπονομάσθη, διότι, εἰς ὅ,τι ἡμεῖς φανταζόμεθα μικρὸν καὶ ἐλάχιστον, αἱ μᾶλλον οὐσιώδεις καὶ ζωτικαὶ ἀρχαὶ ἐμπεριέχονται. Μὴ ὀνομάσῃς διάταξιν τινα ἐξωτερικὴν, διότι εἰς πᾶν ὅτι ὁ Κύριος Ἰησοῦς ἐντέλλεται ἡμῖν, τὸ τοῦς λόγους καὶ τὰ ἔργα ἡμῶν ἀπβλέπον, σοφίαν σκοπεῖ νὰ διδάξῃ ἡμᾶς εἰς τὰ ἐνδόμυχα, καὶ ἀλήθειαν ἐν τῇ καρδίᾳ, ἐξ ἧς αἱ ἐκβάσεις τῆς ζωῆς προέρχονται» (Adolph. Saphir «ὁ Χριστός ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ» σελ. 151).

Μετὰ τὰ ἀνωτέρω λεχθέντα, φέρε ἤδη ἴδωμεν ἐὰν ἢ ὑπὸ μελέτην διάταξις τοῦ Κυρίου ἡμῶν, ἢ ἐντολὴ τοῦ βαπτίσματος, τηρῆται καὶ ἐνεργῆται σήμερον ὑπὸ τοῦ λεγομένου Χριστιανικοῦ κόσμου, τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας, ὡς αὐτὸ παρεδόθη, καὶ εἰς οὓς, καὶ δι' οὓς ὠρίσθη ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ, φέρε ἴδωμεν ἐὰν ὁ σήμερον ἰσχύων καὶ ἐνεργοῦμενος **νυπιοβαπτισμὸς** εἶναι τὸ θέλημα καὶ ἡ παραγγελία τοῦ Κυρίου τῆς Ἐκκλησίας· ἐὰν τοιοῦτόν τι δύναται νὰ ἐξαχθῆ ἐκ τοῦ γράμματος καὶ τοῦ πνεύματος αὐτῆς τῆς ἐντολῆς Του καὶ παραγγελίας, καὶ ἐξ ὅλης τῆς Καινῆς Διαθήκης. Ἐὰν τοιοῦτόν τι δυνάμεθα νὰ ἀρνησθῶμεν ἐξ αὐτοῦ τοῦ παραδείγματος τῶν Ἀποστόλων, ἐξ αὐτῆς τῆς πολιτείας καὶ τοῦ παραδείγματος τῆς μετὰ τοὺς Ἀποστό-

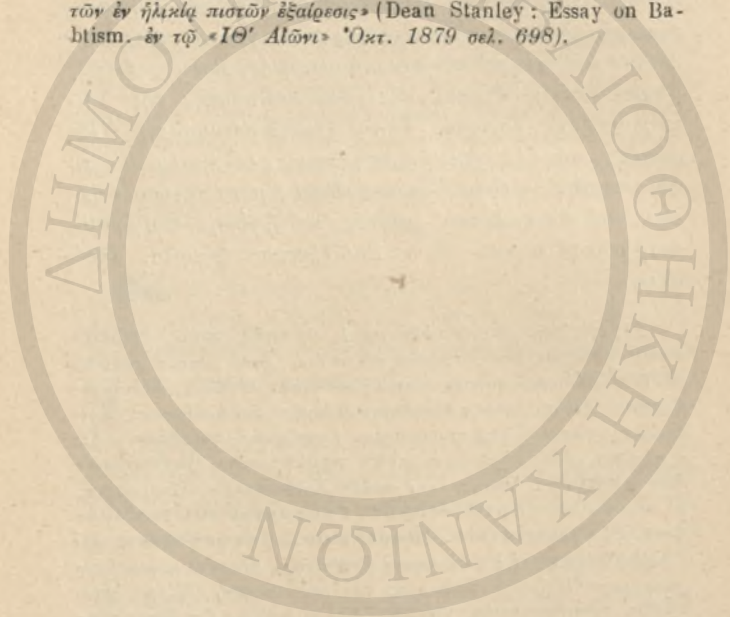
λους, καὶ κατὰ τοὺς τέσσαρας μετ' αὐτοὺς ἀκολούθους αἰῶνας τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας.

Καίτοι τὰ θέματα ταῦτα θ' ἀποτελέσωσι τὸ ἀντικείμενον τῶν ἐπομένων κεφαλαίων τοῦ παρόντος ἔργου, δυνάμεθα νὰ ἀναγράψωμεν ἐνταῦθα ὡς κατακλεῖδα τοῦ κεφαλαίου τούτου τὴν δὴλωσιν καὶ βεβαίωσιν ἑνὸς, ὅστις, — καὶ ὡς ἐκ τῆς Ἐκκλησίας εἰς ἣν ἀνήκε, καὶ τῆς ὁποίας ἀξιοματοῦχος λειτουργὸς διετέλει, τῆς Ἐπισκοπικῆς δηλονότι Ἐκκλησίας, ἣτις γνωστὸν ὅτι ἀκολουθεῖ καὶ ἐνεργεῖ τὸν νηπιοβαπτισμόν, καὶ ὡς ἐκ τῆς ὁποίας κατεῖχε θέσεως, διατελῶν καθηγητῆς τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Ὁξφόρδης, καὶ τῆς εὐρείας μορφώσεως, δι' ἣν ἐφημίζετο καὶ ἐτιμᾶτο, — εἶναι ὁ μόνος εἰδικὸς μεταξὺ τῶν ἄλλων, καὶ ἀμερόληπτος μάρτυς, καὶ ἡ γνώμη του ἀναμφισβητήτου κύρους εἰς τὸ ὑπὸ ἐξέτασιν ζήτημα. Ἰδὸν αὕτη :

«Εἰς τὸν Ἀποστολικὸν αἰῶνα, καὶ εἰς τοὺς τρεῖς ἐπομένους αἰῶνας εἶναι ἀποδεδειγμένον ὅτι, κατὰ γενικὸν κανόνα, οἱ εἰς τὸ βάπτισμα προσερχόμενοι ἦσαν μόνον ἐνήλικες, καὶ προσήρχοντο ἐξ ἰδίας ἐαυτῶν ἐλευθέρως ἐκλογῆς καὶ θελήσεως. Εἰρήσκομεν μόνον ὀλίγας περιπτώσεις βαπτίσματος παιδίων. Εἰς τὸν τρίτον αἰῶνα εἰρήσκομεν μίαν περιπτώσιν βαπτίσματος νηπίων. Ἀκόμη καὶ μεταξὺ Χριστιανικῶν οἰκογενειῶν, τὰ παραδείγματα **Χρυσοστόμου, Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζηνοῦ, Ἰερωνύμου, Βασιλείου, Αὐγουστίνου καὶ Ἀμβροσίου**, εἰσὶ τελειωτικαὶ ἀποδείξεις, ὅτι οὐχὶ μόνον ὑποχρεωτικὸν δὲν ἦτο τὸ βάπτισμα, ἀλλ' οὐδὲ κοινόν. Πάντες οὗτοι εἶχον χριστιανοὺς γονεῖς. Καὶ ἐν τούτοις δὲν ἐβαπτίσθησαν μέχρι οὗ ἀφίχθησαν εἰς ὄριμον ἡλικίαν. Ἡ τελετουργία τοῦ βαπτίσματος περιορίζετο καθ' ὁλοκληρίαν εἰς τοὺς ἡλικιωμένους ἐπιτότραμμένους εἰς Χριστόν. Βαθμηδόν, ὅπως

δήποτε, ἡ ἐνέργεια τοῦ νηπιοβαπτισμοῦ ἐξηπλώθη καὶ ἐπεκράτη-
 σεν οὕτως, ὥστε μετὰ τὸν πέμπτον αἰῶνα, ὁ σύμπας χρι-
 στιανικὸς κόσμος Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως, Καθολικοί, Διαμαρτυ-
 ρόμενοι, Ἐπισκοπικοί, καὶ Προεσβυτεριοί, (μὲ τὴν μόνην ἐξαί-
 ρεσιν τῶν Βαπτιστῶν,) ἐβάπτιζον παῖδια ἐν τῇ νηπιότητι των.
 Καὶ ἐνῶ κατὰ τὴν ἀρχέγονον ἐποχὴν τὸ Βάπτισμα τῶν ἡλι-
 κιωμένων πιστῶν ἦν ὁ κανὼν, καὶ τὸ βάπτισμα τῶν
 νηπίων ἡ ἐξαίρεσις· κατὰ τοὺς μεταγενεστέρους
 χρόνους ὁ νηπιοβαπτισμὸς κατέστη κανὼν, καὶ τὸ βάπτισμα
 τῶν ἐν ἡλικίᾳ πιστῶν ἐξαίρεσις» (Dean Stanley : Essay on Ba-
 ptism. ἐν τῷ «Ιθ' Αἰῶνι» Ὀκτ. 1879 σελ. 698).

«Ἐκέλευσε τοὺς μαθητὰς εἰς τὴν οἰκουμένην ἐχυθῆναι πᾶσαν, σύντομον διδασκαλίαν ἐγχειρίσας τὴν διὰ τοῦ βαπτίσματος» (Χρυσόστομος ὁμιλ. 90 Ματθ.).

«Ἀείποτε, φρονῶ, ὀφείλομεν νὰ πράττωμεν ὅ,τι ἐντέλλεται ἡμῖν, καὶ ὀφείλομεν νὰ τὸ πράττωμεν ἀκριβῶς ὡς τοῦτο ἐντέλλεται ἡμῖν» (Spurgeon).

«Ὅ,τι οἱ ἄνθρωποι δικαιοῦνται νὰ ἐνεργῶσιν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ, ἔχουσι πρὸς τοῦτο καὶ τὴν ἀνάλογον ἐντολὴν διὰ τοιαύτην ἐνέργειαν» (Dr Owen Ἑρμ. Ἑβρ. ζ').

«Δὲν δύναμι νὰ τελέσω ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ὅ,τι ὁ Πατήρ, Υἱὸς καὶ Ἅγιον Πνεῦμα δὲν ἔχουσι διατάξει» (Dr Carson).

«Δὲν εἶναι πιστὸς ἀκρατῆς τοῦ Λόγου ὁ ἐκλέγων μεταξὺ τῶν λόγων τοῦ Χριστοῦ τοὺς μᾶλλον εἰς αὐτὸν ἀρέσκοντας καὶ ἀμελῶν τῶν ἐπιλοίπων. Τοῦτο εἶναι πίστις εἰς τὸ Ἐγὼ ἡμῶν αὐτῶν, εἰς τὴν ἡμετέραν κρίσιν, ἣτις τὸν Χριστὸν υποβιβάζει ἐκ τῆς θέσεως Αὐτοῦ ὡς ἀλανθάστου καὶ ἀναμαρτήτου καὶ ἐξισοῖ Αὐτὸν ἐν ἴσῃ μοίρᾳ πρὸς τοὺς πλανωμένους ἀνθρώπους» (Geo. Bowen).

«Ἡ πλειονότης τῶν Χριστιανῶν εὕρισκε περισσοτέραν ἐνθάρρυνσιν καὶ παρηγορίαν εἰς τὰς ὑποσχέσεις, ἢ εἰς τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ. Ἄλλ' εἶναι ἔνδειξις μεγαλητέρου φωτισμοῦ καὶ μᾶλλον ἰσχυροτέρας πίστεως, ὅπταν ἀναγνωρίζομεν τότεν χάριν εἰς τὰς μὲν, ὅσην καὶ εἰς τὰς δέ».

(Evan. H. Hopkins).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'

Ἡ μεγάλη ἐντολή, καὶ τίνι τρόπῳ οἱ Ἀπόστολοι διεξῆγον τὴν.

Οἱ ὄροι τῆς τελευταίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν πρὸς τοὺς μαθητὰς μεγάλης Αὐτοῦ ἐντολῆς καὶ ἀποστολῆς διαλαμβάνονται ἐν Ματθ. κη' 16—20, καὶ Μάρκω ιστ' 15—19· δύνανται δὲ νὰ παραφρασθῶσιν ὡς ἑξῆς: **Ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς. Πορευθέντες οὖν μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη.** Πρὸς τοῦτο, **Εὐαγγελίσασθε, κηρύξατε τὸ Εὐαγγέλιον, ἀναγγείλατε ἀπανταχοῦ τὸ γεγονός ὅτι ἀπέθανον διὰ τοὺς ἁμαρτωλούς, παρεδόθην διὰ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν, καὶ ἀνέστην διὰ τὴν δικαίωσιν αὐτῶν. Μὴ παραμείνητε ἐν Ἱερουσαλήμ, ἢ ἐν τῇ καθόλου Ἰουδαίᾳ· ἀλλὰ φέρετε τὰς χαροποιὰς ἀγγελίας ἀνὰ πάσας τὰς χώρας, λαλήσατε εἰς πᾶν ὄτιον καὶ μὴ θεωρήσητε τὸ ἔργον συντελεσθὲν, μέχρις οὗ πᾶσα ἡ κτίσις ἐνωτισθῇ τὸ χαροποιὸν γεγονός.**

Ὁ πιστεύσας καὶ βαπτισθεὶς σωθήσεται· ὁ δὲ ἀπιστήσας κατακριθήσεται».

Ἐπὶ παντὸς μετανοοῦντος καὶ πιστεύοντος ἀκροατοῦ ἐπιθέσατε τὴν σφραγίδα τῆς ὁρατῆς μαθητείας, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα¹ τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

¹ Βάπτισμα εἰς τὸ ὄνομα, (οὐχὶ ὀνόματα, ἢ Ἁγία Τριάς δὲν ἔχει εἰμὴ ἐν ὀνομα), εἶναι ἐκ μέρους τοῦ βαπτιζομένου προσωπικὸς σύνδεσμος καὶ ὁμολογία πίστεως, λατρείας καὶ πλήρους παραχωρήσεως ἑαυτοῦ εἰς τὸ Ἐνδοξον Ὄν, τὸ οὕτω ὀριζόμενον. (Frank White)

Τούτου γενομένου συναθροίσατε ὁμοῦ τοὺς ἐπιστρέφοντας καὶ βαπτιζομένους καὶ διδάξατε αὐτοὺς τελειότερον περὶ τῶν τὴν εἰρήνην καὶ πρακτικὴν αὐτῶν πολιτείαν ἀφορώντων, διδάσκοντες αὐτοὺς **τηροεῖν πάντα ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν, οἰκοδομοῦντες αὐτοὺς εἰς τὴν ἀγιοτάτην αὐτῶν πίστιν.**

Τοιοῦτον τὸ εἰς τὰς χεῖρας ἡμῶν ἐμπιστευόμενον ἔργον, — ἔργον πλήρες δυσκολιῶν καὶ κινδύνων, ὡς ἔχω ἤδη προεῖπει ὑμῖν, ἀλλὰ θαρσεῖτε, «**Ἰδοῦ, ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας**» τῆς ὀρισθείσης ὑμῖν ἀποστολῆς — οὐδ' ἐπὶ στιγμήν μέλλων νὰ ἐγκαταλείψω ὑμᾶς εἰς τὰς ἑαυτῶν δυνάμεις· διότι **«χωρὶς ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν».**

Οὐδὲ περιορίζεται ἡ ἐντολὴ καὶ ὑπόσχεσις αὕτη εἰς ὑμᾶς μόνον· ἀφορᾷ αὕτη ἐξίσου πάντας ὅσοι μέλλουσι νὰ μαθητευθῶσι διὰ τοῦ λόγου ἡμῶν. Ἰσχύει αὕτη **μέχρι τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος** — μέχρι τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν οἱ οὐρανοί, οἵτινες θὰ με δεχθῶσιν ἤδη ἐν δόξῃ, ἀνοιχθῆσονται πάλιν, καὶ ἐγὼ, ἐν σωματικῇ παρουσίᾳ, ἐπανέλθω καὶ ἀποκαταστήσω τὰ πάντα. (Ἀμήν, Ναὶ ἔρχου, Κύριε Ἰησοῦ!)

Τοιαύτης οὔσης τῆς ἐννοίας τῆς μεγάλης καὶ τελευταίας ἐντολῆς τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν, πᾶς τις δύναται νὰ κρίνῃ κατὰ πόσον ἐν τῷ πνεύματι καὶ τῷ γράμματι ταύτης διαφαίνεται ἡ ἰδέα τοῦ βαπτίσματος ἄλλων προσώπων, ἐκτὸς τῶν εἰς Χριστὸν μεμαθητευμένων, καὶ εἰς αὐτὸν πιστευόντων, — οὐχὶ ἀποκλειστικῶς τῶν ὠρίμου ἡλικίας τοιούτων, ἀλλὰ **πιστῶν** μόνον, ἀνεξαρτήτως βαθμοῦ ἡλικίας, ἢ πνευματικῆς μορφώσεως. «**Τέκνα πιστὰ**» ἢ πιστεύοντα (Τίτος α' 6),

ἔχουσι δικαίωμα εἰς τὸ βάπτισμα, ὅσον οἱ πιστεύοντες ἐν ἡλίκες. (F. White).

Τὸ ἀναπόφευκτον ὄθεν λογικὸν συμπέρασμα εἰς πάντα λογικευόμενον εἶναι ὅτι ἐπειδὴ μαθητὴς γίνεται τις μόνον διὰ τῆς διδασκαλίας, τὰ δὲ νεογέννητα βρέφη εἰσὶν ὅλως ἀνεπίδεκτα διδασκαλίας, ἔπεται φυσικῶς ὅτι τοιαῦτα δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπονοῶνται εἰς τὴν ἐντολὴν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν. Ἐπὶ τούτου ἔξοχος τις Ἐπισκοπιλιανὸς ἐρμηνευτὴς, ὁ Matthew Pool, ἐρμηνεύων τὸ Ματθ. κη' 18—20, ἐπάγεται.

Τὸ ἐλληνικὸν κείμενον ἀγαγινώσκει **μαθητεύσατε** κάμειτε μαθητὰς ἐξ ὅλων τῶν ἐθνῶν. Ἀλλὰ τοῦτο ἐπιτυγχάνεται προπρῶτως διὰ κηρύγματος καὶ διδασκαλίας αὐτῶν εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς Χριστιανικῆς πίστεως. Ὁ δὲ Μάρκος ἐπεξηγεῖ τοῦτο λέγων ἡμῖν ὅτι, ὁ Σωτὴρ ἡμῶν εἶπεν «Πορευθέντες εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα, κηρύξατε τὸ Εὐαγγέλιον πάσει τῇ κτίσει» τοιτέστιν, εἰς **πᾶν λογικὸν κτίσμα, ἰκανὸν νὰ ἀκούσῃ καὶ δεχθῇ αὐτό**·.

Ἰδῶμεν ἤδη καὶ τὰς γνώμας ἄλλων εὐσεβῶν καὶ λογίων συγγραφέων ἐπὶ τούτου. Ὁ Ἰερώνυμος ἐρμηνεύει τὴν ἐντολὴν ὡς ἐξῆς.

«Διδάσκουσι πρῶτον πάντα τὰ ἔθνη· ἀκολούθως ἀφοῦ **διδάχθῃσι βαπτίζουσιν αὐτοὺς ἐν ὕδατι**· διότι δὲν εἶναι δεδομένον τὸ σῶμα νὰ λάβῃ τὴν μυσταγωγίαν τοῦ βαπτίσματος, πρὶν ἢ ἡ ψυχὴ δεχθῇ τὴν ἀληθῆ πίστιν.

Ὁ δὲ διάσημος Θεολόγος Baxter, ὁ συγγραφεὺς τῆς «Ἀναπαύσεως τῶν πιστῶν», λέγει.

Ὅσον δ' ἀφορᾷ τοὺς ἰσχυριζομένους ὅτι εἰσὶν μαθηταὶ διὰ τοῦ βαπτίσματος, καὶ οὐχὶ πρὸ τοῦ βαπτίσματος, δὲν ὁμιλοῦσι τὴν ἔννοιαν τοῦ χωρίου, οὐδὲ ὅτι εἶναι ἀληθῆς καὶ λογικόν. Τὸ βαπτίζεσθαι δὲν εἶναι τις ἔκτακτος περιστατικὴ καὶ ἀπλῆ ἀνάμνησις

τοῦ βαπτίσματος. Ἄλλ' εἶναι αὐτὴ αὐτὴ ἡ ἀποστολὴ καὶ παραγγελία τοῦ Χριστοῦ πρὸς τοὺς Ἀποστόλους του, ὅπως **διδάξωσι** καὶ βαπτίσωσι, καὶ σκοπίμως ἐκφράζει τὰ διάφορα αὐτῶν ἔργα ἐν τῇ διαφόρῳ ἐκάστον θέσει καὶ τάξει. Τὸ **πρῶτον** αὐτῶν καθήκον εἶναι διὰ διδασκαλίας νὰ καταρτίσωσι μαθητάς, οἵτινες ἐν τῷ Μάρκῳ καλοῦνται **πίστοι**. Τὸ **δεύτερον** ἔργον των εἶναι νὰ βαπτίσωσιν αὐτούς, ἐνθα ἡ ὑπόσχεσις τῆς σωτηρίας των συνδέεται. Τὸ **τρίτον** ἔργον εἶναι νὰ διδάξωσιν αὐτοὺς πάντα ὅσα ἀκολούθως δεόν νὰ μάθωσιν ἐν τῷ Σχολείῳ τοῦ Χριστοῦ.

Τὸ καταδικάζειν τὴν τάξιν ταύτην εἶναι ταῦτ' ἀποκηρύττειν πάντας τοὺς κανόνας τῆς τάξεως· διότι ποῦ δύναμεθα νὰ εὐρωμεν ταύτην, ἐὰν οὐχὶ ἐνταῦθα ; Ὁμολογῶ ὅτι ἡ συνειδήσις μου εἶναι τελείως ἱκανοποιημένη ἐκ τοῦ χωρίου τούτου ὅτι ἐν τι εἶδος πίστεως, μάλιστα **ὄωζούσης πίστεως** "ΔΕΟΝ ΝΑ ΠΡΟΗΓΗΘΗ ΤΟΥ ΒΑΠΤΙΣΜΑΤΟΣ,,.

Τὸ προκείμενον ἤδη ζήτημα ἐν τῇ μελέτῃ καὶ βασάνῳ τῆς τοῦ Χριστοῦ ἐντολῆς εἶναι, ἐν τῷ Λόγῳ τί γέγραπται ; πῶς ἀναγινώσκεις ; τηρεῖται σήμερον ἐν ταῖς Ἐκκλησίαις, ἐτηρήθη παρὰ Σοῦ ὡς ἀτόμου ἢ παραδοθεῖσα ἡμῖν ἅγια ἐντολὴ τοῦ Σωτῆρος ἐν τῇ τάξει καὶ τῇ ἐννοίᾳ ἐν ἣ παρ' αὐτοῦ παρεδόθη ; ἢ ἡ ὑπακοὴ καὶ συμμόρφωσις πρὸς τὸν λόγον τοῦ Χριστοῦ κρίνεται μᾶλλον καὶ λογίζεται ὡς «δουλεία τῶν ἰσχύων καὶ τοῦ γραμματος», καὶ ἡ ἀπειθεία καὶ ἀνυποταξία ὡς ὁ «θρίαμβος τῆς ἀνεξαρτησίας τοῦ πνεύματος, καὶ τῆς χριστιανικῆς ἐλευθερίας!» Ἄλλ' ἐὰν ἡ τοιαύτη ἐλευθερία δὲν εἶναι ὡς λέγει ὁ Τερτουλλιανὸς **διαφόρα**, καὶ οἱ ἐπαγγελλόμενοι ταύτην δοῦλοι τῆς φθορᾶς, ὡς διακηρύττει τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον (Β. Πέτρ. β' 19.), καὶ ἐὰν ἡ ἀπειθεία δὲν τιλοφορῆται ἐν τῇ Γραφῇ ἀσέβεια καὶ εἰδωλολατρεία (Α. Σαμ. ιε' 23), τότε «καλῶς ποιοῦμεν ἀφέντες τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, ἵνα τὴν παρά-

δοσιν τῶν ἀνθρώπων κρατήσωμεν, «Καλῶς ἀθετεῖτε τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, ἵνα τὴν παράδοσιν ὑμῶν τηρήσητε» (Μάρκ. ζ' 8, 9) οὐδὲ ἔχει νάφοβηθῆ ἢ τις ὅτι ὁ ἔλεγχος τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου «Οὗτος ὁ λαὸς τοῖς χεῖλεσι μὲ τιμᾷ, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ· μάτην δὲ μὲ σέβονται διδάσκοντες διδασκαλίας, ἐντάλματα ἀνθρώπων» (Μαρκ. ζ'. 6. 7) ἔχει ἀναφορὰν τινα πρὸς τὴν τοιαύτην χριστιανικὴν ἀνταρσίαν.

«Δὲν εἶναι ἀρκετὸν» λέγει ὁ εὐπαιδευτος καὶ εὐσεβὴς Θεολόγος Dr D. Brown νὰ πιστεύωμεν τὰ δόγματα καὶ διδασκαλίας τῆς Γραφῆς ἀριθμητικῶς, οὕτως εἰπεῖν. Ὁφείλομεν νὰ πιστεύωμεν ταῦτα ἐν τῇ διατάξει καὶ συνοχῇ ἐν ἣ ταῦτα ἀπεκαλύφθησαν καὶ παρεδόθησαν ἡμῖν. Ἀπόλυτος ὑποταγὴ εἰς τὴν ἀuthεντίαν τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ συνεπάγεται φρονικῶς τὴν τοιαύτην πίστιν. Ἐὰν ἀμελῶμεν νὰ πράξωμεν οὕτω, τότε πότερον, εἰς τὴν ἀuthεντίαν καὶ τὴν σοφίαν τοῦ Θεοῦ, τὴν ἐν τῷ Λόγῳ του τρέμομεν, ἢ μᾶλλον εἰς τὸ ἡμέτερον νοητικὸν ἐπαναπανόμεθα ;

Ἐπισκοπήσαντες τὴν ἐννοιαν τῆς παραδοθείσης τῇ Ἐκκλησίᾳ ὑπὸ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν ἐντολῆς τοῦ βαπτίσματος, θὰ προβῶμεν ἤδη νὰ ἴδωμεν πῶς ἠρόησαν καὶ διεξῆγον αὐτὴν οἱ Ἀπόστολοι, ἐρευνῶντες τοῦτο πρῶτον εἰς τὰς

ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ.

Διότι, ἐὰν ἡμεῖς λανθάνωμεν εἰς τὴν ἐκδοχὴν τῶν ὄρων καὶ τῆς ἐννοίας τῆς ἐντολῆς, οἱ πρῶτοι κήρυκες τοῦ Λόγου, οἱ πληρωθέντες Πνεύματος Ἁγίου πρὸς διεξαγωγὴν ταύτης, δὲν ἦτο βεβαίως δυνατὸν νὰ λανθάνωσι. Τούτου δοθέντος, ἔπεται ὅτι τὸ παράδειγμα αὐτῶν ἐξασφαλίζει ἡμῖν ὀριστικῶς τὴν γνῶσιν τοῦ θελήματος

τοῦ Κυρίου, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τοὺς νόμους τῆς βασιλείας Αὐτοῦ ἐν γένει, καὶ τοῦ βαπτίσματος κατὰ μέρος, καὶ ἐν ὄλαις ταῖς σχετικαῖς λεπτομερεῖαις του.

Ἡ πρώτη μνεία τοῦ Χριστιανικοῦ βαπτίσματος ἀπαντᾷ ἐν τῷ κηρύγματι τοῦ Πέτρου, τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς, καὶ εἰς ἀπάντησιν ἀγωνιώδους τινὸς ἐρωτήσεως ἐκ μέρους τῶν ἀκροατῶν του. «**Τί ποιήσωμεν, ἄνδρες ἀδελφοί**». Πέτρος δὲ ἔφη πρὸς αὐτοῖς. «**Μετανοήσατε, καὶ βαπτισθήτω ἕκαστος ὑμῶν ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν· καὶ λήψεσθε τὴν δωρεάν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος· ὑμῖν γὰρ ἐστὶν ἡ ἐπαγγελία καὶ τοῖς τέκνοις ὑμῶν, καὶ πᾶσι τοῖς εἰς μακράν, ὅσους ἂν προσκαλέσῃται Κύριος ὁ Θεός**». (Πράξ. β' 38, 39.)

1 Ἡ λέξις «τέκνα» προφανῶς ἀναφέρεται εἰς τοὺς ἀπογόνους αὐτῶν. Μετὰ τὴν ἰδίαν ἀκριβῶς σημασίαν ἀναγράφεται εἰς Λουκ. η' 34. Ἰωάν. η' 39. Πράξ. γ' 25 γ' 32. Ἐν τῇ τελευταίᾳ τοῦτων ἀναγιγνώσκει ὡς ἐξῆς. «**Ταύτην ὁ Θεὸς ἐκπεπλήρωκε τοῖς τέκνοις αὐτῶν ἡμῖν**». Ὅτι αὕτη δὲν ἀφορᾷ οὐδὲ ἐννοεῖ νήπια, ἢ παιδία ἀνήλικα, καὶ μὴ δυνάμενα νὰ πιστεύουσι, γίνεται δῆλον ἐκ τῆς τοῦ Ἰωὴλ παραπομπῆς εἰς ἐδαφ. 17 καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος ἐν τῷ ἐδαφ. 41. «**Οἱ μὲν οὖν ἀσύμνωσ ἀποδεξάμενοι τὸν λόγον αὐτοῦ ἐβαπτίσθησαν**». Ἄλλὰ καὶ ἐκ τῶν ἐν ἐδαφ. 39 λόγων, «**Ὅσους ἂν προσκαλέσῃται Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν**». Νηπιοβαπτιστῆς δὲ τις δὲν ἐδίστασε νὰ χαρακτηρίσῃ τὸ ἐπιχείρημα τῶν ἀνομῶν ἐκ τοῦ χωρίου τοῦτον τὸν νηπιοβαπτισμόν, «**ἀβάσιμον καὶ ἄλογον ἐπιχείρημα**» ἐπιπροσθέσας ὅτι, περὶ ἐκείνων, οἱ ὅποιοι χειρῶνται τὸ τοιοῦτον ἐπιχείρημα οὐδὲν ἔχω νὰ εἶπω εἰς ὑπεράσπισιν καὶ δικαιολογίαν των». Dr Hamond, ἐν F. White,

Οὕτω βλέπομεν τίνι τρόπῳ ὁ Πέτρος ἐνενόησε τὴν παραγγελίαν τοῦ Διδασκάλου. Πρῶτον ἀπέβλεπεν εἰς τὸν καταρτισμὸν μαθητῶν διὰ τοῦ κηρύγματος τοῦ Λόγου, καὶ ἀκολούθως συνεπήγαγε τὸ βάπτισμα ὡς τὸ παρὰ Κυρίου ὁρισθὲν σημεῖον τῆς ἀληθοῦς μαθητείας. Οὐδὲ μία λέξις περὶ βαπτίσματος, μέχρι τῆς στιγμῆς καθ' ἣν, ὡς ἀποτέλεσμα τοῦ κηρύγματός του, ἐνδιαφερόμενοι τὴν σωτηρίαν των καὶ πιστεύσαντες παρουσιάσθησαν ἐνώπιόν του.

Ἡ πρώτη τέλεσις βαπτίσματος ἀναφέρεται ἐπίσης εἰς τὸ αὐτὸ κεφάλαιον. «Οἱ μὲν οὖν ἀσμένως δεξάμενοι τὸν λόγον ἐβαπτίσθησαν· καὶ προσετέθησαν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ψυχαὶ ὡσεὶ τρισχίλια». (41) Οὕτω λοιπὸν «οἱ ἀποδεξάμενοι τὸν λόγον» καὶ μόνον οὗτοι «ἐβαπτίσθησαν»· πρῶτον πίστις, καὶ ἔπειτα ὁμολογία. «Καρδίᾳ γὰρ πιστεύεται εἰς δικαιοσύνην, στόματι δὲ ὁμολογεῖται εἰς σωτηρίαν».

Ὑπάρχουσιν ὀκτὼ ἄλλαι περιπτώσεις Χριστιανικοῦ Βαπτίσματος εἰς τὰς Πράξεις. Δηλ. 1. Τὸ Βάπτισμα τῶν Σαμαρειτῶν ὑπὸ Φιλίππου. 2. Τὸ Βάπτισμα τοῦ Αἰθίοπος Εὐνούχου, ἐπίσης ὑπὸ Φιλίππου. 3. Τὸ Βάπτισμα τοῦ Παύλου. 4. Τὸ Βάπτισμα τοῦ Κορνηλίου καὶ τῶν φίλων του. 5. Τὸ Βάπτισμα τῆς Λυδίας, καὶ τοῦ οἴκου της. 6. Τὸ Βάπτισμα τοῦ Δεσμοφύλακος, εἰς Φιλίππους, καὶ τοῦ οἴκου του. 7. Τὸ ὑπὸ τοῦ Παύλου Βάπτισμα τοῦ Κρίσπου καὶ ἄλλων εἰς Κόρινθον. 8. Τὸ Βάπτισμα τῶν δώδεκα μαθητῶν ἐν Ἐφέσῳ.

Ἐπὶ ὅλων τούτων ὁ ἀνωτέρω μνημονευθεὶς R. Baxter, λέγει ὡς ἑξῆς·

«Συμπεραίνω ὅτι διὰ τὰ ἐν τῇ Γραφῇ παραδείγματα βαπτίσμα-

τος ἀναφέρουσι τὴν τέλειν τούτου μόνον ἐπὶ ἀτόμων κατοχῶν
σωστικῆς πίστεως.»

Ἄλλὰ καὶ πᾶς τις δύναται δι' ἑαυτὸν νὰ ἐξετάσῃ
μίαν ἐκάστην τῶν περιπτώσεων τούτων, καὶ ἴδῃ ἐὰν
ἐκάστη ἰδιαίτερος, καὶ ὅλαι ὁμοῦ δὲν συμφωνῶσιν
ἀκριβῶς πρὸς τὴν ἐν τῇ ἐντολῇ τοῦ Σωτῆρος διαλαμ-
βανομένην τάξιν, τ. ε. πρῶτον μαθητευόμενοι διὰ τοῦ
κηρύγματος, καὶ ἀκολούθως βαπτιζόμενοι.

Ἐκαστος τῶν βαπτισθέντων αὐτῶν παρουσιάζεται
ἀκούσας πρῶτον τὸ Εὐαγγέλιον πρὶν βαπτισθῆναι καὶ εἰς
πᾶν παράδειγμα τούτων τὸ βάπτισμά των παρουσιάζ-
εται ὡς νοήμων ὁμολογία τῆς ἀποδοχῆς τοῦ Εὐαγγε-
λίου. Οὔτε ὑπονοεῖται κἄν, πολλῶ μᾶλλον δὲν μνημο-
νεύεται, ὅτι οἰοσδήποτε ἐξ αὐτῶν ἐβαπτίσθη χωρὶς πρῶ-
τον νὰ πιστεύσῃ εἰς Χριστὸν καὶ μετανοήσῃ, ἢ ὅτι ὅλοι
οὔτοι δὲν ἦσαν ἐπιδεκτικοὶ ἀκροάσεως, πίστεως, καὶ
ἀποδοχῆς τῶν ἀγγελιῶν τοῦ Χριστοῦ.

Ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ Φιλίππου βαπτίζοντος ἐν Σα-
μαρείᾳ, σαφῶς ἀναφέρεται, ὅτι, «Ὅτε δὲ ἐπίστευσαν
τῷ Φιλίππῳ εὐαγγελιζομένῳ τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ
Θεοῦ καὶ τοῦ ὀνόματος Ἰησοῦ Χριστοῦ, **ἐβαπτί-
ζοντο** ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες (Πράξ. η 12.) Ἐὰν
εἰς τὸ βάπτισμα ἐγένοντο τότε δεκτὰ καὶ νήπια, δὲν
ἤθελε προσθέσει ἐνταῦθα ὁ θεόπνευστος ἱστορικός **καὶ
παιδιά ;**»

Εἰς τὸ ἔργον τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ἐν Κορίνθῳ
ρητῶς ἀναφέρεται «Καὶ πολλοὶ τῶν Κορινθίων **ΑΚΟΥ-
ΣΑΝΤΕΣ, ΕΠΙΣΤΕΥΟΝ ΚΑΙ ΕΒΑΠΤΙΖΟΝΤΟ**
(Πράξ. ιη 8.) ἢ αὐτὴ αὐστηρὰ ἀποστολικὴ τάξις τη-
ρουμένη πανταχοῦ· **ἀκούειν τὸν λόγον, πιστεύειν**

τὸν λόγον, ὁμολογεῖν τὸν λόγον.

Τὸ βάπτισμα τοῦ Εὐνοῦχου (Πραξ. η΄.) εἶναι ἄλλο λαμπρὸν παράδειγμα Εὐαγγελικῆς ὑπακοῆς. Ὁ Φίλιππος ὡδηγήθη ὑπὸ τοῦ Πνεύματος νὰ πλησιάσῃ τὴν ἄμαξαν τοῦ Εὐνοῦχου, καὶ ἰδὼν αὐτὸν ἀναγινώσκοντα τὸ νγ΄ κεφ. Ἡσαίου, τὸν ἠρώτησε « Ἄρά γε γινώσκεις. ἃ ἀναγινώσκεις ; ὁ δὲ εἶπε. Πῶς γὰρ ἂν δύναμην, ἐὰν μὴ τις ὡδηγήσῃ με ; παρεκάλεσέ τε τὸν Φίλιππον ἀναβάντα καθίσαι σὺν αὐτῷ ». Πραξ. η 30, 31. Ἐκ τοῦ ἰδίου μέρους τῆς Γραφῆς ὅπερ ἀνεγίνωσκεν ὁ Εὐνοῦχος, ὁ πιστὸς Εὐαγγελιστὴς ἐκίηρξεν εἰς αὐτὸν τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ τὴν δι' αὐτοῦ σωτηρίαν. Ὁ λόγος διεπέρασε τούτου τὴν καρδίαν ἀκούοντος, μέχρις οὗ φθάσαντες ἐπὶ τῷ ὕδατι ὁ Εὐνοῦχος ἀνέκραξε. « Ἴδοὺ ὕδατος » ὡς ἐὰν ὁ ὀφθαλμὸς του ἐξήτει τὸ πρῶτον ὕδατος, ἐν τῷ ὁποίῳ νὰ ἐπισφραγίσῃ τὴν ἀποδοχὴν τῆς ἀληθείας καὶ συνταπίσῃ ἐαυτὸν τῷ Χριστῷ εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ, συνθαπτόμενος Αὐτῷ ἐν τῷ βαπτίσματι. « Τί κωλύει με βαπτισθῆναι ; »

« Εἶπε δὲ ὁ Φίλιππος, εἰ πιστεύεις ἐξ ὅλης τῆς καρδίας, ἔξεστιν. Ἀποκριθεὶς δὲ εἶπε, Πιστεύω τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ εἶναι τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ ἐκέλευσε στήναι τὸ ἄρουα καὶ κατέβησαν ἀμφοτέροι εἰς τὸ ὕδατος, ὅτε Φίλιππος καὶ ὁ Εὐνοῦχος καὶ ἐβάπτισεν αὐτόν· ὅτε δὲ ἀνέβησαν ἐκ τοῦ ὕδατος, Πνεῦμα Κυρίου ἤρπασε τὸν Φίλιππον, καὶ οὐκ εἶδεν αὐτόν οὐκέτι ὁ Εὐνοῦχος, ἐπορεύετο γὰρ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ χαίρων. »

Ἐὰν οὗτος, ἢ καὶ οἱ λοιποὶ, ἐβαπτίσθησαν διὰ ἐπιχύσεως, ραντισμοῦ, ἢ καταδύσεως, ἀποτελεῖ ἰδιαίτερον ζήτημα, περὶ οὗ θὰ ὁμιλήσωμεν εἰς τὸ οἰκτεῖον μέρος. Ἐρχόμεθα ἤδη νὰ ἐξετάσωμεν

ΤΟ ΒΑΠΤΙΣΜΑ ΤΩΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΩΝ

Εἶναι γεγονός ὅτι μεταξὺ τῶν πολυαρίθμων μεμετανοημένων καὶ πιστῶν, τῶν ὁποίων τὸ βάπτισμα ἀναφέρεται ἐν τῇ Καινῇ Διαθήκῃ, εὐρίσκομεν μνημονευόμενον τὸ βάπτισμα ὀλίγων μόνων οἰκογενειῶν. Ἀλλὰ τὸ γεγονός ὅτι τὰ μέλη οἰκογενειῶν τινων ὑπήκουσαν καὶ ὑπετάγησαν εἰς τὴν θεῖαν ἐντολήν, οὐδεμίαν παρέχει λογικὴν ἀπόδειξιν ὅτι ἄμοιρα συνειδήσεως καὶ ἀντιλήψεως νήπια διελαμβάνοντο ἐν αὐταῖς, καὶ περιελήφθησαν εἰς τὸ βάπτισμα, γνωστοῦ ὄντος ὅτι, εἰς πλείστας δσας οἰκογενείας δὲν ἀπαντῶσι νήπια, ἢ καὶ μικρὰ παιδιά. Δυνάμεθα νὰ φαντασθῶμεν ὀλόκληρον οἰκογένειαν κοινωνοῦσαν τοῦ Κυριακοῦ Δείπνου, χωρὶς ἐπὶ στιγμήν νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι τὰ νηπιώδη μέλη ταύτης ἔλαβον μέρος ἐπίσης εἰς τὴν κοινωσίαν. Ἐκτὸς τούτου, ἐν ταῖς περιπτώσεσι τῶν ἐν ταῖς Πράξεσι ἀναφερομένων οἰκων, λεπτομέρειαι παρέχονται ἡμῖν ἀφορῶσαι τοὺς βαπτισθέντας, ἐξ ὧν ἐξάγεται σαφῶς ὅτι ὅλοι οὗτοι ἦσαν πιστοί.

Ἐν τῇ περιστάσει τοῦ οἴκου τοῦ δεσμοφύλακος ρητῶς ἀναγράφεται ὅτι ἐδάδυσαν, ὁ Παῦλος καὶ Σί-

1 Ὅποταν εἰς τινα οἰκογένειαν ἀποδίδομέν τι, εἰς τὸ ὅποιον φυσικῶς τὰ παιδιά εἶναι ἀνίκανα νὰ λάβωσιν μέρος, οὐδέποτε φανταζόμεθα τὴν ἀνάγκην ν' ἀναγράψωμεν τὴν ἐξαίρεσιν των ἐκ τῆς περιπτώσεως, ἢ καὶ τὴν πρὶλήψιν των εἰς ταύτην. D. Young.

λας, αὐτῷ τὸν λόγον καὶ πᾶσι τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, καὶ ὅτι, «ὄλος ὁ οἶκος ἐπίστευσεν καὶ ἠγαλλίασαντο» Πράξ. ιστ' 32—34.

Περὶ τοῦ οἴκου Στεφανᾶ (Α' Κορινθ. α' 16), ἀναφέρεται ὅτι, οὗτοι εἶναι ἡ ἀπαρχὴ τοῦ κηρύγματος ἐν Ἀχαΐᾳ, «καὶ εἰς διακονίαν τοῖς ἁγίοις ἔταξαν ἑαυτοὺς» (Α' Κορινθ. ιστ' 15). Ὅθεν ἐξάγεται ὅτι εἰς τὸν ὀνομαζόμενον αὐτὸν οἶκον δὲν ὑπῆρχον νήπια· τὰ νήπια δὲν δύνανται νὰ τάξωσιν ἑαυτὰ εἰς τὴν διακονίαν τῶν ἁγίων, ὁ δὲ καθηγητὴς τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τοῦ Βερολίνου, Neander ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν τῶν ἀρνομένων ἐπιχειρήματα ὑπὲρ τοῦ Νηπιοβαπτισμοῦ ἐκ τοῦ βαπτίσματος τοῦ οἴκου Στεφανᾶ, εἰς τὸ ἀνωτέρω ἐδάφιον (Α' Κορινθ. ιστ' 15) ὅτι οὗτοι ἦσαν ἐνήλικες, «ἑαυτοὺς» (Neander History of Planting σελ. 163).

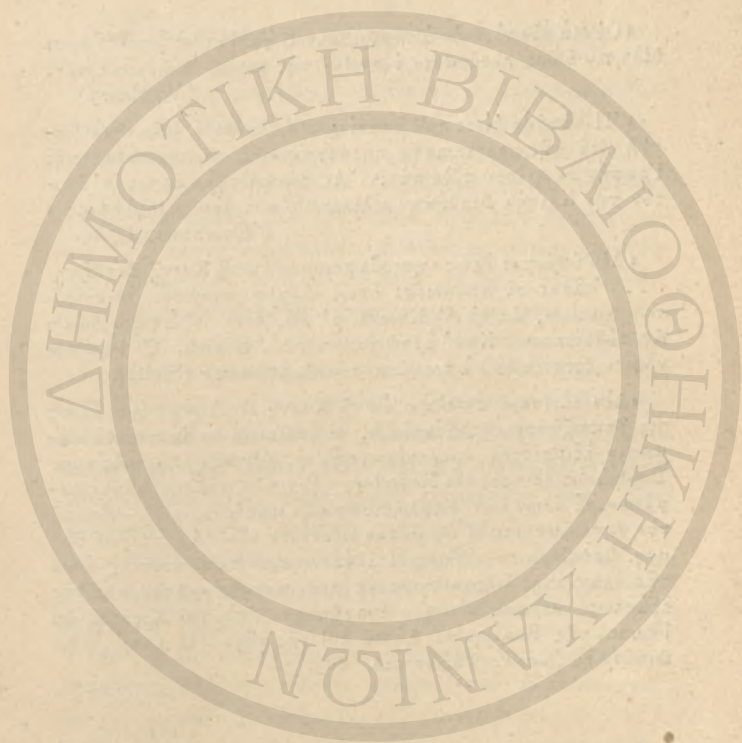
Πρὶν ἢ τὸ βάπτισμα τοῦ οἴκου τῆς Λυδίας (Πράξ. ιστ') θεωρηθῆ ὡς ἀπόδειξις ὅτι οἱ Ἀπόστολοι ἐβάπτισον νήπια, ἀνάγκη ν' ἀποδειχθῆ: 1ον) ὅτι ἡ Λυδία ἦτον ὑπανδρευμένη, ἢ εἶχεν ὑπανδρευθῆ· 2ον) ὅτι εἶχε τέκνα, καὶ ὅτι τὰ τέκνα ταῦτα ἦσαν νήπια, ἢ ὅτι ἦσαν ἀνεπίδεκτα διδασκαλίας· 3ον) ὅτι τὰ τέκνα τῆς ἦσαν μετ' αὐτῆς εἰς Φίλιππους, καὶ 4ον) ὅτι τὰ τοιαῦτα τέκνα ἐβαπτίσθησαν πράγματι.

«Τὸ πρῶτον εἶναι ἀπίθανον, διότι ἐάν αὕτη ἦτο ὑπανδρος δὲν θὰ ἀπηχολεῖτο μόνη τῆς εἰς τὸ ἐμπόριον, καὶ ἰδίως καθ' ὅσον οὐδεμία μνεία γίνεταί τοῦ συζύγου τῆς, καίτοι οἱ Ἀπόστολοι κατ' ἐπανάληψιν ἦσαν εἰς τὸν οἶκόν τῆς· τὸ δεύτερον εἶναι ἀδέβαιον, καθ' ὅσον χιλιάδες οἰκογενειῶν ὑπάρχουσι μὴ ἔχουσαι νήπια. Τὸ τρίτον εἶναι ἀπίστευτον, διότι ἐάν, ὡς τὸ χωρίον διαλαμβάνει, ἡ Λυδία εἶχεν ἔλθει ἐκ Θυατείρων, —ἐξ

ἀποστάσεως δηλαδή ἢ ὅποια προϋποτίθησι ταξείδιον θαλάσσης τε καὶ ξηρᾶς ὁμοῦ οὐχὶ ὀλιγώτερον τῶν 300 μιλίων, —διὰ ἐμπόριον, δὲν δύναται νὰ εἶναι πιστευτὸν ὅτι ἤθελε φέρει μεθ' ἑαυτῆς νήπια, ἐὰν ποτε εἶχε τοιαῦτα. Τὸ **τέταρτον** εἶναι **ἀδάδιμον**, διότι τῆς λέξεως «οἶκος» γίνεται χρῆσις ἐν τῇ Γραφῇ, καὶ ὅποτε δὲν διαλαμβάνεται ὀλόκληρος ἡ οἰκογένεια, ἀλλὰ μόνον τὰ κυριώτερα αὐτῆς μέλη· ἴδε Α. Σαμ. α' 21, 22 (Penguin «Ἡ Γραφή ὁδηγὸς εἰς τὸ βάπτισμα»).

Ἄναγνώσκομεν ὅτι ὁ Παῦλος καὶ Σίλας «ἐξεληθόντες ἐκ τῆς φυλακῆς ἦλθον εἰς Λυδίαν· καὶ ἰδόντες τοὺς ἀδελφοὺς παρεκάλεσαν (παρηγόρησαν) αὐτοὺς, καὶ ἐξῆλθον» (ἔδαφ, 40). Τοῦτο ἐναργῶς δεικνύει ὅτι ὁ οἶκος οὗτος ἀπηρτίζετο ἐκ τοιούτων, οἱ ὁποῖοι ἦσαν ἡλικίας ἐπιδεκτικῆς πρὸς χριστιανικὴν παρηγορίαν. Ὅτι ἦσαν **πιστοί**, φανερὸν ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι οἱτοὶ ὀνομάζονται «**ἀδελφοί**» (F. White «Χριστιανικὸν Βάπτισμα»).

«Οἱ διὰ τὸν οὐρανὸν ἀποφασίσαντες ἀνάγκη νὰ ἀποκτήσωσι
θέλῃσιν ὅπως πλεύσωσιν ἐναντίον τῆς φορᾶς τοῦ ρεύματος».
(M. Henry).

«Ἡ ἀληθὴς θέσις τοῦ βαπτίσματος δύναται μόνον νὰ ὀρι-
σθῇ διὰ τῆς προσεκτικῆς παρατηρήσεως τῆς γλώσσης τῆς
Γραφῆς ἐν σχέσει πρὸς αὐτή. Ἐὰν ἀναγνώσῃ πᾶς τις δι' ἑαυ-
τὸν τὴν Καινὴν Διαθήκην εἰλικρινῶς καὶ ἄνευ μεροληψίας.»
(Ἐπίσκοπος Hyle).

«Δὲν ὑπάρχει ἔχνος νηπιοβαπτισμοῦ ἐν τῇ Καινῇ Διαθήκῃ·
... πᾶσαι αἱ ἀπόπειραι ὅπως ἐλαχθῇ τοιοῦτος ἐκ τοιού-
των χωρίων, ὡς τὸ Α' Κορινθ. α' 16, δεόν ν' ἀπορριφθῶσιν
ὡς αὐθαίρετοι. Κατ' ἀλήθειαν, τὸ Α' Κορινθ. ζ' 14 ἀπο-
κλείει ὀριστικῶς τὰ τοιαῦτα συμπεράσματα» (Steitz).

«Δὲν εὐρίσκω ἐντολὴν ἐν τῇ Καινῇ Διαθήκῃ ἵνα ἄλλοι
τις βαπτίζηται ἐκτὸς ἐκείνων, οἱ ὅποιοι εἶναι ἱκανοὶ νὰ κά-
μωσιν ἀξιόπιστον ὁμολογίαν τῆς εἰς Χριστὸν πίστεώς των.
Συμφώνως δὲ πρὸς τὸν Neander, — ἓνα τῶν μᾶλλον διακεκριμ-
μένων, ἐξ ὅλων τῶν Ἐκκλησιαστικῶν μας ἱστορικῶν, — θεωρῶ
τὸν νηπιοβαπτισμὸν ὡς μεταγενέστερον τῶν Ἀποστόλων ἔθι-
μον, βασιζόμενον ἀπλῶς ἐπὶ ἐκκλησιαστικῶν κύρους, ἄνευ
τῆς ἐλαχίστης δικαιολογίας ἐκ τοῦ παραδείγματος καὶ τῆς
δράσεως ἐκείνων, οἵτινες ἐτάχθησαν ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ ὡς
ἰδρυταὶ τῆς Ἐκκλησίας Αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς» (H. Grai, «Κ.
Διαθήκη, Ἐκκλ. Τάξις» σελ. 81).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Τὸ Βάπτισμα ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς

Ἰσχυροτάτη ἀπόδειξις τοῦ ὅτι τὸ Χριστιανικὸν Βάπτισμα, ὡς τοῦτο ἰδρῦθη ὑπὸ τοῦ Κυρίου, καὶ ἐνηργεῖτο ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων, δὲν διελάμβανε νήπια, εἶναι ἢ γλῶσσα, ἧς χρῆσιν ποιοῦνται οἱ θεόπνευστοὶ αὐτοὶ συγγραφεῖς τῶν ἐπιστολῶν περὶ τῶν βαπτιζομένων. Ἐν πάσει περιπτώσει ἢ τοιαύτη αὐτῶν φρασεολογία μόνον ἐπὶ πιστῶν δύναται νὰ ἔχη ἐφαρμογήν. Εἶναι δυνατόν ἢ ἐξῆς προσφώνησις νὰ γείνη εἰς ἄλλους ἐκτὸς ἐκείνων, οἵτινες ἐν τῷ Βαπτίσματι ἔχουσιν ὁμολογήσει προσωπικὴν πίστιν εἰς τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν; « Ἀγνοεῖτε ὅτι ὁδοὶ ἐβαπτίσθημεν εἰς Χριστόν Ἰησοῦν, εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐβαπτίσθημεν; συνετάφημεν οὖν αὐτῷ διὰ τοῦ βαπτίσματος εἰς τὸν θάνατον ἵνα ὡσπερ ἠγέρθη Χριστὸς ἐκ νεκρῶν διὰ τῆς δόξης τοῦ Πατρὸς, οὕτω καὶ ἡμεῖς ἐν καινότητι ζωῆς περιπατήσωμεν » Ρωμ. σι' 3, 4.

Ἡ φράσις « ἀγνοεῖτε » συνεπάγεται καὶ ὑπεμφαίνει προσωπικὴν γνῶσιν τῆς τε πράξεως τοῦ Βαπτίσματος, καὶ τοῦ γεγονότος, τὸ ὁποῖον αὕτη ἀντιπροσωπεύει, τ. ἔ. τῆς ἐνώσεως τοῦ βεβαπτισμένου μετὰ τοῦ σταυρωθέντος, ταφέντος καὶ ἀναστάντος Σωτῆρος, ὡς καὶ τῶν ἰερῶν ἐποχρεώσεων, ἧς συνεπάγει πρὸς ἀγίαν καὶ χρι-

σιαστικὴν ζωὴν. Τοιαύτην γνώσιν δὲν ἔχουσι τὰ νήπια, εἰμὴ μόνον ἐκεῖνοι, εἰς οὓς τὸ βάπτισμα ἦν ἰκονοσία πράξις, καὶ ἐν πίστει καὶ συνειδήσει ἑσταθμισμένη ἀπόφασις.

Ἐξ ἑτέρου, ἠδύνατο νὰ λεχθῆ ἕως ἄλλους ἐκτὸς πιστῶν, «**Συνταθέντες Ἀὐτῷ ἔν τῷ βαπτίσματι ἐν ᾧ καὶ συνηγέσθητε διὰ τῆς πίστεως τῆς ἐνεργείας τοῦ Θεοῦ, τοῦ ἐγειραντος αὐτὸν ἐκ τῶν νεκρῶν**» ; (Κολ. β' 12) Καὶ πάλιν : Πάντες γὰρ Υἱοὶ Θεοῦ ἐστε διὰ τῆς πίστεως ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· ὅσοι γὰρ εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε, Χριστὸν ἐνεδύσασθε». (Γαλ. γ' 26, 27).

Ἐὰν τὰ χωρία ταῦτα ἔχωσιν ἐννοίαν τινα, τί ἄλλο ἐννοοῦσι καὶ ἐκφράζουσι εἰμὴ τὴν ζωτικὴν ἐνότητα τοῦ βαπτιζομένου μετὰ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τὸν θάνατον τοῦ βαπτιζομένου ὡς πρὸς τὴν ἁμαρτίαν ; «**Ὡς περὶ ὁ ἀποθανὼν, λέγει ὁ Χριστόδοξος, ἀπὸ λακταὶ λοιπὸν τοῦ ἁμαρτάνειν, νεκρὸς κείμενος, οὕτω καὶ ὁ ἀναβὰς ἀπὸ τοῦ βαπτίσματος. Ἐπειδὴ γὰρ ἅπαξ ἀπέθανεν ἐκεῖ ἐν τῷ ὕδατι· ὁ γὰρ ἀπέθανε τῇ ἁμαρτίᾳ ἀπέθανεν ἐξ ἁπάξ. Ἐπεὶ οὖν ἡμεῖς ἐν τῷ ὕδατι, αὐτὸς δὲ ἐν γῆ· καὶ ἡμεῖς μὲν κατὰ τὸν τῆς ἁμαρτίας λόγον, Ἐκεῖ-**

1 Ὁ ἐνταφιασμός προῦποτίθησι προηγηθέντα θάνατον ἢ πραγματικότης τοῦ θανάτου ἐπιβεβαιοῦται διὰ τῆς ταφῆς. Εἰς τὸ σημεῖον τοῦ ἐνταφιασμοῦ εἶχον ἀφικθῆ ὁπότε ἐβαπτίσθησαν. Διότι τότε ὡμολόγησαν πίστιν, ἣτις συνεπήραγεν τὴν θάνατον τῆς ἁμαρτίας ἐν αὐτοῖς. (EADIE).

νος δὲ κατὰ τὸν τοῦ σώματος ἑτάφην». (Ὅμιλ. ια' εἰς Α. Κορινθ.)

Ποίαν λογικὴν συνέπειαν δύνανται νὰ ἔχωσι πάντα ταῦτα λεγόμενα ἐπὶ νηπίων; Ὡς ὁ Παῦλος, οὕτω καὶ ὁ Χρυσόστομος, καὶ οἱ μεγάλοι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, δὲν ἦσαν νηπιοβαπτισταί.

Πρὸς τοῦτοις, ἡδύνατο ὁ Ἀπόστολος Πέτρος νὰ εἶχεν ὑπ' ὄψιν του τὸ Βάπτισμα τῶν ἀσυναισθήτων νηπίων, ὅποτε ἔγραφεν «ὅ καὶ ἡμᾶς ἀντίτυπον νῦν σώζει Βάπτισμα (οὐ σαρκὸς ἀπόθεσις οὐπὼν, ἀλλὰ συνειδήσεως ἀγαθῆς **ΕΠΕΡΩΤΗΜΑ** εἰς Θεόν) δι' ἀναστάσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ;» (Α. Πέτρ. γ' 21).

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Leighton ἐπὶ τούτου σημειοῖ τὰ ἑξῆς.

«Σώζει τὸ Βάπτισμα διὰ τῆς ἀναστάσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, διὰ τῆς ἀπαντήσεως, ἢ μαρτυρίας τῆς ἀγαθῆς συνειδήσεως. Ἀγαθὴ συνειδήσις ἐν τῇ κυριαλεξίᾳ τῆς εἶνε συνειδήσις καθαρὰ καὶ εἰρηνευμένη. «**Ἐπερωτήματα**», εἶναι ἡ ἐπερωτήσις τῆς συνειδήσεως, ἣτις ἐμπεριέχει ὡσαύτως καὶ τὴν εἰς ἑαυτὴν ἀπάντησιν· καθότι σκοπεῖ ὅλην τὴν τῆς συνειδήσεως ἀνταπόκρισιν μὲ τὸν Θεόν, καὶ μεθ' ἑαυτῆς ὡς πρὸς τὸν Θεόν, ἢ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ».

Δύναται τὸ νηπίον νὰ ἐνεργήσῃ ἐν ἑαυτῷ τοιοῦτον ἐπερωτήματα, ἢ νὰ παρᾶσχῃ τοιαύτην ἀπάντησιν;

ΑΓΙΑ ΤΕΚΝΑ

Ἀλλά, ἰσχυρίζονται τινες, δὲν ὀνομάζονται «τέκνα ἁγία» εἰς Α. Κορθ. ζ' 14, καὶ διὰ τὸν λόγον αὐτὸν συνεπῶς δὲν πρέπει τὰ παιδία νὰ βαπτίζονται; Ἀπλῆ ἐπισκόπησις τοῦ ἀνωτέρω χωρίου ἀρκεῖ νὰ καταδείξῃ ὅτι ὁ ἀπόστολος οὐδεμίαν ἀναφορὰν ποιεῖται σχετικὴν

πρὸς τὸ βάπτισμα, πραγματευόμενος ἐκεῖ ἀποκλειστικῶς ἐπὶ τοῦ ζητήματος **τοῦ γάμου**. Τὸ ἐγεροθὲν ζήτημα ἦν ἕαν, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ὁ εἷς ἐκ τῶν συζύγων ἐπεστρέφετο εἰς Χριστόν, καὶ περιλαμβάνετο ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ὄφειλεν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ πιστεύσας, ἢ ἡ πιστεύσασα, ν' ἀποχωρισθῇ τοῦ ἢ τῆς ἀπίστου συμβίου, καὶ παύσῃ πᾶς μεταξὺ τῶν γαμικῶς δεσμός; Ὑπὸ τὸν νόμον συνοικέσια μεταξὺ Ἰουδαίων καὶ ἔθνικῶν ἀπηγορεύοντο, ὡς μολύνοντα τὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ. Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ Νεεμίου καὶ Ἐδρα, ἡ ἐντολὴ αὕτη εἶχεν ἀθετηθῆ, καὶ ὅλοι οἱ ἔθνικαὶ γυναῖκας συζευχθέντες Ἰουδαῖοι διετάχθησαν νὰ χωρισθῶσι ἀπ' αὐτῶν καὶ τῶν τέκνων των. (Ἐδρα. ι' ἴδε καὶ Πράξ. ι' 28 ια' 3. Ἰωάν. ιη' 28. Γαλι. β' 12).

Ὑπὸ τὸ Εὐαγγέλιον ὁμοίως, καίτοι γάμοι μεταξὺ πιστῶν καὶ ἀπίστων ἀσθηρῶς ἀπαγορεύονται (Α. Κορθ. ζ' 39. Β. Κορθ. στ' 14), ὁ Ἀπόστολος εἰς τὸ προκείμενον ζήτημα ἀποφαίνεται ἀρνητικῶς, ἐπὶ τῇ βάσει ὅτι ὁ ἄπιστος σύζυγος «ἠγίασται ἐν τῇ γυναικί, καὶ ἡ γυνὴ ἢ ἄπιστος ἠγίασται ἐν τῷ ἀνδρί». Τοῦτου ἕνεκα ὁ γαμικὸς δεσμὸς δέον νὰ παραμείνῃ ἔγκυρος. Ὁ ἄπιστος σύμβιος δὲν πρέπει ὄθεν νὰ ἀποπεμφθῇ ὡς ἀκάθαρτος ἄλλως τὰ τέκνα σας ἠθελὸν εἶσθαι ἀκάθαρτα, καὶ συνεπῶς καὶ ταῦτα ὄφειλον ν' ἀποπεμφθῶσιν «νῦν δὲ ἄγία ἐστιν». Παισιδῆλως, οὐχὶ πνευματικῶς ἢ ἠθικῶς τοιαῦτα, ἀλλὰ **ὄψετικῶς** μόνον ἄγια.

Ἡ λέξις «ἄγιος» συγγράμεις ἀποδίδεται εἰς ἀντικείμενα, τὰ ὁποῖα ἔχουσιν εἰδικῶς καθιερωθῆ διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Θεοῦ. Οὕτω ἀναγινώσκομεν περὶ «ἀγίων οὐρανῶν», ἀγίων στολῶν», ἀγίων «δώρων» κλπ. ἐν τῇ

τοιαύτη δὲ ἐκδοχῇ τῆς ἡ λέξις δὲν περιγράφει πνευματικὴν ἢ ἠθικὴν τινα κατάστασιν ὡς ιδιότητα τῶν ρηθέντων ἀντικειμένων, εἰμὴ ἀπλῶς ὅτι ταῦτα ἦσαν **καθιερωμένα διὰ ἱερὸν ἢ ἅγιον σκοπόν.**

Ἡ λέξις «ἅγια» ὑπὸ ἰδίαν ἀκριβῶς σημασίαν ἀποδίδεται ἐπίσης καὶ εἰς τὰ τέκνα τοῦ πιστεύοντος γονέως· δὲν συνελάγει ὁμως διὰ τὸν λόγον αὐτὸν καὶ πραγματικῶς προσωπικὸν ἁγιασμόν, ἢ ἀξίωσιν ἐπὶ τοῦ Βαπτίσματος, ἢ οἰασδήποτε θέσεως καὶ προνομίον ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ, τῶν τοιούτων τέκνων. Ἀπλῶς μόνον σημαίνει ὅτι ταῦτα νομίμως δύνανται νὰ κρατηθῶσιν ὑπὸ τοῦ πιστεύοντος γονέως, χωρὶς τοῦτο νὰ καθιστᾷ αὐτὸν, ἢ αὐτὴν, ἔνοχον μολυσμοῦ· ὁ ἄπιστος σύζυγος, ἀνὴρ ἢ γυνή, εἶναι ἅγιος καθόσον ἀφορᾷ **τὸν δευμὸν τοῦ γάμου.** Δὲν κέκτηνται βεβαίως διὰ τοῦτο καὶ τὸν ἁγιασμόν τῶν ἀναγεγεννημένων, διότι ὁ Ἀπόστολος λέγει «**Τί γὰρ οἶδας, γύναι, εἰ τὸν ἄνδρα σώσεις;**» Τὸν ἄνδρα, περὶ οὗ ἀνωτέρω εἶπεν ὅτι ἡγίασται ἐν, ἢ διὰ τῆς γυναικὸς.

Ἐὰν λοιπὸν τὰ νήπια πρέπει νὰ βαπτίζωνται, διότι λέγονται ὅτι εἶναι «ἅγια», ἀναγκαίως ἐπιταί, ὅτι καὶ ὁ ἄπιστος σύζυγος, καὶ ἡ ἄπιστος σύζυγος πρέπει νὰ βαπτισθῶσιν ἐπίσης· διότι καὶ οὗτοι ὁμοίως ἀναφέρονται ὅτι εἶναι «ἅγιοι».

Κατὰ τὸν ἰδίον συλλογισμόν καὶ ἡ τροφή ἦν τρώομεν δέον ἐπίσης νὰ βαπτισθῇ, καθότι «**πάν κτίσμα ἁγιάζεται διὰ λόγου Θεοῦ καὶ ἐντεύξεως**» (Α. Τιμθ. δ' 5), F White Χριστιανικὸν Βάπτισμα).

Τὸ ἀγωνίζεσθαι λοιπὸν ὅπως, ἐξ ἑδαφίων οἷα τὰ

άνωτέρω, ἔξαχθῆ καὶ ὑποστηριχθῆ τὸ δόγμα τοῦ Νηπιοβαπτισμοῦ, δεικνύει μόνον τὴν μεγάλην ἀπορίαν κολητέρων ἀποδείξεων καὶ ἐπιχειρημάτων, καὶ τὴν μεγαλύτεραν ἀνάγκην ρητῶν καὶ θετικῶν τοιούτων.

Η ΠΕΡΙΤΟΜΗ ΤΩΝ ΝΗΠΙΩΝ

Ἔτερος, καὶ ὅμοιος τῷ ἄνωτέρω, ἰσχυρισμὸς προβάλλεται ἐπὲρ τοῦ βαπτισμοῦ τῶν νηπίων, ὅτι τὸ βάπτισμα ἀτεκατέστησε τὴν περιτομὴν ἐν τῇ οἰκονομίᾳ τῆς χάριτος, καὶ ὅτι, ἀφοῦ ἐν τῇ διαθήκῃ τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν Ἀβραὰμ τὰ νήπια εἶχον τὸ προνόμιον τοῦ περιτέμεσθαι, δυνάμεθα νὰ ἀρνηθῶμεν εἰς αὐτὰ τὸ προνόμιον τοῦ βαπτίσματος ὑπὸ τὸ Εὐαγγέλιον, ἀφοῦ τοῦτο παρεχώρησεν ὁ Θεὸς διὰ τῆς αἰωνίου πρὸς τὸν Ἀβραὰμ Διαθήκης ;

Εἰς τοὺς τὰ τοιαῦτα ἰσχυριζομένους ἐπιστῶμεν τὴν προσοχὴν των, πρῶτον, ὅτι οὐδεμίαν σχέσιν ἔχουσι μὲ τὴν πρὸς τὸν Ἀβραὰμ καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ διαθήκην τοῦ Θεοῦ, οὐδὲ ἐμπεριέχει αὕτη τὴν ἐλαχίστην εὐλογίαν δι' αὐτούς, ἢ δι' οἰονδήποτε ἐθνικόν. Ὁ Θεὸς λέγει ἐν αὐτῇ, «καὶ θέλει εἶσθαι ἡ διαθήκη μου ἐπὶ τῆς σαρκὸς ὑμῶν εἰς διαθήκην αἰώνιον». (Γένσ. ιζ' 13), αὐτοὶ δὲ, καὶ ὅλοι ἡμεῖς, δὲν καταγόμεθα ἐκ τοῦ Ἀβραὰμ κατὰ σάρκα, οὐδὲ ἡμεῖς μέλη τῆς οἰκονομίας ἐκείνης, οὐδὲ ἀντικείμενα τῆς πρὸς αὐτὸν διαθήκης· δεύτερον, ἡ περιτομὴ διὰ τε τοὺς γονεῖς καὶ τὰ παῖδια δὲν ἦτο προνόμιον διόλου, ἦτο διαταγή, ἧς ἡ παράβασις ἐπέφερε τὴν ἐξολόθρευσιν ἐκ τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ. Γενσ. ιζ' 14. Ἡ ἐκ τοῦ Ἀβραὰμ ἐθνηκὴ καταγωγὴ ἦτο τὸ μόνον προσὸν διὰ πάντων παιδίων ὅπως περιμηθῆ.

Ἄλλ' εἶναι ὁ ἴδιος λόγος τῆς κληρονομίας ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ, δι' ὃν τὰ τέκνα Χριστιανῶν γονέων δεόν νὰ βαπτίζωνται ; Εἶναι ταῦτα καὶ μέλη τοῦ Χριστοῦ, ἀποθανόντα ὡς πρὸς τὴν ἁμαρτίαν, καὶ ἀναγεγεννημένα, διότι ἐγεννήθησαν ἐκ Χριστιανῶν γονέων ; καὶ ἐκληρονόμησαν μετὰ τῆς σαρκὸς τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν ἐξ αὐτῶν ; τότε τί ἐννοεῖ τὸ «Οἱ πιστεύοντες εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ οὐχὶ ἐξ αἱμάτων οὔδ' ἐκ θελήματος σαρκὸς οὔδ' ἐκ θελήματος ἀνδρός, ἀλλ' ἐκ Θεοῦ ἐγεννήθησαν» Ἰωάν. α' 13 καὶ τί τὸ «Οὐ τὰ τέκνα τῆς σαρκὸς ταῦτα τέκνα Θεοῦ ;» Ρωμ. θ' 8.

Ἄλλ' ἐκτὸς τούτου ποῦ τῆς Γραφῆς δογματίζεται ὅτι τὸ βάπτισμα ἀντεκατέστησε τὴν περιτομὴν ; ἡ μεγάλη ἀνομοιότης καὶ διαφορά, ἣτις ὑφίσταται μεταξὺ τῶν δύο τούτων, δεικνύει ὅτι οὐδεμία σχέσις ὑπάρχει οὔδ' συγγένεια μεταξὺ περιτομῆς καὶ βαπτίσματος.

Καθότι, τὰ νήπια περιετέμοντο διότι κατήγοντο ἐκ τῆς οἰκογενείας καὶ τοῦ σπέρματος τοῦ Ἀβραάμ, ἐνῶ οἱ βαπτίζοντες ταῦτα σήμερον τὰ βαπτίζουσιν ὅπως τὰ εἰσαγάγωσιν εἰς τὴν οἰκογένειαν τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ περιτομὴ ἦν καθῆκον τῶν γονέων ἐπιβεβλημένον ἐπὶ ποιῆ θανάτου (Γενσ. ιζ' 11—14 Ἐξ. δ' 24, 25). Ἐνῶ τὸ βάπτισμα εἶναι ἐκούσιον ἀτομικὸν καθῆκον παντὸς εἰς Χριστὸν πιστεύοντος (Πράξ. β' 37, 38). Ἡ περιτομὴ ἦτο διαρκὲς σημεῖον, δι' οὗ ὁ Ἰουδαῖος ἐμελλε νὰ διακρίνηται (Γενσ. ιζ' 9—11). Πόθεν δύναται ν' ἀποδειχθῆ ὅτι τὸ βάπτισμα εἶναι ἐκ παραλλήλων ἀντικατάστασις τῆς περιτομῆς εἰς τοῦτο ; Ἡ περιτομὴ ἦν μόνον διὰ τὰ ἄρρενα (ἔδαφ. 14). Διατί τότε ὑμεῖς βαπτίζετε

καὶ θήλεα ; Τὰ νήπια ἔδει νὰ περιτέμνονται τὴν ὀγδόην ἡμέραν· ἀλλ' οἱ βαπτίζοντες ταῦτα δὲν κρατοῦσι συνέπειαν πρὸς τὴν περὶ περιτομῆς καὶ βαπτίσματος ἀρχήν των, καὶ βαπτίζουσι ταῦτα εἰς οἰανδήποτε ἡμέραν. Πᾶν ἄρρεν μὴ περιμηθὲν ὑπέκειτο εἰς ὄλεθρον (14)· κατὰ λογικὴν συνέπειαν ἀνάγκη νὰ ἰσχυρισθῆτε τὸ αὐτὸ καὶ περὶ τῶν ἀβαπτίστων νηπίων. Ἡ περιτομὴ τῶν νηπίων ἔχει ρητῶς διαταχθῆ (Γεν. ιζ' 9—14). Ἀλλὰ τίς δύναται νὰ εὔρη ἐν ταῖς Γραφαῖς καὶ νύξιν κἄν βαπτισμοῦ τῶν νηπίων ; Τὸ βάπτισμα εἶναι ταφή (Ρωμ. ζ' 1—14). Διὰ ποίας μεθόδου θ' ἀποδειχθῆ ὅτι εἶναι ἀντικατάστασις τῆς περιτομῆς κατὰ τοῦτο. Τὰ περιτεμνόμενα νήπια εἶχον ἐλευθέραν τὴν πρόσοδον εἰς ὅλα τὰ προνόμια καὶ τὰς εὐλογίας τῆς Διαθήκης. Ἀλλ' οἱ βαπτίζοντες ταῦτα δὲν τὰ ἀναγνωρίζουσι καὶ πλήρη μέλη διὰ τοῦ βαπτίσματος. οὐδὲ ἐπιτρέπουσιν εἰς ταῦτα μετοχήν εἰς τὸ δεῖπνον τοῦ Κυρίου, ἐξαιρουμένης εἰς τοῦτο τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας καὶ μόνης.

Τὸ ἀντίτυπον τοῦ Ἰουδαϊκοῦ τύπου τῆς περιτομῆς δὲν εἶναι ἀντίστοιχός τις Χριστιανικῆ τελετῆ, ἀλλὰ **πνευματικὴ τις μεταλλασίς**—ἡ περιτομὴ τῆς σαρκός «ἢ ἀπέκδυσις τοῦ σώματος τῶν ἁμαρτιῶν τῆς σαρκός». Ἐν παραβολῇ πρὸς τὴν Ἰουδαϊκὴν περιτομήν, οἱ πιστοὶ λέγονται ὅτι «**περιετιμήθησαν περιτομῇ ἀχειροποιήτῳ**». Δύναται τὸ βάπτισμα νὰ ἐνεργηθῆ «**ἄνευ χειρῶν** ;» Τὸ βάπτισμα εἶναι ἐξωτερικὴ τις πράξις δι' ἀνθρώπου ἐκτελουμένη· ἐνῶ ἡ Χριστιανικὴ περιτομὴ εἶναι ἔργον τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς ψυχῆς· ἴδε (Ρωμ. β' 28, 29). Τέλος, ἐὰν τὸ βάπτισμα εἶναι ἀντικατάστασις τῆς περιτομῆς, θὰ ἦτο περιττὸν τοῦτο

ἐνθα αὕτη ὑφίστατο εἰσέτι. Διότι, ἀπὸ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς, μέχρι τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ ἐθνικοῦ Κορνηλίου, ἡ Χριστιανικὴ Ἐκκλησία συνίστατο ἀποκλειστικῶς ἐκ περιτετημένων ἐκ γηπιότητος· ἐν τούτοις ὅμως, ὅλοι οὗτοι οἱ ἐκ τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ ἐβαπτίσθησαν ὡς πιστοὶ ἐν Χριστῷ. Τὸ γεγονός τοῦτο εἶναι ἄλλη ἀπόδειξις ὅτι οὐδόλως ἐστὶ τὸ βάπτισμα ἀντικατάστασις τῆς περιτομῆς.

Πρὸς τούτοις, ἐν τῇ πρώτῃ Χριστιανικῇ Συνόδῳ τῶν ἀποστόλων, πρεσβυτέρων, καὶ λοιπῶν Χριστιανῶν ἐν Ἱερουσαλήμ, τὸ ζήτημα τῆς περιτομῆς ἀπετέλεσε ἀντικείμενον ζωηρᾶς συζητήσεως· καὶ μ' ὄλον τοῦτο, οὐδὲ ἡ ἐλαχίστη νύξις ἐδόθη ὅτι τὸ βάπτισμα ἀντεκατέστησε ταύτην. Οὐδὲ εἰς λόγος ἐλέχθη περὶ τοῦ τέλους καὶ τῆς ἐκκληρώσεως τοῦ Ἰουδαϊκοῦ τύπου ἐν τῇ Χριστιανικῇ τελετῇ. Τοιαύτη τις ἀπόφανσις ἤθελε θέσῃ τέρμα εἰς τὴν συζήτησιν, καὶ ζήτημα δὲν ἤθελεν ὑπάρξῃ ἐὰν διὰ τοὺς ἐθνικοὺς ἡ περιτομὴ ἦτο ἀναγκαία πρὸς σωτηρίαν, ἀπαξ γνωστοῦ ὄντος ὅτι, ὁ Χριστὸς ἀντεκατέστησε τὴν περιτομὴν διὰ τοῦ βαπτίσματος. ¹

Ἄλλά, λέγουσι, δὲν ὀνομάζει ἡ Γραφὴ τὴν περιτομὴν «σφραγίδα τῆς δικαιοσύνης τῆς ἐκ πίστεως», καὶ

1 «Ἀπαντες οἱ τυπικοὶ καὶ τελετουργικοὶ νόμοι τῶν Ἰουδαίων, τῆς ἱερωσύνης, τῶν θυσιῶν, τῶν καθαρισμῶν κλπ. ἐμπεριλαμβανομένων, ἐκκληρωθέντες καὶ πραγματοποιθέντες ἐν τῇ ζωῇ, τῷ θανάτῳ, τῇ Ἀναστάσει καὶ τῇ μεσιτείᾳ τοῦ Χριστοῦ, ὑπὸ οὐδενὸς ἄλλου θρησκευτικοῦ τύπου ἢ τελετῆς οἰαομένης ἀντεκατεστήθησαν τοῦ λοιποῦ»—Ἐκκλ. Πολιτ. σελ. 244 Dr Jacob.

ἐν τούτοις βλέπομεν ὅτι αὕτη ἐνηργεῖτο ἐπὶ τῶν νηπίων, τὰ ὁποῖα δὲν ἠδύναντο νὰ πιστεύσωσι ;

Εἰς ταῦτα λέγομεν ὅτι ἡ περιτομὴ λέγεται ὅτι ἐγένετο «σφραγὶς τῆς δικαιοσύνης» ἡ ὁποία ἐλογίσθη τῷ Ἀβραάμ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀτομικῆς αὐτοῦ πίστεως, καὶ μόνῳ τῷ Ἀβραάμ, διὰ τὴν προσωπικὴν αὐτοῦ καὶ μόνου πίστιν (Ἰδε Ρωμ. δ' 11), οὐδαμοῦ δὲ περὶ τῶν νηπίων τοῦ Ἀβραάμ λέγεται «σφραγὶς τῆς δικαιοσύνης» τῆς ἐκ πίστεως, τὴν ὁποῖαν δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἔχωσι ταῦτα.

Οὐδὲ ὀνομάζει πον ἡ Γραφὴ τὸ βάπτισμα «σφραγίδα τῆς Καινῆς Διαθήκης», ὡς τινες τὸ ὀνομάζουσι.

Ἡ μόνη σφραγὶς, δι' ἧς οἱ πιστοὶ ἐν Χριστῷ λέγονται ὅτι ἐσφραγίσθησαν, εἶναι τὸ ἐν αὐτοῖς οἰκοῦν Πνεῦμα Ἅγιον τοῦ Θεοῦ, «ὃ ἐσφραγίσθησαν εἰς ἡμέραν ἀπολυτρώσεως» (Ἐφσ. δ' 30). Μόνον δὲ ἐν σχέσει μὲ τὸν Δεῖπνον τοῦ Κυρίου βλέπομεν αὐτὸν λέγοντα «Τοῦτο τὸ ποτήριον ἡ Καινὴ Διαθήκη ἐστὶν ἐν τῷ ἐμῷ αἵματι (Α. Κορθ. ια' 25, ἴδε καὶ Ἑβρ. ι' 29).

“ΑΦΕΤΕ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΡΧΕΣΘΑΙ ΠΡΟΣ ΜΕ,,

Εἶναι ἄλλος ἰσχυρισμὸς καὶ ἐπιχείρημα πρὸς δικαιολογίαν τοῦ νηπιοβαπτισμοῦ, τὸν ὁποῖον δέον νὰ μὴ παρελθῶμεν ἀπαρατήρητον ἐξετάζοντες τὰς περὶ «ἀγίων τέκνων» καὶ «περιτομῆς τῶν νηπίων» ἐνοστάσεις.

Ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν ἐνηγκαλίσθη παιδία καὶ ἠλόγησεν αὐτὰ τιθεὶς τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτὰ (Μάρκ. ι' 13—16), ἐπὶ τούτῳ τῷ σκοπῷ προσφερθέντα αὐτῷ, οὐδόλως ἐπεται λογικῶς ὅτι ἐβάπτισεν αὐτά, ἢ ὅτι, διὰ τοῦτο, πρέπει ταῦτα νὰ βαπτίζωνται παρ' ἡμῶν τόρα.

Ἐάν, ὡς παρατηρεῖ τις, οἱ ἄνθρωποι ἐξῆγον καὶ ἴδρον τελετὴν ἐπιθέσσω· χειρῶν ἐπὶ τῶν παιδίων ἐκ τοῦ κύρους τῶν χωρίων αὐτῶν, δὴν ἤθελεν εἶσθαι καὶ τόσον παράδοξον· ἀλλὰ τὸ νὰ συμπεραίνωσιν ὅτι τὰ παιδιά πρέπει νὰ βαπτίζονται, διότι εὐλογοῦνται παρὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν, ἢ τοιαύτη λογικὴ δὲν φέρει τίτλους διὰ συγχαρητήρια (Dr. Garson)

Ὁρθῶς δὲ παρατηρεῖ ἕτερος ὅτι, τὸ ἐπεισόδιον τῆς προσαγωγῆς τῶν παιδίων μακρὸν τοῦ νὰ συνηγορῇ ὑπὲρ τοῦ παιδοβαπτισμοῦ, χρησιμεύει ἀπεναντίας ἰσχυρὸν ἄμεσον ἐπιχείρημα ἐναντίον αὐτοῦ.

«Εἶναι βέβαιον ὅτι ὁ Κύριος Ἰησοῦς αὐτὸς δὲν ἐβάπτισε τὰ παιδιά ταῦτα, διότι, ὡς γνωρίζομεν (Ἰωάν. δ' 2), «ὁ Ἰησοῦς αὐτὸς οὐκ ἐβάπτιζε» διόλου. Ἀλλ' ἐν ταῦτῳ, τὸ γεγονός ὅτι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, οἱ ὁποῖοι καὶ μόνοι ἐβάπτιζον, ἐθεώρησαν τὰ παιδιά ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ ἀνάξια καὶ τῆς προσοχῆς αὐτῆς τοῦ Σωτῆρος, δηλοῖ σαφῶς ὅτι οὐδὲ οὗτοι εἶχον σιγήθειαν νὰ βαπτίζωσιν παιδιά, διότι ἄλλως δὲν θὰ ἐπολιτεύοντο πρὸς τοὺς γονεῖς αὐτῶν ὡς ἔπραξαν, κωλύοντες αὐτοὺς νὰ τὰ πλησιάσωσιν» (F. White).

Ἐναργῶς λοιπὸν καὶ ἐκ τῶν Εὐαγγελίων, καὶ ἐκ τῶν ἐπιστολῶν τῶν Ἀποστόλων ἀποδεικνυομένου τοῦ βαπτίσματος τῶν νηπίων ὡς ἐξ ἀνθρώπων καὶ οὐχὶ ἐξ οὐρανοῦ ἔλκοντος τὴν καταγωγὴν του, οἱ πιστεύοντες εἰς τὴν οὐρανίαν καὶ θεόπνευστον ἀποστολὴν τῶν Γραφῶν τούτων κρινέτωσαν δι' ἑαυτοὺς «Εἰ οἰκτιρῶν ἐστὶν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ἀνθρώπων ἐντάλματα ἀκούειν μᾶλλον, ἢ τοῦ Θεοῦ». (Πράξ. δ' 19).

Ἔμεῖς οὖν ὃ ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἐν ὑμῖν μενέτω· ἐὰν ἐν ὑμῖν μένη ὃ ἀπ' ἀρχῆς ἠκούσατε, καὶ ὑμεῖς ἐν τῷ Υἱῷ καὶ τῷ Πατρὶ μενεῖτε. (Α' Ἰωάν. β' 24).

«Ὁφείλω ἀμερολήπτως καὶ εὐρέως νὰ ἐκθέσω τὴν πεποιθήσιν μου, ὅτι δὲν ὑπάρχει οὐδὲν ἐδάφιον, οὐδὲ λέξις ἐν τῇ Γραφῇ ἢ ὁποία ν' ἀποδεικνύη αὐτὸ (τὸ βάπτισμα τῶν νηπίων) ἀμέσως. Δὲν ὑπάρχει λέξις, ἢ ἀδιαφιλονεικῆτος καὶ λογικὴ δύναμις τῆς ὁποίας νὰ δύνηται νὰ προσαχθῇ εἰς ἀπόδειξιν εἴτε ὑπὸ τύπον νύξεως ἢ γεγονότος, ὅτι, εἰς τὸν Γραφικὸν αἰῶνα ἐβαπτίζοντο νήπια, ἢ καὶ ἐντολή, ὅτι ταῦτα θέον νὰ βαπτίζωνται. Οὕτε, πιστεύω, ἄμεσός τις τοιαύτη μαρτυρία δύναται νὰ εὐρεθῇ εἰς τὰ συγγράμματα τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας πρὸ τοῦ τέλους τοῦ δευτέρου αἰῶνος μετὰ Χριστόν.»

(Ὁ Ἐπίσκοπος Σαλισβουρίας)

Ἡ μελέτη τῆς μὴ θεοπνεύστου Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας εἶναι μελέτη τῆς προόδου τῆς πλάνης. Ἀλλὰ διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἀκριβῶς δὲν εἶναι ὀλιγώτερον σπουδαία καὶ διδακτικῆ.

J. T. Hinton.

Ἐπειδὴ τῶν ἐν ἡμῖν στρεφόμενων πραγμάτων ἢ ρημάτων, τὰ μὲν εἰσιν ὑπὸ τῆς ἐντολῆς τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γραφῇ διεσταλμένα, τὰ δὲ σεσιωπημένα· περὶ μὲν τῶν γεγραμμένων οὐδεμίᾳ ἐξουσίᾳ δέδοται καθόλου οὐδενί, οὔτε ποιῆσαι τι τῶν κεκωλυμένων, οὔτε παραλείψαι τι τῶν προσταταγμένων. Τοῦ Κυρίου ἅπαξ παραγγείλαντος καὶ εἰπόντος «Καὶ φυλάξῃ τὸ ρῆμα ὃ ἐντέλλομαι Σοι σήμερον· οὐ προσθήσεις ἐπ' αὐτῷ, καὶ οὐκ ἀφελείς ἀπ' αὐτοῦ. Φοβερὰ γάρ τις ἐκδοχὴ κρίσεως, καὶ πυρὸς ζῆλος ἐσθίειν μέλλοντος τοῦ τοιοῦτόν τι ποιῶντος, (Μέγας Βασίλειος)», εἰς ἐρώτησιν, εἰ ἔξεσθι καὶ συμφέρει τινὶ ἑαυτῷ ἐπιτρέπειν καὶ ποιεῖν, ἢ λέγειν, ἢ νομίζει καλὰ, ἄνευ τῆς μαρτυρίας τῶν θεοπνευστῶν Γραφῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'

Τὸ βάπτισμα ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῶν πρώτων αἰώνων

Οἱ ἀναγνωρίζοντες τὴν πλήρη σιωπὴν τῶν Γραφῶν, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ βάπτισμα τῶν νηπίων, καταφεύγωσι πρὸς ὑποστήριξιν τούτου εἰς τὸν ἰσχυρισμὸν ὅτι τοῦτο ἦτο ἐν χρήσει ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῶν πρώτων αἰώνων, καὶ συνεπῶς τὴν ἀρχὴν του θὰ ἔχη βεβαίως ἐκ τῶν Ἀποστόλων. Ἀνεγράψαμεν ἤδη τὴν γνώμην σπουδαίου Θεολόγου καὶ ἱστορικοῦ τῆς Ἐπισκοπικῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου, εἰς τὸ τέλος τοῦ πρώτου κεφαλαίου τοῦ παρόντος ἔργου, ὅπου ὁ ἀναγνώστης παραπέμπεται εἰς τὴν ἀναγνώσιν.

Ὑπὸ τὸ φῶς τοιαύτης, καὶ παρὰ τοιούτου, μαρτυρίας ὡς ἐκείνης, καὶ πολὺν περισσοτέρων ἄλλων, τὰς ὁποίας ἠδυνάμεθα εἰς παραθέσωμεν, εἰάν τὰ ὄρια τοῦ βιβλίου τούτου μᾶς ἐπέτρεπον, ἐξ ἐξίσου ἐγκύρων καὶ ἀξιόπιστων πηγῶν, δὲν δυνάμεθα— ἐν τῇ ἐρεύγῃ τοῦ εἰάν ὁ νηπιοβαπτισμὸς ἦτο, ἢ δὲν ἦτο, συνήθης ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῶν πρώτων αἰώνων— εἰς παραδεχθῶμεν, ὅτι, καὶ ἂν ἀκόμη ἦτο συνήθης, (ὅτι δὲν ἦτο ἐλπίζομεν ἀποχρώντως εἰς τὸ ἀποδείξωμεν), ἤθελε τοῦτο χρησιμεύσει ὡς ἀπόδειξις τῆς ἀποστολικῆς αὐτοῦ καταγωγῆς. Διότι εἰάν ζώντων ἀκόμη τῶν ἀποστόλων αἱ ἐν τῇ Ἀσίᾳ Ἐκκλησίαι ἐξέλεσον τῆς πρώτης ὀρθότητος τῶν ἀποστολικῶν ἐνταλμάτων, διὰ τὴν ὁποίαν αἰτίαν τόσον ἐλέγχονται ἐν τε ταῖς Ἐπιστολαῖς καὶ τῇ Ἀποκαλύψει,

πόσω μᾶλλον μετὰ τὸν θάνατον αὐτῶν τοῦτο φυσικῶς ὀφείλομεν νὰ περιμένωμεν ὡς ἐνδεχόμενον, καὶ τὸ βλέπομεν δυστυχῶς γεγονὸς ἐν τῇ Ἱστορίᾳ τῆς Ἐκκλησίας, ὁποῖαι αἰρέσεις, ὁποῖαι πλάναι, ὁποῖα ἀποστασία ἀπὸ τῆς Ἀποστολικῆς ἀληθείας, καὶ διαστροφή ταύτης ἐν τοῖς πλείστοις αὐτῆς σημείοις ἐνεφυλοχώρησεν. Ἄλλ' ἂν διεσώθη ἀπαραβίαστος καὶ ἀνόθεντος, τοῦλάχιστον μέχρι τῶν μέσων τοῦ τετάρτου αἰῶνος, εὐαγγελικὴ τις παράδοσις, αὕτη φαίνεται οὔσα ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην τὸ βάπτισμα.

Πρὸς ἀπόδειξιν καὶ βεβαίωσιν τούτου δέον ν' ἀναδράμη τις εἰς τὰ συγγράμματα καὶ τὸ παράδειγμα τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, τεσσαράκοντα ἐκ τῶν ὁποίων τὰ ἔργα διεσώθησαν—ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει—μέχρις ἡμῶν. Ἐν τοῖς τοῦ **Κλήμεντος** τοιοῦτοις, τοῦ **Πολυκάροπου** καὶ **Βαρνάβα**, τῶν γενικῶς ὀνομαζομένων «ἀποστολικῶν Πατέρων», ἀνδρῶν, οἱ ὁποῖοι ἀπειλοῦν τὴν πρώτην ἄλυσιν μεταξὺ τῆς Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν ἐπομένων αἰώνων, οὐδ' ἡ ἐλαχίστη καὶν **μνεῖα νηπιοβαπτισμοῦ** ἀπαντᾷ, τὸ ὁποῖον ἀποβαίνει ἀκατανόητον, δοθέντος ὅτι τοιαύτη τις τελετὴ ἦτο τότε ἐν ἐνεργείᾳ.

Ἴνα διέλθωμεν εἰς τὸν δεῦτερον αἰῶνα, ὁ **Ἰουστίνος** ὁ μάρτυς, ὅστις ἐπετροάφη εἰς Χριστὸν περὶ τὰ 132 μ. Χ. καὶ ἐμαρτύρησεν ἐν Ρώμῃ περὶ τὰ 164, ἀφήκεν ὀπισθὲν του δύο Ἀπολογίας ὑπὲρ τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἐν ταῖς ὁποῖαις τελείως περιγράφει τὴν τελετὴν τοῦ βαπτίσματος, ὡς αὕτη ἐνηργεῖτο ἐν ταῖς ἡμέραις του. Αἱ δηλώσεις αὐτοῦ καθιστῶσι σαφές ὅτι οὐδὲν ἐγνώριζε περὶ τοῦ βαπτίσματος τῶν νηπίων,

καὶ ὅτι μόνον τὸ βάπτισμα τῶν πιστῶν ἀνεγνώριζε. Τὸ ἀκόλουθον χωρίον ἐλήφθη ἐκ τῆς πρώτης Ἀπολογίας του πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα Ἀρτωνῖνον Πιον, Κεφ. Γ'.

«Ὅσοι ἂν πεισθῶσι καὶ πιστεύσωσιν ἀληθῆ ταῦτα τὰ ὑφ' ἡμῶν διδασκόμενα καὶ λεγόμενα εἶναι, καὶ βιοῦν οὕτως δύνασθαι ἐπιστηθῶνται, εὐχεσθὰί τε καὶ οἰεῖν νηστεύοντες παρὰ τοῦ Θεοῦ τῶν προσημαρτημένων ἄφεσιν διδάσκονται, ἡμῶν συνεχομένων καὶ συννηστευόντων αὐτοῖς. Ἐπειτα ἄγονται ὑφ' ἡμῶν ἐνθα ὕδωρ ἐστὶ, καὶ τρόπον ἀναγεννήσεως, ὃν καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ ἀνεγεννήθημεν ἀναγεννῶνται. Ἐπ' ὀνόματος γὰρ τοῦ Πατρὸς τῶν ὄλων καὶ Δεσπότης Θεοῦ, καὶ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ Πνεύματος Ἁγίου, τὸ ἐν τῷ ὕδατι τότε λουτρὸν ποιοῦνται.»

Ὁ Τερτουλλιανός, ὅστις ἔγραψε περὶ τὰ 204 μ.Χ., εἶναι ὁ πρῶτος πατὴρ ὅστις ἀναφέρει περὶ βαπτίσματος παιδίων (οὐχὶ νηπίων τοιούτων), καὶ ἀναφέρει τοῦτο μετ' ἀποδοκιμασίας. Εἰς ἀπάντησιν εἰς ἐπιστολὴν παρὰ Φρυγίανης τινος Κυρίας Κουαντίλλας ὀνομαζομένης, ἣτις παρεκάλει ὅπως εἰς τὰ τέκνα τῆς μὴ ἀρνηθῆ τὸ βάπτισμα, ἐὰν ταῦτα ἐζήτουν νὰ βαπτισθῶσι», γράφει ὡς ἐξῆς :

«Ὁ Κύριος λέγει ἀληθῶς μὴ κωλύετε τὰ παιδιά νὰ ἔλθωσι πρὸς ἐμέ. Ἄς ἔλθωσι λοιπὸν ἐὰν ἐνηλικιώθησαν : Ἄς ἔλθωσιν ἐὰν ἔμαθον, ἐὰν ἐδιδάχθησαν πόθεν προέρχονται. Ἄς γείνωσι Χριστιανοὶ (ταῦτόσημον παρὰ τῷ Τερτουλλιανῷ πρὸς τό, ἃς βαπτισθῶσιν), ὅταν ἱκανωθῶσι νὰ γνωρίσωσι τὸν Χριστόν. Πρὸς τί ἢ ἀθῶα ἡλικία νὰ σπεύσῃ εἰς τὴν τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῆς ἄφεσιν; (ἴδε καὶ Ἐκκλ. Ἰστορ. Α. Δ. Κυριακοῦ Τόμ. Α' σελ. 230)

Ἐκ τῆς ἀνωτέρω περικοπῆς εἶναι φανερόν ὅτι ὁ πατὴρ οὗτος ἠγγόει παντελῶς τὸν νηπιοβαπτισμόν ὡς Ἀποστολικὴν παράδοσιν ἄλλως οὐδέποτε ἤθελεν ἀπο-

τρέφει Χριστιανούς γονεῖς ἀπὸ τοῦ νὰ ὑπακούωσι Θεῖαν ἐντολήν. Ἐπίσης ὅτι, αἱ ἀντιρρήσεις του δὲν ἀφορῶσι βάπτισμα νηπίων, περὶ τῶν ὁποίων οὐδὲν ἀναφέρει, ἀλλὰ περὶ ἐνηλίκων παιδίων, (ικανῶν ἀφ' ἑαυτῶν νὰ προσέλθωσιν εἰς τὸν Σωτῆρα), πρὶν ἢ δυνηθῶσι νὰ ἐννοήσωσι τελείως τὴν σημασίαν τῆς τελετῆς.

Ἀμφότεροι οἱ γονεῖς Ἰωάννου τοῦ Χρυσσοστόμου ἦσαν Χριστιανοί. Ἡ μήτηρ του Ἄνθουσα ἦτο τόσον διάσημος διὰ τὰ διανοητικὰ αὐτῆς τάλαντα, καὶ τὴν Χριστιανικὴν της ἀφιέρωσιν, ὥστε ὁ ἐθνικὸς φιλόσοφος Λιβάνιος, ἔλεγε περὶ αὐτῆς. «Ἴδετε, ὁποῖαι γυναῖκες ὑπάρχουσι μεταξὺ τῶν Χριστιανῶν»· ἐν τούτοις ὁ υἱὸς αὐτῆς ἐβαπτίσθη μόνον εἰς ἡλικίαν 30 ἐτῶν.

Ὁ Μέγας Βασίλειος, ὁ φίλος τοῦ Χρυσσοστόμου, περὶ τοῦ ὁποίου Γρηγόριος ὁ Ναζιανζηνὸς μαρτυρεῖ ὅτι «καθιερώθη τῷ Θεῷ ἐκ νηπιότητος αὐτοῦ» εἶχεν ἐπίσης ἔξοχον καὶ εὐσεβεστάτην μητέρα (τὴν Ἐμμέλειαν), θυγατέρα ἐπίσης λίαν εὐσεβῶν καὶ ἁγίων γονέων· ἐν τούτοις, καὶ αὐτὸς ὡσαύτως ἔμεινεν ἀβάπτιστος μέχρι τοῦ 27 ἔτους τῆς ἡλικίας του, ὁπότε παρέσχε πειστικὰ τεκμήρια τῆς εἰς Χριστὸν ἐπιστροφῆς του.

Ὁ Πατὴρ Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζηνοῦ — (ἐγεννήθη τὸ 324, ἀπέθανε τὸ 389) — ἦτο Ἐπίσκοπος ὁπότε ὁ Γρηγόριος ἐγεννήθη, ἡ μήτηρ του ἦτο ἡ εὐσεβὴς **Νόννα**· μετὰ τινα καιρὸν ἀπὸ τῆς γεννήσεώς του, οἱ γονεῖς του ἀμφότεροι τὸν παρουσίασαν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ θέσαντες ἓνα τόμον τῶν Εὐαγγελίων εἰς τὰς χεῖράς του, τὸν καθιέρωσαν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Κυρίου, ἀλλὰ δὲν τὸν ἐβάπτισαν, μέχρις οὗ ἀφ' ἑαυτοῦ ἐγένετο ἰκανὸς νὰ δώσῃ τὸ ἐπερώτημα

τῆς ἀγαθῆς οὐνειδύσεως, εἰς ἡλικίαν 27 ἐτῶν»
(Ἐκκλ. Ἱστορ. Νεάνδρου Τόμος γ' σελ. 321).

Ὁ Αὐρηλίος Αὐγουστίνος, ὁ μέγιστος τῶν Λατίνων πατέρων, ὁ μετὰ ταῦτα Ἐπίσκοπος Ἰππῶνος, ἐγεννήθη ἐν ἔτει 354, καὶ ἀπέθανε τὸ 430. Ὅποτε ἦτο ὀκτὼ ἐτῶν ἡλικίας, προσεβλήθη ἐπικινδύνως ἀπὸ σοβαρὰν ἀσθένειαν, καὶ παρεκάλεσε νὰ γείνη δεκτὸς εἰς τὸ βάπτισμα. Τὰ πάντα εἶχον πρὸς τοῦτο παρασκευασθῆ ὁπότε αἴφνης ἐφάνη ἀναλαμβάνων, καὶ τὸ βάπτισμα ἀνεβλήθη ἕως οὔ, ἀναρωσας, εὐρέθη ὅτι ἔπρεπε νὰ μείνῃ εἰσέτι εἰς τὴν ταπεινὴν τάξιν τῶν κατηχουμένων. Τῷ 387 ἐξήτησε καὶ ἐβαπτίσθη ὁμοῦ μετὰ τοῦ 14ετοῦς υἱοῦ του παρὰ τοῦ Ἀγ. Ἀμβροσίου ἐν Μιλάνῳ, εἰς ἡλικίαν 33 ἐτῶν.

Ἡ μήτηρ αὐτοῦ Μόνικα ἦτο τὸ λαμπρότατον κόσμημα τῆς Ἐκκλησίας τῶν ἡμερῶν ἐκείνων. (Ἴδε Διομήδ. Κυριακοῦ Μελέτας περὶ Αὐγουστίνου σελ. 52, καὶ Ἐκκλ. Ἱστορ. Νεάνδρου τόμ. γ' σελ. 321).

Καὶ δυνάμεθα οὕτω νὰ διανύσωμεν τὴν περίοδον τῶν πρώτων πατέρων τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τοῦ Πολυκάρου, μαθητοῦ τοῦ Ἀποστόλου Ἰωάννου, ἕως Συνεσίου τοῦ Ἐπισκόπου Πτολεμαίδος, (οὗτος ἐβαπτίσθη τῷ 404 μ. Χ. εἰς ἡλικίαν 29 ἐτῶν, ὁπότε καὶ εἰς Ἐπίσκοπον προεχειρίσθη), καὶ πολλὴ ἀκόμη ὕστερον, χωρὶς ν' ἀπαντήσωμέν τινα ἐξ αὐτῶν, ἢ εἰς νηπιακὴν ἡλικίαν βαπτισθέντα, ἢ διδάσκοντα ἐν τοῖς συγγράμμασι του νηπιοβαπτισμὸν. Μοναδικὴν ἐξαίρεσιν ἴσως ἀποτελεῖ μόνος ὁ Κυπριανός, Ἐπίσκοπος Καρθαγίνης (248 μ. Χ.), ὅστις γράφει πρὸς τινα Καρθαγένειον ποιμένα ὀνόματι Φῖδον περὶ βαπτίσματος νηπίων· ἀλλὰ

τοῦτο εἶναι ἀτομικὴ αὐτοῦ καὶ μόνου γνώμη, φυσικῶς ἀπορρέουσα ἐκ τῆς κατὰ τὴν περίοδον ταύτην ἐπικρατησάσης δυστυχῶς παρακμῆς τῆς πνευματικότητος ἐν τῇ ἀνὰ τὴν Ἀφρικὴν Ἐκκλησίᾳ, καὶ τῆς παρὰ πάσαις ταῖς τάξεσι ἐπικρατούσης τυπικότητος, δεισιδαιμονίας, καὶ τῶν ἐκ τῆς θρησκευτικῆς ἀγνοίας προλήψεων, ὡς ὁ Grotius, Bunsen καὶ Νέανδρος (Neander) ὁμοφώνως ἀνομολογοῦσιν. Ὁ Κυπριανὸς μετὰ τοῦ βαπτίσματος τῶν νηπίων εἶναι τῆς γνώμης ὅτι τὰ νήπια πρέπει νὰ κοινωνῶσι τοῦ Κυριακοῦ Δείπνου· ἀλλὰ τὴν γνώμην του ταύτην οὐδεὶς ἀπεδέχθη μέχρι σήμερον ὡς ὀρθὴν, οὐδὲ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἐκκλησίᾳ ἦτο αὐτῆ ἀσπαστή, ὡς ἐν οὐδεμιᾷ Ἐκκλησίᾳ τυγχάνει σήμερον τοιαύτη, ἐκτός, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἀνεφέραμεν, ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ μόνῃ.

Κατὰ τὸ ἔτος 379 ἀπαντῶμεν τὴν πρώτην περίπτωσιν νηπιοβαπτισμοῦ εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Ἀυτοκράτορος Βαλεντίου Γαλάτην, τὸν ὁποῖον ὄντα εἰς τὸ χεῖλος τοῦ θανάτου, ὁ Ἀυτοκράτωρ πατὴρ αὐτοῦ ὠρκίσθη ὅτι δὲν θὰ διακυβεύσῃ τὴν αἰωνίαν εὐδαιμονίαν τοῦ υἱοῦ του, στερῶν τὸ παιδίον τοῦ βαπτίσματος· ἠνάγκασεν ὁθεν ἀσταθῆ τινα καὶ χλιαρὸν Ἐπίσκοπον νὰ βαπτίσῃ τὸ θνησκον παιδίον ! (Ἱστορία τοῦ Χριστ. Βαπτίσματος σελ. 95).

Ἀκούσωμεν δὲ τὴν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος μαρτυρίαν καὶ ἄλλων τινων ἀκόμῃ ἐπιγενεστέρων, καὶ ἀμερολήπτω ἱστορικῶν.

Ὁ Νέανδρος, Καθηγητὴς τῆς Θεολογίας ἐν τῷ Βερολίνῳ Πανεπιστημίῳ, ὁ ἀνομολογούμενος ὡς «ἡ μεγαλύτερα ζῶσα ἀνθεντία καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἱστορίαν

τῆς Ἐκκλησίας τῶν πρώτων αἰώνων, λέγει :

Ἀρχικῶς τὸ βάπτισμα ἰδίδετο μόνον εἰς ἐνήλικας. Οὐδ' ὑπάρχει δικαιολογία δι' ἣν ὁ νηπιοβαπτισμὸς νὰ χαρακτηρίζηται ὡς ἀποστολικὴ παράδοσις. Εἶνε βέβαιον ὅτι ὁ Χριστὸς διὲν διέταξε τὸ βάπτισμα τῶν νηπίων. Ἡ εἰσαγωγή αὐτοῦ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐγένετο βαθμιαίως. (Ἐκκλ. Ἱστορ. Τόμ. Α'. σελ. 430).

— Ὁ Καθηγητὴς Lange λέγει :

Πρέπει πλέον ν' ἀποδεχθῆ ὡς δεδομένον παρὰ παντός ἀπροκαταλήπτου ἀγνώστου τῶν Ἀγίων Γραφῶν καὶ τῆς Χριστιανικῆς ἀρχαιολογίας, ὅτι τὸ βάπτισμα τῶν νεογεννῆτων βρεφῶν ἦν καθολοκλησίαν ἀγνωστον εἰς τὸν ἀρχέγονον Χριστιανισμὸν (Ἱστορ. Προτεστ. 221).

Ὁ Dr Cunningham, Προεσβυτεριανός τις Καθηγητὴς, τὸν ὁποῖον ὁ Dr Hodje ἐξ Ἀμερικῆς ἀπεκάλεσε «ἓνα τῶν μεγαλητέρων ἐκ τῶν ζώντων θεολόγων», μαρτυρεῖ :

Τοῦλάχιστον ἐπὶ ἑκατὸ καὶ πενήκοντα ἔτη τὸ βάπτισμα τῶν νηπίων ἦτο ἀγνωστον εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ ἀκόμη κατὰ τὸν τρίτον καὶ τέταρτον αἰῶνα διὲν ἦτο κοινῶς ἀποδεκτόν. Ἀλλ' ὡς ἤρχισε νὰ κηρύττηται ὅτι πάντες οἱ ἀποθνήσκοντες μὴ βαπτισμένοι θὰ ἀπολεσθῶσιν αἰωνίως, ἡ αἰ μητέρες τότε ἤρξαντο γογγύζουσαι, καὶ ἀπαιτοῦσαι ὅπως τὰ νήπιά των βαπτίζονται, ἅμα ὡς γεννηθῶσιν. Ἡ αἰτία αὕτη ἐγέννησε τὴν ἀρχὴν τοῦ νὰ

1 Σ. Σ. Ἡ αὕτη ἀκριβῶς πρόληψις, ἢ μᾶλλον πλάνη, ἣτις ἀρχικῶς εἰσήγαγε τὸν νηπιοβαπτισμὸν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, χρησιμεύει καὶ σήμερον ὁ μόνος λόγος τῆς ἐν αὐτῇ ὑπάρξεώς του· ὁ φόβος ὅτι τὰ νήπια ἀποθνήσκοντα ἀβάπτιστα ἀπόλλυνται αἰωνίως ! οὔτε νύξιν κἄν δύναται νὰ εὐρεθῆ ἐν τῷ λόγῳ τοῦ Θεοῦ ὁδηγοῦσα πρὸς τοιοῦτον ἄλογον καὶ ἄτοπον συμπέρασμα. Ἡ ὁργὴ τοῦ Θεοῦ πρὸς ἀπώλειαν ἐπικάθηται ἐπὶ παντός ἀπίστου· εἰς τὴν μαρτυρίαν τὴν ὅποیان ὁ Θεὸς ἔδωκεν εἰς τὸν κόσμον, εἰς τὴν διὰ τοῦ Υἱοῦ Αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπιτελεσθεῖσαν συνδια-

βαπτίζωσι τὰ νήπια ὁ τυχόν, καὶ γυναῖκες ἀκόμη. Ὡς ἐπίσης ὠδήγησεν εἰς τὸ διὰ ραντισμοῦ βάπτισμα, διότι οὔτε ἀσθενής τις ἠδύνατο νὰ μετακινηθῇ ἐκ τῆς κλίνης του, μήτε παιδίον θνησοκον ἐκ τῶν κόλπων τῆς μητρὸς του, ὅπως βυθισθῇ ἐν τῷ ψυχρῷ ὕδατι. Ἡ πίστις ὅτι τὸ βάπτισμα ἀναγεννᾷ, ἢ ὅπῃ ἐμόρφωσε κατόπιν

λαλήν, συγχώρησιν χάριν Αὐτοῦ, καὶ δι' Αὐτοῦ σωτηρίαν (ἴδε Ἰωάν. α' 12· γ' 15, 16, 35, 36· σι' 47 Α. Ἰωάν. ε' 10). Ὁ Χριστὸς διὰ τοῦ αἵματός Του ἐξηγόρασε τὸν ἄγγρον καὶ τὰ ἐὰν αὐτῷ· «ὁ ἄγγρος εἶναι ὁ κόσμος» (Ματθ. ιγ' 37, 44). Τὰ πάντα ἀνήκουσιν ὄθεν Αὐτῷ, ὡς καὶ οἱ πάντες, δικαιοὶ τε καὶ ἄδικοι πεσοσμένοι τε καὶ ἐν ἁμαρτίᾳ διάγοντες, διότι Αὐτὸς ἔκαμεν ἐξιλασμόν, ἀπέθανεν ὑπὲρ πάντων. (Ἰωάν. α' 29. δ' 42· ια' 51, 52· Ἐβρ. β' 9. Α. Ἰωαν. β' 2· δ' 14). Ἄλλ' ἴσως εἴπη τις ἐὰν ὅλοι δικαιοὶ τε καὶ ἄδικοι ἀνήκωσι τῷ Χριστῷ, διὰ τί τότε οἱ ἄδικοι καὶ ἁμαρτωλοὶ δὲν σώζονται; Ἐὰν ὁ Χριστὸς ὑπέφερε διὰ τὰς ἁμαρτίας ὅλου τοῦ κόσμου, διὰ τί τότε λέγετε ὅτι οἱ ἀμετανόητως θνήσκοντες θὰ πάθωσι καὶ ἀπολωσθῶσι διὰ τὰς ὁποίας διεπραξάν ἁμαρτίας; Εἶναι τοῦτο δίκαιον παρὰ τῷ Θεῷ νὰ τιμωρήσῃ δις διὰ τὸ αὐτὸ ἁμάρτημα; Εἰς ἀπάντησιν λέγομεν ὅτι, οἱ ἀπολλύμενοι δὲν ἀπόλλυνται διὰ τὰς ὁποίας διεπραξάν ἁμαρτίας, ἀλλὰ διότι δὲν πιστεύουσιν εἰς Ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος ἐπάθε δι' αὐτούς, ποιῶντες οὕτω τὸν Θεὸν ψεύστην, διότι δὲν ἐπίστευσαν εἰς τὴν μαρτυρίαν, τὴν ὅποιαν ὁ Θεὸς ἐμαρτύρησε περὶ τοῦ Ἐαυτοῦ Υἱοῦ (Α. Ἰωάν. ε' 10, 12). Αὕτη εἶναι ἡ μόνη ἁμαρτία, ἣν ὁ Θεὸς καταλογίζει εἰς ἁμαρτίαν ἐνώπιόν Του· ἡ ἁμαρτία τῆς εἰς Χριστὸν ἀπιστίας. «Καὶ ἐλθὼν Ἐκεῖνος, (τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον), θέλει ἐλέγξει τὸν κόσμον περὶ ἁμαρτίας, περὶ ἁμαρτίας ὅτι οὐ πιστεύουσιν εἰς ἐμὲ» (Ἰωάν. ισι' 8, 9). Πρὸς πληροτέραν κατανοήσιν τοῦτου ὑποθεθῆσθαι ὅτι ἀνθρώπος τις ἀγοράζει ὀλοκλήρον ἐπικρατείαν, ἐν ἣ ὑπάρχονσι πλήθη δούλων· κατὰ φρονικὴν συνέπειαν ἠγόρασε καὶ τοὺς δούλους, ὡς ἀποτελοῦντας μέρος τῆς ὅλης Ἐπικρατείας. Οἱ δούλοι ἐν τοῖτοις διατελοῦσιν εἰσὶ δούλοι, ὡς οἱ ἁμαρτωλοὶ διατελοῦσιν εἰσὶ ἁμαρτωλοὶ. Ἄλλ' ὁ Κύριος τῆς ἐπικρατείας διακηρύττει ἡμέραν ἵνα πανταχοῦ χαρᾶς εὐαγγέλια, προσφέρων ἐκάστῳ δωρεὰν τῆς ἑαυτοῦ ἐλευ-

τὴν ὅλην ἱστορίαν τοῦ βαπτίσματος, περιορίζετο κεκλεισμένη εἰς τὰ λειτουργικὰ βιβλία καὶ σύμβολα πίστεως πλείστον Ἐκκλησιῶν τῆς Χριστιανowościς».

Ὁ Βαρῶνος Βοῦνσεν γράφει :

«Τὸ βάπτισμα τῶν νεογνῶν μετὰ τῶν ἀντιπροσωπευτικῶν ὑποσχέσεων ἐκ μέρους τῶν γονέων ἢ ἄλλων ἀναδόχων, ἦν ἀπολύτως ἄγνωστον ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἐκκλησίᾳ, ὅχι μόνον μέχρι τοῦ τέλους τοῦ δευτέρου αἰῶνος, ἀλλὰ ὅπως καὶ μέχρι τῶν μέσων τοῦ τρίτου. Ἡ ἀρχαία Ἐκκλησία, κατὰ γενικὸν κανόνα ἐβάπτιζεν ἐνήλικας, καὶ τούτους, κατόπιν κατηχήσεως καὶ διδασκαλίας, καὶ ὡς ἐξαίρεσιν, μόνον παιδιὰ Χριστιανὰ, καίτοι

θεοφάνῃ ὁ πιστεύων εἰς τὴν ἀγγελίαν ταύτην, καὶ ἀποδεχόμενος αὐτήν, καθίσταται ἐλεύθερος, διαπαντὸς ἐλεύθερος, μηδέποτε μέλλον νὰ λογισθῇ ἄπαξ ἔτι ὡς δοῦλος. Ἄλλοι ὁμως ἀκούοντες τὴν ἰδίαν ἀγγελίαν δυσπιστοῦσιν εἰς τὴν ἀλήθειαν αὐτῆς, περιφρονοῦσι, καὶ χλευάζουσι ταύτην. Τοῦτο δι' αὐτοὺς εἶναι παραμονὴ ἐν τῇ δουλείᾳ, διότι ἀπέρριψαν τὴν δωρεὰν χάριος τῆς ἑαυτῶν ἀπολυτρώσεως· τοῦτο εἶναι, διὰ πάντα ἀπιστοῦντα εἰς τὴν διὰ Χριστοῦ συγχώρησιν τῶν ἁμαρτιῶν καὶ σωτηρίαν, ἐξακολούθησις ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ, ἣν ὁ Θεὸς κατήγγησε καὶ κατέκρινε διὰ πάντα ἀποδεχθέντα τὴν ὁποίαν περὶ τοῦ Υἱοῦ Αὐτοῦ ὁ Θεὸς ἐμαρτύρησε μαρτυρίαν.

Ἐλθόμεν ἤδη μετὰ ταῦτα εἰς τὸ ζήτημα τῆς σωτηρίας τῶν ἀβαπτίστων νηπίων. σῶζονται ταῦτα, ἢ οὐ; Ἀναμφιβόλως σῶζονται· διότι καταγόμενα ἐκ τοῦ ἀγορασθέντος ἀγροῦ τοῦ κόσμου, ἀνήκουσι τῷ Χριστῷ, καὶ εἶναι Αὐτοῦ καὶ μετ' Αὐτοῦ, οὐχὶ διότι δὲν διέπραξαν τινὰ ἁμαρτίαν, ἀλλὰ διότι ἀνήκουσιν εἰς τὸν Χριστόν, διότι δὲν δύνανται νὰ ἁμαρτήσωσι κατ' Αὐτοῦ ἀπιστοῦντα εἰς τὸν Λόγον του, διότι ὁ Θεὸς καταλογίζει ὡς ἁμαρτίαν τὴν εἰς Χριστόν ἀπίστιαν ὡς εἶδομεν, καὶ τὴν ὁποίαν δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ διαπράξωσι τὰ παιδιὰ ἀθῶα ὄντα, δι' ὅπερ καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν εἶπε περὶ αὐτῶν ὅτι «τῶν τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ» (Μάρκ. ι' 14).

μη ἔχοντα λίαν ὄριμον ἡλικίαν, ΑΛΛ' ΟΥΔΕΠΟΤΕ ΝΗΣΙΑ».

Μάλλον κατάλληλον συμπέρασμα εἰς τὰ ἀνωτέρω δὲν ἠδύνατο νὰ εὔρεθῆ, ἢ εἰς ὅτι λέγει ὁ διάσημος Ἀνατολιστὴς PRINCIPAL ROOK, βαθῆς γνώστης τῶν ἀνατολικῶν γλωσσῶν καὶ φιλολογίας.

Θετικὰ γεγονότα, τὰ ἐκ τῆς οἰωπῆς ἐπιχειρήματα, ἴσα πρὸς τὰ ἐκ τῶν ἀμέσων ἱστορικῶν πορισμάτων τοιαῦτα, αἱ ἀποδείξεις ἐκ τῶν λειτουργιῶν, τῶν τελετῶν, τῶν Χριστιανικῶν ἀρχαιοτήτων καὶ τῆς τέχνης, μαρτυραὶ συλλεγεῖσθαι ἀπὸ πάσων γονίαν καὶ χώραν τοῦ Ἐκχριστιανισθέντος κόσμου, — ὅλα ταῦτα ἐπικυροῦσιν ἀκριβῶς τὴν ἐλλικρινῆ ἐπιμηγορίαν τοῦ Κουρσελάου, διαμαρτυρομένου Σουηδοῦ θεολόγου τοῦ 17ου αἰῶνος, παγκρομίως ἐκτιμωμένου διὰ τὴν παιδείαν, τὴν ἐλλικρινεῖαν, καὶ τὴν Χριστιανικὴν του χαρακτήρα. Ὅτι οὗτος μαρτυρεῖ εἶναι τὸ ἔξης : — «Τὸ βάπτισμα τῶν νησιῶν κατὰ τοὺς πρώτους δύο αἰῶνας μετὰ Χριστόν ἦτο παντελῶς ἄγνωστον. Εἰς τὸν τρίτον καὶ τέταρτον αἰῶνα ἦτο ἀνεκτόν παρὰ ὀλίγων καὶ μόνον. Εἰς τὸν πέμπτον καὶ ἀκολούθους αἰῶνας ἐγενικεύθη. Τὸ ἔθος τοῦ βαπτίζειν νήσια δὲν ἤρχισε πρὸ τοῦ τρίτου αἰῶνος μετὰ Χριστόν. Εἰς τοὺς προηγουμένους αἰῶνας, οὐδὲν ἔγνος αὐτοῦ ἀπαντᾷ. Εἰσῆχθη τὸ τοιοῦτον ἄνευ ἐπιτολῆς τοῦ Χριστοῦ... ἐπομένως διατηρεῖται τοῦτο ὡς ἀρχαῖον ἔθιμον, ἀλλ' οὐχὶ ὡς ἀποστολικὴ παράδοσις». (παρὰ τῷ F. White)

ΤΡΟΠΟΣ ΤΟΥ ΒΑΠΤΙΣΜΑΤΟΣ

Ραντισμός, ἐπίχυσις, ἢ κατάδυσις :

Ἦθελεν εἶσθαι ὅπως περιττὸν προκειμένου περὶ Ἑλλήνων ἀναγνώστων νὰ πραγματευθῆ καὶ καταδείξῃ τις, τίς ἢ ἀληθῆς σημασία καὶ ἔννοια τῆς λέξεως **βαπτίζω**, καὶ συνεπῶς εἴαν ἐν ταύτῃ διαλαμβάνεται καὶ ἔννοια τοῦ **ραντίζω** ἢ **ἐπιχέω**, εἴαν δὲν ὑπῆρχον, ὡς μὴ ὄφειλε δυστυχῶς, συνήγοροι κατὰ θεωρίαν τε καὶ προᾶξιν τοῦ βαπτίζειν διὰ ραντισμοῦ ἢ ἐπιχύσεως.

Ἡ ἐντολὴ τοῦ Χριστοῦ ἀθετηθεῖσα ὡς πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτῆς καὶ τὰ πρόσωπα, ἅτινα ἀφορᾷ, φυσικὸν εἶναι τὰ διαστραφῆ καὶ ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς ἐκπληρώσεως αὐτῆς.

Τὸ παράδειγμα ὀλοκλήρου τῆς Ἐκκλησίας μέχρι τοῦ 1311, ἡ ἐτυμολογικὴ σημασία αὐτῆς τῆς λέξεως ἠχούσης **βάπτω, βυθίζω, καταδύω**, ὁ ὄρισμός ὁ ἀποδιδόμενος εἰς αὐτὴν παρ' ὄλων τῶν λεξικογράφων, καὶ τέλος ἡ ἀναπαράστασις τῆς σκοπουμένης ἀληθείας, ἧς εἰκὼν καὶ σύμβολον εἶναι τὸ βάπτισμα, τ. ε. ὁ θάνατος καὶ ἡ συνταφὴ τοῦ βαπτιζομένου τῷ Χριστῷ, καὶ ἡ ἀνάστασις αὐτοῦ εἰς καινὴν ζωὴν, καὶ ἡτις ὀλοκλήρως καταστρέφεται διὰ τῆς ἐπιχύσεως καὶ τοῦ ραντισμοῦ, ὅλα ταῦτα οὐδὲν παρέχουσιν εἰς τοὺς ρηθέντας συνηγόρους τὸ ἐνδόσιμον, οὐδεμίαν δικαιολογίαν ὅτι τὸ ραντίζειν τινὰ δι' ὕδατος, ἢ ἐπιχέειν αὐτὸν μὲ ὕδωρ εἶναι Χριστιανικὸν βάπτισμα, καὶ οὐχὶ παρωδία καὶ διακωμώδησις τοῦ Χριστιανικοῦ βαπτίσματος.

Ἡ πρώτη ἀπόπειρα παραχαράξεως τοῦ βαπτίσματος ἐπενοήθη παρὰ τοῦ αἰρετικοῦ Νοβατιανοῦ ἢ Νοβατίου, περὶ τὰ μέσα τοῦ τρίτου αἰῶνος. Οὗτος ἦτο πρεσβύτερος ἐν Ρώμῃ, ἠσθένησε δ' αἰφνης ἐπικινδύνως, καὶ ἐζήτησε τὰ βαπτισθῆναι· τοῦτο δὲν ἐπέτρεπεν ἡ κατάστασις του τὰ γεῖνη διὰ καταδύσεως· κατεσκεύασαν λοιπὸν ἀβλακα πέριξ τῆς κλίνης ἐφ' ἧς κατέκειτο, καὶ ἐγέμισαν τοῦτον μὲ ὕδωρ· τοῦτο ἐθεωρήθη παρεμφερές, καθ' ὅσον αἱ περιστάσεις τῷ ἐδικαιολογουν, καὶ ἰσότιμον πρὸς τὴν κατάδυσιν. Τὸ τοιοῦτον βάπτισμα ὠνομάσθη μετὰ ταῦτα «Κλινικόν».

Ὁ Νοβάτιος ἀνέρρωσε, καὶ μετὰ τινα καιρὸν ἐγένετο ὑποψήφιος διὰ τὴν ἔδραν τῆς Ρώμης. Ἀλλὰ τότε ἰσχυραὶ ἀντιρρήσεις ἠγγέρθησαν κατὰ τῆς ἐκλογῆς του, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀκύρου τοῦ βαπτίσματός του· — ἀπόδειξις τοῦτο ὅτι τὸ βάπτισμα, γενόμενον κατὰ πάντα ἄλλον τρόπον ἔκτος τῆς καταδύσεως, ἐθεωρεῖτο ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς περιόδου ἐκείνης ὡς νεωτερισμός. (Ἴδε Ἐκκλ. Ἱστορίαν Εὐσεβίου σελ. 114).

Μόνον κατὰ τὸ ἔτος 933 μ. Χ, Πάπας Στέφανος ὁ Β΄ ἀνεκήρυξε τὰ τοιαῦτα βαπτίσματα, τὰ δι' ἐπιχύσεως ἢ ραντισμοῦ γενόμενα, ἔγκυρα· ἀκολούθως, διὰ τῆς ἰσχύος τοῦ παπισμοῦ, περιεβλήθησαν Γραφικὸν καὶ Χριστιανικὸν κῦρος. Κατὰ τὸ ἔτος 1311 μ. Χ., ἡ ἐν Ραβέννη συγκληθεῖσα καὶ ὑπὸ παπικῶν ἀποτελουμένη Σύνοδος, ἀνεκήρυξεν ἐκ νέου τὸ διὰ ραντισμοῦ ἢ ἐπιχύσεως βάπτισμα ἔγκυρον καὶ Γραφικόν, καὶ καθιέρωσε τὴν χρῆσιν τούτου, θέσασα κατὰ μέρος καὶ ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, καὶ παράδειγμα τῆς Ἐκκλησίας, καὶ τὴν ἐτυμολογικὴν σημασίαν τῆς λέξεως, καὶ τὴν συμβολισμένην καὶ διὰ τῆς καταδύσεως ἐκπροσωπουμένην μεγάλην ἀλήθειαν, καθ' ἣν τὸ βάπτισμά ἐστι ταφή, τάφος· αἱ μαρτυρίαι ἐπὶ τούτου εἶναι λεγεῶν.

Ὁ Τερτουλλיאρὸς (204 μ. Χ.)

Τὸ μέλλον νὰ βαπτισθῇ πρόσωπον, ἐν μεγάλῃ ἀπλότητι καταβιβάζεται ἐν τῷ ὕδατι, καὶ μετὰ τινος λόγους ἀποτεινομένους αὐτῷ καταδύεται (βυθίζεται).

Ὁ Χρυσόστομος (398 μ. Χ.)

Τὸ γὰρ βαπτίζεσθαι καὶ καταδύεσθαι εἶτα ἀναγεῖναι, τῆς εἰς ἕδον καταβάσεώς ἐστι σύμβολον καὶ τῆς ἐκεῖθεν ἀνάδοσος. Διὸ καὶ τάφος ὁ Παῦλος τὸ βάπτισμα καλεῖ, λέγων, «συνετάφημεν

ὄν αὐτῷ διὰ τοῦ βαπτίσματος, εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐβαπτίσθημεν»· καὶ πάλιν, «Ὅπερ οὖν ὁ σταυρὸς τῷ Χριστῷ καὶ ὁ τάφος, τοῦτο ἡμῖν τὸ βάπτισμα γέγονεν· ἢ καὶ μὴ ἐπὶ τῶν αὐτῶν· αὐτὸς μὲν γὰρ σαρκὶ καὶ ἀπέθανε καὶ ἐτάφη, ἡμεῖς δὲ ἁμαρτίᾳ ἀμφοτέρω. Δι' ὃ οὐκ εἶπε σύμφυτοι τῷ θανάτῳ, ἀλλὰ τῷ ὁμοιώματι τοῦ θανάτου. (Τόμ. 1'. Ἑρμην. εἰς Ρωμ. ὁμίλια 1'). Καθάπερ γὰρ τὸ σῶμα αὐτοῦ ταφέν ἐν τῇ γῆ, οὕτω καὶ τὸ ἡμέτερον ταφέν ἐν τῷ βαπτίσματι (αὐτόθι).

Ὁ Μέγας Βασίλειος (395)

«Σταυροῦμεν δέ, οἱ ἐν τῷ ὕδατι βαπτιζόμενοι, ὡς ὁ Χριστὸς τῇ ἁμαρτίᾳ ἀπέθανεν ἐφάπαξ, ὃ δὲ ζῆν τῷ Θεῷ· οὕτω καὶ ἡμεῖς ἐν τῷ τοῦ ὕδατος βαπτισμῷ, ὅπερ ἐστὶν ὁμοίωμα τοῦ σταυροῦ καὶ τοῦ θανάτου ἀποθανόντες τῇ ἁμαρτίᾳ ἐφάπαξ».

Δῆλον λοιπὸν ὅτι ἢ διὰ ραντισμοῦ, ἐπιχύσεως, ὡς ἀκόμη καὶ ἢ διὰ τριτῆς καταδύσεως μέθοδος τοῦ βαπτίζειν, ἦν ὅλως ἄγνωστος εἰς τοὺς χρόνους τῶν πατέρων τούτων τῆς Ἐκκλησίας· «ὃ γὰρ ἀπέθανεν τῇ ἁμαρτίᾳ ἀπέθανεν ἅπαξ» οὐχὶ τρίς. Ἐὰν λοιπὸν τὸ βάπτισμα κατὰ τε τὸν Χρυσόστομον καὶ τὸν Μέγαν Βασίλειον εἶναι **δύμβολον** καὶ **ὁμοίωμα** τοῦ ἐνός σταυροῦ καὶ τοῦ τάφου, ποίαν λογικὴν συνέπειαν ἔχει, καὶ ποῖον Γραφικὸν κῶρος τὸ βαπτίζειν τρίς.

Περιττὴν κρίνομεν τὴν παράθεσιν περισσοτέρων ἐρμηνευτῶν μαρτύρων, ἀρχαίων ἢ νεωτέρων, εἰς ἀπόδειξιν ὅτι βάπτισμα δι' ἐπιχύσεως ἢ ραντισμοῦ, ἦν ἄγνωστον καὶ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ Ἰωάννου, καὶ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν Ἀποστόλων, καὶ μετὰ ταῦτα. Περὶ τοῦ Κυρίου ἡμῶν ρητῶς ἀναγινώσκομεν «καὶ βαπτισθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἀνέβη εὐθὺς ἀπὸ τοῦ ὕδατος» (Ματθ. γ' 16) καὶ περὶ τοῦ βαπτίσματος τοῦ Ἰωάννου «ὅτι ἐβαπτίζοντο ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ὑπ' αὐ-

του» (αὐτόθι ἕδαφ. 5). Καὶ εἰς Ἰωάν. γ' 23 «ἦν δὲ Ἰωάννης βαπτίζων ἐν Αἰνῶν ἐγγὺς τοῦ Σαλείμ, ὅτι ὕδατα πολλὰ ἦν ἐκεῖ». Ἐὰν ἐθεώρει τὴν ἐπιχυσὶν ἢ τὸν ραντισμὸν βάπτισμα, ἤρκει πρὸς τοῦτο ὀλίγον ὕδωρ, καὶ δὲν ἦτο ἀνάγκη ὑδάτων πολλῶν ὥστε νὰ ἐκλέξῃ τὴν Αἰνῶν, οὐδὲ νὰ μεταβαίνωσιν οἱ ἄνθρωποι εἰς Ἰορδάνην καὶ βαπτίζωνται ΕΝ αὐτῷ.

«Ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ Εἰνούχου, εἶναι ὅλως ἀπίθανον ὅτι οὗτος ἠθέλε λάβει τὸν κόπον νὰ κατέλθῃ μετὰ τοῦ Φιλίππου εἰς τὸ ὕδωρ, ἐνῶ εἰς ἐκ τῶν τῆς ἀκολουθίας του ἠδύνατο εὐχερέστατα νὰ μεταφέρῃ τὸ ὕδωρ εἰς τὴν ἄμαξάν του. Ἐπισης εἶναι ἐντελῶς ἀδύνατον ὅτι ἄνθρωπος τῆς θέσεως τοῦ Αἰθίοπος αὐτοῦ, ταξειδεύων καὶ διερχόμενος ἐρήμους, δὲν εἶχεν ἀρκετὴν ποσότητα ὕδατος δι' ἑαυτὸν καὶ τὴν ἀκολουθίαν του, ἀσυγκρίτως περισσοτέρων βεβαίως παρ' ὅ,τι ἐχρεώζετο διὰ τὸν ραντισμὸν. Ὁ ὅποιος ἂν ἠδύνατο νὰ ὑποκαταστήσῃ τὸ βάπτισμα, ὁ Εἰνούχος θὰ ἐξήτει νὰ βαπτισθῇ διὰ ραντισμοῦ ἢ ἐπιχύσεως, χωρὶς νὰ καιροσφρακτῇ νὰ ἴδῃ ὕδωρ λιμνάζον, καὶ κατέλθῃ εἰς τὸ ὕδωρ, καὶ ἀναβῆ ἔξ αὐτοῦ μετὰ τοῦ Φιλίππου, εἰς τὸ βάπτισμα ἠδύνατο νὰ γείνῃ ἄλλως, ἢ διὰ καταδύσεως. (The Hon. and Ren B. W. Noel, ἡγεγήμεριος τῆς Αἰλῆς τῆς Βασιλείου Βικτωρίας, περὶ οὗ θὰ ὁμιλήσωμεν εἰς ἄλλο μέρος τοῦ παρόντος ἔργου).

Συνήθως φέρεται ὡς ἐπιχείρημα κατὰ τῆς καταδύσεως, ὅτι δυσκόλως θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ βαπτισθῶσι διὰ καταδύσεως οἱ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς ἐπιστραφέντες 3,000 ἄνθρωποι. Ὅθεν οὗτοι ἐβαπτίσθησαν διὰ ραντισμοῦ, ἢ ἐπιχύσεως.

Ἄλλ' αἱ ἐνοτάσεις αὐταὶ εἰσιν ἀβάσιμοι, διότι δὲν λέγεται πού ὅτι οὗτοι ἐβαπτίσθησαν ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων καὶ μόνον· ἐκτὸς τῶν 12 ὑπῆρχον πολλοὶ μεταξὺ τῶν μαθητῶν, οἵτινες ἠδύναντο νὰ βαπτίζωσι, καὶ οἱ ὅποιοι βεβαίως θὰ μετέσχον εἰς τὸ ἔργον· ὅτι δὲ ἡ Ἰε-

ρουσαλήμ ἀρχαίῳθεν ἀφθονεῖ ὑδάτων (Κολυμβήθραι Σιλωάμ, Βηθεσδὰ κλπ.), εἶναι ἱστορικῶς μεμαστρωμένον, ὡς ἐπίσης, ὅτι εἰς ὅλας τὰς πολιορκίας ἢ πόλεις οὐδέποτε ὑπέφερον ἀπὸ λειψυδρίας, καίτοι ὑπέφερον ἀπὸ πείναν.

«Κατὰ τὸ ἔτος 1879 ὁ Dr J. E. Clough ἱεραπόστολος μεταξὺ τῶν Τελαγκῶν, ἐλευσάτησεν εἰς τὸ βάπτισμα 2,222 προσελήντων Ἰνδῶν ἐν μιᾷ τῶν ποτιστικῶν δεξαμενῶν ἐν τῇ Νοτίῳ Ἰνδία· εὗρε δὲ ὅτι μόνον 8 1/2 ὄραι ἐξήρκεσαν διὰ τὸ βάπτισμα ὅλων, διεξαχθὲν ἐν ὅλῃ τῇ περιεσκεμμένῃ σερπορρεπίᾳ, καὶ ἐπὶ ἐνὸς ἐκάστον ἰδιαίτερος ἀπαγγελθέντος τοῦ παραγγέλματος τοῦ Σωτῆρος μας «Εἰς τὸ ὄνομα» κλπ. Οἱ βαπτίζοντες ἦσαν μόνον ἑξ ἄτομα».

(F. White)

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν κυριολεξίαν τῆς λέξεως **Βαπτίζω** οὐδεὶς δύναται ν' ἀμφισβητήσῃ ὅτι αὕτη σημαίνει **καταδύω**, **βυθίζω** κλπ. οὐδέποτε δὲ **χέω** ἢ **ραντίζω**· οὐδὲν λεξικόν, οὐδεὶς ἐρμηνευτὴς ἐτυμολογεῖ αὐτὴν ἄλλως· ἢ παράθεσις παραδειγμάτων εἰς ἀπόδειξιν ἐνδείκνυται περιττὴ ἢ ἐξῆς ἐπιστολῇ τοῦ Καθηγητοῦ τῆς Ἐκκλ. Ἱστορίας κ. Α. Διομήδ. Κυριακοῦ ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ, πρὸς τὸν κ. C. D. Jones. ὅστις ἐξ Ἀμερικῆς ἔγραψε πρὸς αὐτὸν ἐρωτῶν αὐτὸν περὶ τῆς σημασίας τῆς λέξεως **Βαπτίζω**, λυεὶ ὀριστικῶς πᾶσαν ἐπὶ ταύτης ἀμφισβήτησιν.

ΑΘΗΝΑΙ, Αὐγούστος, 1890

«Ἀγαπητὲ Κύριε — «Τὸ Ρῆμα **βαπτίζω** ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ οὐδέποτε ἔχει τὴν σημασίαν τοῦ **ραντίζω**. ἢ τοῦ **χέω**. ἀλλὰ ἀμεταβλήτως τὴν τοῦ **καταδύω**. Ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Ἐκκλησίᾳ, εἰς τε τοὺς πρώτους αὐτῆς χρόνους, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις μας, τὸ βαπτίζειν

ἐσήμεαι καταδύειν. Καὶ κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία βαπτίζει, καὶ ἀέλποτε ἐβάπτισεν εἴτε γήπια ἀνήκοντα εἰς Χριστιανικὰς οἰκογενεάς, εἴτε ἐνήλικας ἐπιστρέφοντας ἐξ οἰασ-
δήποτε ἄλλης θρησκείας εἰς τὸν Χριστιανισμόν, δηλ. βυθίζουσα αὐτοὺς ἐν τῷ ὕδατι. Τοιοῦτοτρόπως ἐπίσης ἐβάπτισον καὶ οἱ Ἀπόστολοι. Ἐὰν δὲν ἦτο οὕτως, δὲν θὰ ἠδύνατο ὁ Παῦλος γὰρ παραβάλλει τὸ βαπτίζειν πρὸς τὸν θάνατον τοῦ Χριστοῦ, λέγων, ὅτι ἐν τῷ βαπτίσματι συνθαπτόμεθα μετὰ τοῦ Χριστοῦ, καὶ συναγιστά-
μεθα μετ' αὐτοῦ, — τοῦτέστιν ὁ παλαιὸς ἄνθρωπος ἐν ἡμῖν ἐτάφη καὶ ὁ νέος ἄνθρωπος ὁ πεποιημένος κατὰ τὴν ὁμοιότητα τοῦ Χριστοῦ ἀνέστη. Ἐπειδὴ λοιπὸν τὸ βάπτισμα ἀνυποβάλλει τὸν καθαρισμὸν τῆς ψυχῆς, ἡ ἰδέα αὕτη δύναται μόνον σαφῶς ν' ἀντι-
προσωπευθῇ διὰ τῆς καταδύσεως ὁλοκλήρου τοῦ σώ-
ματος ἐν τῷ ὕδατι καὶ οὐχὶ διὰ ραντισμοῦ, ἢ ἐπιχύσεως».

«Εὐκρινῶς ὑμέτερος κλπ.

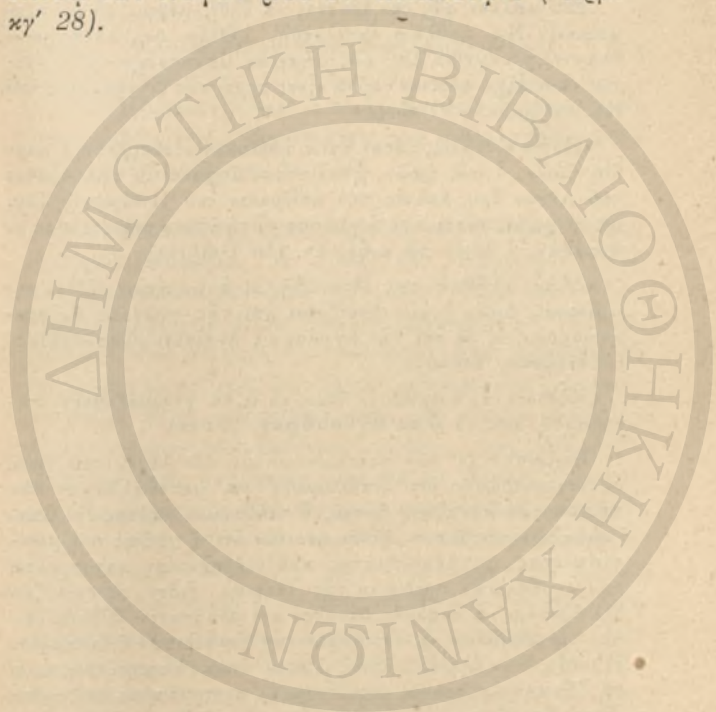
Δρ Α. ΔΙΟΜΗΔΗΣ ΚΥΡΙΑΚΟΣ
Καθηγητῆς»

(The Great - Controversy σελ. 95)

Μετὰ τὴν παρέλασιν καὶ τῶν μαρτύρων τοῦτον, καὶ τὴν ὁμολογίαν αὐτῶν περὶ τοῦ ὁποῖον ἦν, ποῖοι ἐλάμβανον, καὶ πῶς ἐτελεῖτο τὸ Χριστιανικὸν βάπτισμα κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους τῆς Ἐκκλησίας, ἐπιβάλλεται βεβαίως γὰρ ἐπαναλάβωμεν εἰς τὸ τέλος τοῦ κεφαλαίου τούτου τὸν τίτλον τοῦ ἔργου εἰς τὴν πεφωτισμένην διάνοιαν τοῦ ἀναγινώσκοντος τὰς γραμμὰς αὐτάς. «Εἰς τοὺς λόγους καὶ τὸ παράδειγμα τῆς πρώτης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας τί γέγραπται, πῶς ἀναγινώσκεις; Τὸ βάπτισμα τῶν νηπίων ἐξ οὐρανοῦ ἐστὶ, ἢ ἐξ ἀνθρώπων; Εἶναι λόγος καὶ ἐντολὴ Θεοῦ, ἢ ἐνύπνιον καὶ ἐπινόησις τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας. «Οἱ ἐνυπνιαζό-

μενοι ἄς διηγῶνται τὰ ἐνύπνια αὐτῶν. Καὶ ἐκεῖνος, εἰς τὸν ὁποῖον εἶναι ὁ λόγος μου, ἄς λαλήσῃ τὸν λόγον μου ἐν ἀληθείᾳ». (Ἱερμ. κγ' 28).

«Αί καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν γνῶσιν δυσκολίαι ἐκλείπουσιν ὅταν αἱ καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὑπακοὴν προφάσεις καὶ ἀθελησίαι θεῶσι κατὰ μέρος». (Evan Hopkins).

Ἐπὶ μᾶλλον φῶς δὲν δύναται νὰ ἔλθῃ, μέχρις οὗ τὸ προκειμένον Σοι καθήκον ἐκτελεσθῇ. «Θέλει σοὶ λαληθῆ» — ὅταν τὸ χορηγηθῆν Σοι φῶς σήμερον ὑπακούσης — «Τί πρέπει νὰ πράξῃς αὔριον»· αὕτη εἶναι ἀρχὴ τῆς διδασκαλίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν. — Ὁ αὐτός.

• Πόσον εὐτυχεῖς, πόσον ἅγιοι ἠθέλωμεν εἶσθαι, εἰάν ἡ καρδιά ἡμῶν, ὁ νοῦς ἡμῶν, ἦταν τόσον ὑπήκοα εἰς τοὺς νόμους τοῦ Λόγου Του, καὶ εἰς τὴν ἐπίδρασιν τοῦ Πνεύματός Του, ὡς αἱ χεῖρες αὐταὶ καὶ ἡ γλῶσσα αὐτὴ ὑποτάσσονται εἰς τὴν κεφαλὴν, ἢ ὅποια τὰ κυβερνᾷ». (Dr Guthrie)

«Ἐὰν ἀλήθειά τῆς ἐδραιωθῇ, αἱ ἀντιρρήσεις οὐδὲν σημαίνουσι. Διότι ἡ μὲν βραϊζεται ἐπὶ τῆς γνώσεως ἣν ἀπεκτησάμεν, αἱ δὲ ἐπὶ τῆς ἁγιοῦς εἰς ἣν εἰσέτι εὐρισκόμεθα». (Ἐπίσκοπος Butler).

Οὐδέποτε ἄς ἀνεχθῶμεν ὅπως τὸ **δ,τι** γνωρίζομεν διαταραχθῇ ἀπὸ τὸ **δ,τι** ἀγνοοῦμεν. (Palmer).

Ἐλάχιστοι ἐκ τῶν πιστευόντων εἰς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ θὰ ἰσχυρισθῶσιν ὅτι δικαιοῦμεθα νὰ μεταβάλλωμεν τὸν **τύπον** τῶν διατάξεων αὐτοῦ, ἢ τελέσωμεν ταῦτα ἐπὶ ἀκαταλλήλων προτύπων. Εἶναι φανερόν ὅτι ἡ χρῆσις τοῦ **ραντίσματος** ὡς βαπτίσματος καθ' ὅλοκληρίαν καταστρέφει τὴν συμβολικὴν σημασίαν τῆς τελετῆς· διότι τὸ ραντίζειν δὲν δύναται νὰ ἐμφαίνῃ θάνατον καὶ ἀνάστασιν. Εἴμεθα λοιπὸν διατεθειμένοι νὰ παρίδωμεν τὴν συμβολικὴν διδασκαλίαν τελετῆς, τὴν ὅποιαν ὁ Θεὸς ὥρισεν ὅπως διακηρύττεται ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ του ὡς μία διηνεκής πιστοποίησις τοῦ γεγονότος, ὅτι οἱ πιστοὶ του εἰσὶν ἐν μετὰ τοῦ Χριστοῦ, ἐν τε τῇ θανάτῳ καὶ τῇ ἀναστάσει; (B. W. Newton).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

Ἐντιροήσεις τινές καὶ δυσκολίαι

— «Ἐβαπτίσθην ἅπαξ, ὅποτε ἦμιν νήπιον. Δὲν ἔχω ἀνάγκην νὰ βαπτισθῶ καὶ πάλιν δευτέραν φοράν.»

Ἐὰν ἐβαπτίσθης ἅπαξ βεβαίως οὐδεμία ἀνάγκη διὰ δεύτερον βάπτισμα. Ἡ Γραφή δὲν ἀναγνωρίζει εἰμὴ «ἐν βάπτισμα», καὶ ἅπαξ γειόμενον. Ἐὰν λοιπὸν ὅ,τι ἐτελέσθη ἐπὶ σοῦ ὅποτε ἦσο ἐν ἀσυναίσθητον νήπιον, μὴ ἔχον οὔτε θέλησιν νὰ ἀποδεχθῆς, οὔτε ἄρνησιν νὰ τὸ ἀποκρούσῃς, ἐὰν ὅτι ἔλαβε χώραν τότε ἐπὶ σοῦ, ὀνομάζῃς τόρα «βάπτισμά σου», τὸ ὁποῖον κατ' οὐδεμίαν ἔννοιαν ἦτο ἰδική σου προῆξις, τοῦ ὁποῖου σὺ οὐδεμίαν ἔχεις ἀνάμνησιν, καὶ διὰ τὸ ὁποῖον ἐξαρτᾶσαι ἀποκλειστικῶς ἀπὸ τὴν μαρτυρίαν ἄλλων ἐὰν ἔλαβε χώραν, ἢ οὐ. Ἐὰν μὲ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ἀνοικτὸν ἐνώπιόν σου, ὀνομάζῃς τοῦτο «βάπτισμά σου», ἔχει καλῶς. Ἄλλ' εἶναι ἢ ἐν παντελεῖ ἄγνοια σου γενομένη ἐκείνη τελετὴ τὸ ἴδιον βάπτισμα, τὸ ὁποῖον ὁ Ἀπόστολος ὑπενθυμίζει εἰς τοὺς βαπτισθέντας ἐν Χριστῷ, ὅταν εἰς τὸ Ρωμ. 5'. λέγει ὅτι, βαπτιζόμενοι ἐγνώριζον ὅτι βαπτίζονται εἰς τὸν θάνατον τοῦ Χριστοῦ, συναπατόμενοι αὐτῷ ὡς νεκροὶ πρὸς τὴν ἁμαρτίαν; πότε, καὶ πῶς ἔλαβες σὺ τὴν γνῶσιν τῆς σημασίας αὐτῆς τοῦ βαπτίσματος, καὶ ἐπὶ πόσον σὺ ὡς νήπιον τότε ἔχεις

ζήσει ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ, καὶ ἀποθανὼν ὡς πρὸς αὐτὴν διὰ τῆς ἐν πίστει συνταντίσεώς σου μὲ τὸν Χριστὸν εἰς τὸν θάνατόν Του, ἐτάφης ὡς νεκρὸς ἐν τῷ βαπτίσματι; Ποία πίσυς καὶ ποία γνῶσις ὑπῆρχεν ἐν σοὶ τότε;

Πᾶσα πρᾶξις ἀληθοῦς Χριστιανικῆς ὑπακοῆς δέον νὰ βασιζῆται ἐπὶ ἐνὸς λόγου ρητῆς τοῦ Κυρίου ἐντολῆς. Δύο δὲ διακεκριμμένα ἀλλήλων ἐντολαὶ ἀπαντᾶσιν ἐν τῷ Λόγῳ, ἐν σχέσει μὲ τὸ βάπτισμα. Ἡ μία πρὸς τὸν βαπτίζοντα, «**βαπτίζοντες αὐτοὺς** (τοὺς μαθητένομένους), εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς, τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος» *Ματθ.* κη' 19, 20 *Μαρκ.* ιστ' 15, 16, καὶ ἡ ἄλλη εἰς τοὺς πιστεύοντας καὶ μετανοοῦντας: «**μετανοήσατε καὶ βαπτισθῆτε**» *Πράξ.* β' 38. Ποία ἐκ τῶν δύο τούτων ἐντολῶν εἰσηκούσθη κατὰ τὸ οὕτω καλούμενον νηπιακὸν βάπτισμά σου; Ἐὰν οἱ γονεῖς σου καὶ ὁ τελέσας τὴν τελετὴν ἐνόμιζον ὅτι διατάσσονται νὰ πράξωσιν οὕτω, ἦσαν αὐτοὶ οἱ ὁποῖοι ἐπήκουσαν εἰς τὴν σὴν ἠκούσθη, καὶ ὁ ἀνάδοχός σου ὁ μετανοήσας καὶ πιστεύσας διὰ σέ. Σὺ ποῖον μέρος εἶχες ὑπακοῆς καὶ μετανοίας καὶ πίστεως; Δύνασαι λοιπὸν νὰ φαντάζησαι ὅτι ἐβαπτίσθης, ὅταν ἐν τῇ Γραφῇ τὸ βάπτισμα ἀναλλοιώτως παρίσταται ὡς προσωπικὴ πρᾶξις ὑποταγῆς ἐκ μέρους τοῦ βαπτιζομένου;

«**Τοῦτο ἀφορᾷ τοὺς ἀπίστους, τοὺς ἐξ ἄλλων θρησκειῶν προσερχομένους εἰς τὸν Χριστιανισμόν, καὶ οὐχὶ τὰ τέκνα τῶν Χριστιανῶν.**»

Ὅτι οἱ Χριστιανοί, οἱ ὄντες τέκνα Θεοῦ, γεννῶσιν ἐπίσης τέκνα Θεοῦ ἀναγεγεννημένα, σεσωσμένα, κληρονομοῦντες εἰς αὐτὰ μετὰ τῆς σαρκὸς καὶ τὴν πίστιν, τὴν σωτηρίαν, καὶ τὴν νίθησιν τοῦ Θεοῦ, εἶναι δόγμα ἄγνωστον ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ, καὶ ἄγνωστον ἐξίσου ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Χριστιανικῇ Ἐκκλησίᾳ. Καὶ ἐν μὲν τῷ Εὐαγγελίῳ ἀναγινώσκομεν. « Ὅσοι ἔλαβον αὐτὸν (τὸν Χριστὸν) ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τέκνα Θεοῦ γενέσθαι, τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα Αὐτοῦ, οἱ οὐκ ἐξ αἱμάτων, οὐδὲ ἐκ θελήματος ἀνδρός, ἀλλ' ἐκ Θεοῦ ἐγεννήθησαν (Ἰωάν. α' 13, 14) καὶ πάλιν : Οὐ τὰ τέκνα τῆς σαρκὸς ταῦτα τέκνα τοῦ Θεοῦ (Ρωμ. θ' 8). Ἐν δὲ τῇ ἀρχαίᾳ Ἐκκλησίᾳ οὐδεὶς ποτε ἐφαντάσθη τὸ τοιοῦτο δόγμα ὅτι τὰ τέκνα τῶν εἶναι ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτῶν καὶ τέκνα Θεοῦ, καὶ ὅτι ἡ ἐντολὴ τοῦ Χριστοῦ δὲν ἀφορᾷ ταῦτα, εἰμὴ τοὺς ἀπίστους καὶ μόνον. Οὔτε ἡ Ἁνθοῦσα ἐφαντάσθη τὸ τοιοῦτο διὰ τὸν Χρυσόστομον, οὔτε ἡ Ἐμμέλεια διὰ τὸν Μ. Βασίλειον· οὔτε ἡ Νόννα καὶ ὁ Ἐπίσκοπος σύζυγός της διὰ τὸν Γρηγόριον, οὔτε ἡ Μόνικα διὰ τὸν Ἀύγουστίνον, οὔτε οὐδεμία ἄλλη Χριστιανὴ μήτηρ ἢ πατήρ διὰ τὰ τέκνα τῶν καίτοι πᾶσαι αἱ ρηθεῖσαι ἦσαν ἐξόχον καὶ ἀπαραμίλλου εὐσεβείας καὶ ἀγιότητος γυναῖκες καὶ ἄνδρες. Ὑμεῖς ποῦ τῶν Γραφῶν ἀνεκαλύψατε τὸ τοιοῦτον δόγμα. « Εἰς τὸν νόμον καὶ εἰς τὴν μαρτυρίαν ἐὰν δὲν λαλῶσι κατὰ τὸν λόγον τοῦτον, βεβαίως δὲν εἶναι φῶς ἐν αὐτοῖς (Ἦσ. κ' 20). Πόθεν δέδοται ἡμῖν τὸ δικαίωμα ν' ἀντιστρέψωμεν τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ κατὰ τὴν τάξιν αὐτοῦ ; ὅπου ὁ Θεὸς λέγει ἕν, δύο, τρία

ἡμεῖς νὰ ἀντιλέγωμεν τρία, δύο, ἓν; ὅτι ὁ Θεὸς διέταξεν εἰπὼν, ὁ πιστεύων καὶ βαπτιζόμενος, ἡμεῖς νὰ τὸ ἀντιστρέφωμεν εἰς «ὁ βαπτιζόμενος καὶ πιστεύων»;

«Τὸ βάπτισμα δὲν εἶνε ἐπάναγκες πρὸς σωτηρίαν· δύναται νὰ εἶμαι Χριστιανὸς καὶ σωθῶ, χωρὶς νὰ βαπτισθῶ ἐν τῷ ὕδατι· εἶναι ἀπλὸς τύπος, καὶ ἐπομένως, εἴτε ἐν νηπιότητι λάβει χώραν, εἴτε ἐν ὠρίμῳ ἡλικίᾳ, εἴτε διὰ ἐπιχύσεως, εἴτε διὰ καταδύσεως, εἶναι τὸ ἴδιον».

Ἡ αὐτὴ ἀντίρρησης δύναται κάλλιστα ν' ἀντιταχθῆ παρὰ σοῦ καὶ κατὰ τῆς τηρήσεως τοῦ Δείπνου τοῦ Κυρίου, ὡς μὴ ἀναγκαίᾳ πρὸς σωτηρίαν, καὶ ὅτι, εἴτε τηρηθῆ καθόλου, εἴτε μεταβληθῆ κατὰ τι, δὲν σημαίνει· καὶ ὅμως, διὰ ἴδιον ἀκριβῶς λόγον ὑποτιμήσεως τῆς τελειῆς ταύτης, ὁ Θεὸς δὲν ἐνῆρεστήθη μὲ πολλοὺς ἐν Κορίνθῳ· ἐνθα εἰς εἰς δειξὶν τῆς δυσαρεσκείας τὸν πολλοὶ ἦσαν ἀσθενεῖς καὶ ἀπέθνησκον πολλοί. (Α. Κορθ. ια' 30). Ἄλλ' ὁ μεταχειριζόμενος οἶαν ἢ ἀνωτέρω γλῶσσαν διὰ τὰς ἐντολὰς τοῦ Χριστοῦ, δεικνύει μόνον ἀπλούσιατα ὅτι οὐδόλως σκοπεῖ νὰ ἦναι μαθητὴς τοῦ διδασκάλου, εἰμὴ κύριος ἑαυτοῦ. Ἄλλ' ὑπόθετες ὅτι ἔχεις ὑπηρέτριάν τινα, τὴν ὁποίαν διατάσσεις ἀφ' ἑσπέρας νὰ σοὶ ἔχει ἔτοιμον κύπελλον τεῖον εἰς τὰς ἐξ τὸ πρωτὶ ἀκριβῶς, πρὶν ἀναχωρήσης διὰ τὴν ἐργασίαν σου· ἢ ὑπηρέτρια ἐγείρεται εἰς τὰς πέντε, καὶ σοὶ φέρει κύπελλον καφφέ, ἀντὶ τεῖον. «Τί συμβαίνει», ἐρωτῶς, «δὲν διέταξα τεῖον καὶ εἰς τὰς ἐξ ὥρας; τόρα εἶναι

πέντε και μοι ἐφέρετε καφφέν, διατί ;» « ὦ, ἀπαντᾷ αὕτη, δὲν εἶναι και ἀπολύτως ἐπάναγκες, εἴτε καφφές και εἰς τὰς πέντε, εἴτε τέϊον και εἰς τὰς ἔξ, εἶναι ὄλον τὸ ἴδιον». Τί θὰ ἔκαμνες μὲ μίαν τοιαύτην ἰδιόβουλον ὑπηρέτριαν ; ἀπλούσιαια θὰ ἐδείκνυες εἰς αὐτὴν ὅτι ἦτο **ἐπάναγκες** νὰ ἐγκαταλείρη ταχέως τὴν οἰκίαν σου, διότι αὐτὴ ἀνηγόρευσε ἐαυτὴν κυρίαν τοῦ οἴκου, μεταστρέφουσα κατὰ βούλησιν τὰς διαταγὰς σου· και τότε σκέφθητι περὶ σεαυτοῦ, ἐάν ποτε ἰδιοποιῆσαι τοιαύτην γλῶσσαν. Ἀναντιρρήτως δὲν δύνασαι νὰ εἶσαι δοῦλος αὐτοῦ, και ἔχεις πρωτίστην ἀνάγκην νὰ σωθῆς ἀπὸ τοιαύτην ἀξιοθρήνητον κατάστασιν νοοῦ και καρδιάς. « Δύνασαι νὰ σωθῆς και χωρὶς νὰ βαπτισθῆς » ! δηλ., δὲν θὰ κάμης οὐδὲν, ἔξ ὅσων ὁ Χριστὸς διατάσσει, ἐάν δύνασαι νὰ σωθῆς χωρὶς νὰ κάμης ταῦτα ὅπερ μεθερμηνεῦόμενον σημαίνει, ὅτι εἶσαι καθόλου ἀνάξιος σωτηρίας. Ὁ ἄνθρωπος ὅστις ἐννοεῖ νὰ πληρωῖται διὰ πᾶν ὅτι κάμνει, τοῦ ὁποίου ἡ ἰδέα περὶ θρησκείας εἶναι νὰ ἐκλέγη ὅτι κατὰ τὴν φαντασίαν του εἶναι ἐπάναγκες διὰ τὴν σωτηρίαν του, φροντίζει νὰ σώσῃ μόνον τὸ δέσμα του, και ὁ Χριστὸς ὡς πηγαίη ὅπου θέλει. Βεβαίως ὁ Χριστὸς δὲν εἶναι Σωτὴρ εἰς τὸν τοιοῦτον. Βεβαίως ὁ Πέτρος δὲν θὰ εἶχε μέρος μετὰ τοῦ Χριστοῦ, ἐπιμένων εἰς τὴν ὁποίαν βλέπομεν ἰδιόβουλον λογικὴν του, και μὴ ὑπέικων νὰ τοῦ πλύνῃ ὁ Κύριος τοὺς πόδας (Ἰωάν. ιγ'). Ἡ σωτηρία ἀληθῶς εἶναι διὰ πίστεως εἰς τὴν ἀξίαν τοῦ αἵματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἀλλ' ὁ Θεὸς σώζει τὸν ἁμαρτωλὸν, και ἀφήσει, συγχωρεῖ αὐτοῦ τὰς ἁμαρτίας, οὐχὶ δυνάμει τῆς ἀπλῆς ὑπάρξεως νεκρᾶς πίστεως ἐν τῇ καρδίᾳ, ἀλλ' ὅταν αὕτη

ὁδηγεῖ ἡμᾶς νὰ πράξωμεν ἐν ὑπακοῇ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. «Καίπερ ὢν υἱὸς (ὁ Χριστὸς) ἔμαθεν ἀφ' ὧν ἔπαθε τὴν ὑπακοήν· καὶ τελειωθείς, ἐγένετο τοῖς ὑπακούουσιν αὐτῷ πᾶσιν αἴτιος σωτηρίας αἰωνίου» (Ἐβρ. ε' 8, 9). Τὸ δὲ Ἅγιον Πνεῦμα ὅσους καλεῖ εἰς σωτηρίαν διὰ τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ, καλεῖ αὐτοὺς εἰς ὑπακοὴν καὶ ραντισμὸν τοῦ αἵματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ (Α. Πέτρ. α' 2). Ἡ βία τῆς σωτηρίας λοιπὸν εἶναι ἡ πίσυς καὶ ἡ ὑπακοή. τὸ δὲ βάπτισμα, ὡς οὐσιωδεσιὰ τῆς ἐντολῆς πρὸς ὑπακοήν, συνέχεται εἰς πολλὰ μέρη τῆς Γραφῆς ἀναποσπᾶστος μὲ τὸ ἔργον τῆς σωτηρίας καὶ τῆς ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν. «Μετανοήσατε καὶ βαπτισθήτω ἕκαστος ἡμῶν εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, καὶ λήψεθε τὴν δωρεάν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. «Ὁ πιστεύσας καὶ βαπτισθὲς ὁσθῆσεται» (Μάρκ. 1στ') «Ἄναστὰς βάπτισαι, καὶ ἀπόλουσαι τὰς ἁμαρτίας σου» (Πράξ. κβ' 16). Δουλοὶ ἐστε ὡς ὑπακούετε, ἢ ἁμαρτίας εἰς θάνατον ἢ ὑπακοῆς εἰς δικαιοσύνην· ὑπνικουσατε δὲ ἐκ καρδίας εἰς ὃν παρεδόθητε τύπον διδασχῆς (Γωμ. στ' 16, 17). Ἐὰν λοιπὸν ὁ Θεὸς συνέλεξε τὴν πίσυν μετὰ τῆς ὑπακοῆς ὡς ταυτοσημοὺς καὶ ἰσομοὺς ὄρους πρὸς ἀφεσιν ἁμαρτιῶν, σωτηρίαν καὶ δικαιοσύνην, ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω, ἃ ὁ Θεὸς συνέλεξε.

«Τὸ πρῶτιστον πάντων εἶναι τὸ βάπτισμα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τὸ δι' ὕδατος βάπτισμα εἶναι ἀπλὸς τύπος τούτου».

Ἡ ἰδία ἀντίρρησης δύναται καὶ ἐνταῦθα μετ' ἴσης συνεπειάς νὰ γείνη καὶ κατὰ τῆς κατὰ γράμμα τηρήσεως τοῦ Δείπνου τοῦ Κυρίου, ἢ τῆς ἐντολῆς τοῦ Σωτῆρος «**τοῦτο ποιεῖται εἰς ἐμὴν ἀνάμνησιν**», διότι καὶ ἐκεῖνο τύπος εἶναι. Ὡστε, ἄφοῦ τὸ πᾶν εἶναι αἱ διὰ τῶν δύο τελετῶν τούτων διαδηλούμεναι ἀλήθειαι, τὸ πᾶν εἶναι αὐταί, αἱ διακηρύττουσαι ταύτας τελεταὶ εἶναι περιτταί. Ἡ παραμέλησις τούτων δὲν εἶναι ἀπειθία εἰς τὸν Χριστόν, δοθέντος ὅτι ἔχομεν τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον. Ἀλλὰ πῶς ἔχει τις τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἀπειθῶν εἰς Χριστόν, ὅταν ἡ Γραφή βεβαιοῖ ὅτι, «**τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἔδωκεν ὁ Θεὸς εἰς τοὺς πειθοαροῦντας εἰς Αὐτόν**» ; (Πράξ. ε' 32). Καὶ τίς ἔχει τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον δύναται νὰ ἀπειθῇ εἰς τοὺς λόγους τοῦ Πνεύματος τοῦ ἁγίου ; Καὶ τίς ἔχει τὸ Πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ εἰμὴ ὁ λέγων ὡς Αὐτός : «**Καθὼς ἐνετείλατό μοι ὁ Πατήρ, οὕτω ποιῶ**» ;

Ἐν Καισαρείᾳ συνάθροισις ἡμεῖς εἶχε συνέλθει ὅπως ἀκούσῃ τὸ κήρυγμα τοῦ Ἀποστόλου, (Πράξ. ε') εἶχε λάβει τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, διότι ρητῶς λέγεται εἰς Πράξ. ε' 43—45 «**Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἐπέπεσεν ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας τὸν λόγον**», καὶ «**ἤκουον αὐτῶν λαλοῦντων γλώσσαις, καὶ μεγαλυνόντων τὸν Θεόν**». Καὶ ἐν τούτοις, βλέπομεν τὸν Πέτρον ἐκεῖ συμπεραίνοντα ἐκ τούτου οὐχὶ ὑπὲρ τῆς παραλείψεως καὶ ἀμελείας ἀλλὰ τοῦναντίον ὑπὲρ τῆς ἀμέσου τηρήσεως τῆς ἐντολῆς τοῦ βαπτίσματος. «**Μήτι τὸ ὕδωρ κωλύσαι δύναταί τις τοῦ μὴ βαπτισθῆναι τούτους,**

οἷτινες τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἔλαβον καθὼς καὶ ἡμεῖς»; Ἴδε ὡσαύτως τὴν περίπτωσιν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου. Ἀμέσως ὡς «ἐπληρώθη Πνεύματος Ἁγίου» ἀναστὰς ἐβαπτίσθη (Πράξ. θ' 17, 18· ἴδε Λουκ. γ' 22 δ' 1 Πράξ. β' 38).

Ἄπο τόσου ἤδη καιροῦ εἶμαι ἐπετραυμένος καὶ πιστεύων εἰς Χριστόν. Τὸ νὰ βαπτισθῶ τώρα, ὄχι μόνον ἠθέλε κριθῆ ὡς ἀντίφασις πρὸς τὴν μέγρι τοῦδε χριστιανικῆν μου ζωὴν, ἀλλ' ἠθέλε προκαλέσει ὀγῶλια διάφορα παρὰ πολλῶν».

Ἄλλὰ δύναται ἡ παρακοὴ νὰ χρησιμεύσῃ δικαιολογία διὰ τὴν παρακοήν; διότι ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον διετέλουν ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ, ἢ γνωρίζων τὸ θέλημα τοῦτο ἠμέλησα νὰ τὸ πράξω, εἶναι τοῦτο δικαιολογία ὅπως, ἤδη, ὅποτε ὁ Κύριος ἐν τῷ ἔλεει τον ἠδύόκησε νὰ μοῦ ἀνοιχθῶσιν οἱ ὀφθαλμοί, ἔξακολουθῶ ἀρνούμενος ὑπακοήν εἰς Αὐτόν; Τοῦτο ἠθέλε εἶσθαι ὡς τὸ «ἀμαρτάνειν ἵνα περισσεύσῃ ἡ χάρις». Πρὸς τοῦτοις, δὲν εἶνε γεγραμμένον: «Ἐκεῖνος δὲ ὁ δοῦλος ὁ γνοὺς τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου ἑαυτοῦ, καὶ μὴ ἐτοιμάσας μηδὲ ποιήσας πρὸς τὸ θέλημα Αὐτοῦ, δαρθήσεται πολλὰ»; (Λουκ. ιβ' 47) Καὶ ἀλλαχοῦ, «εἶδότε οὖν καλὸν ποιεῖν, καὶ μὴ ποιοῦντι, ἀμαρτία αὐτῷ ἐστίν» (Ἰακβ. δ' 17).

Ὡς πιστοί, ἐκλήθημεν ὅπως ἡμεθα μάρτυρες τοῦ Χριστοῦ, καὶ ὡς τοιοῦτοι, ὀφείλομεν ἵνα δρατιώμεθα

πάσης εὐκαιρίας ὅπως παράσχωμεν παράδειγμα ὑπακοῆς εἰς ἄλλους, ἰδίως εἰς τὰς ἡμέρας ταύτας τῆς θλιβεραῦς αὐτῆς ψυχρότητος καὶ ἀποστασίας ἀπὸ τοῦ θελήματος τοῦ Κυρίου.— Ἐξοχοὶ ὄρες καὶ χαρακτηῆρες, ἄνδρες παγκοσμίου φήμης διὰ τὴν κοινωνικὴν θέσιν καὶ τὸ ἔργον των, ἀλλὰ πρὸ πάντων διὰ τὴν πιστότητα καὶ ἀφιέρωσίν των εἰς τὸν Κύριον, παρὰ τοῦ ὁποίου ἐχρησιμοποιήθησαν ὄργανα εὐλογίας μυριάδων ψυχῶν, οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἔλαβον ὑπ' ὄψιν, ἢ ἐπροφασίσθησαν τὴν ἀνωτέρω ἔνστασιν, ἀλλ' ἔσπευσαν καὶ δὲν ἐβρόδυναν νὰ τηρήσωσι τὴν διαταγὴν τοῦ Σωτῆρός των βαπτίζομενοι, χωρὶς νὰ «γείνωσιν ἀπειθεῖς εἰς τὴν οὐρανίαν ἐντολήν», οὐδὲ νὰ συμβουλευθῶσι σάρκα καὶ αἷμα.

Ὁ μέγας στρατηγὸς καὶ πατὴρ τῆς Ἀμερικανικῆς ἀνεξαρτησίας George Washington, ἐκ γενετῆς Ἐπισκοπιανός, ἰδὼν ποτε τὸν ἱεροκῆρυκα τοῦ στρατοῦ ὁδηγοῦντα στρατιώτας τινὰς εἰς τὸ βάπτισμα, καὶ λαβὼν ἐνδιαφέρον πρὸς ἔρευναν, ἀνεφώνησεν ὡς συμπέρασμα τῆς μελέτης του, ὅτι «οὐδέποτε ἐβαπτίσθη κατὰ τὰς Γραφάς», καὶ ἐζήτησε νὰ βαπτισθῇ διὰ καταδύσεως, ὅπερ καὶ ἐγένετο ὑπὸ τοῦ ἱεροκῆρυκός του John Cano ἐπὶ παρουσίᾳ 40 περίπου προσώπων εἰς τὸν ποταμὸν Potomac. Οὕτως ἐτίμησεν ὁ μέγας οὗτος ἀνὴρ τὸν Χριστόν. Ὁ Ἄλεξ. Cambell, ὁ μέγας μεταρρυθμιστὴς τοῦ 19ου αἰῶνος ἔπραξε τὸ ἴδιον.

Ὁ καθηγητὴς Totten τοῦ Κολλεγίου τῆς πολιτείας Yale, μετὰ ἐπισταμένην μελέτην ἐπὶ τοῦ ζητήματος τοῦ βαπτισματος ἔκρινεν ὡσαύτως ὅτι οὐδέποτε εἶχε βαπτισθῇ, καὶ ἐβαπτίσθη τὸν Μάρτιον τοῦ 1892.

Ὁ παγκοσμίως γνωστὸς συντάκτης καὶ ἐκδότης τῆς « Ἱεραποστολικῆς Ἐπιθεωρήσεως » Dr Arthur Pier-son, ὁ διὰ τὴν εὐσέβειαν, τὴν εὐγλωττίαν, καὶ τὰ πολλὰ του συγγράμματα ἐπικαλούμενος ὁ Χρυσόστομος τῶν Ἀμερικανῶν, ἐβαπτίσθη πρό τινων ἐτῶν ἐπίσης ἐν Λονδίῳ.

Ὁ ἐπίσης παγκοσμίως γνωστὸς μέγας Εὐαγγελιστὴς D. L. Μου, ὡς ἐβαπτίσθη ὡσαύτως, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ ἀνωτέρω, καταλήξας ὡς ἐκεῖνοι εἰς τὸ αὐτὸ μὲ τὸν στρατηγὸν Washington συμπέρασμα, ὅτι οὐδέποτε ἦσαν βεβαπτισμένοι κατὰ τὰς Γραφάς, ἂν καὶ νηπιόθεν τοὺς εἶχον βαπτίσει.

Ὁ ἐντιμότετος καὶ αἰδεσθ. BAR W. NOEL, κληρικὸς τῆς Ἐπισκοπιανῆς Ἐκκλησίας καὶ ἱεροεὐδὴς τῆς αὐλῆς τῆς βασιλείου Βικτωρίας, ὅποτε ἀφῆκε τὰ πάντα χάριν τῆς ἀληθείας, ἔδωκεν ὡς αἰτιολογίαν τοῦ διατι ἐβαπτίσθη τὴν ἐξῆς ὁμολογίαν.

— « Παρατηρῶν τὸ παράδειγμα τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν βλέπω ὅτι ἀπέβλεπε κυρίως εἰς τὰ ἐπίδομα τῶν πράξεων τοῦ ἐπὶ τῶν ἄλλων, διότι οὐδέποτε ἤμεθα μόνον ἐν τῇ διαγωγῇ μας. Οἱ πῆριξ ἡμῶν δύνανται νὰ ἐπηρεασθῶσι πρὸς τὸ καλὸν ἢ τὸ κακόν· καὶ ὡς Χριστιανοὶ ἔχομεν νὰ σιστήσωμεν εἰς τοὺς συναμαρτωλοὺς μας, οἱ ὅποιοι « δὲν ἐπίστρεψαν ἀκόμη ἐκ τοῦ σκοτοῦς εἰς τὸ φῶς, καὶ ἐκ τῆς ἐξουσίας τοῦ Σατανᾶ πρὸς τὸν Θεόν », — ἵνα ποιηθῶσι καὶ βαπτισθῶσιν εἰς ὁμολογίαν τῆς πίστεως ταύτης. Ἐὖν ὁμως ἡμεῖς αὐτοὶ διατελωμεν ἀβάπτιστοι, οὐτοι φρονικῶς ἤθελον ἀποφύγει τὴν ἐντολὴν τοῦ Χριστοῦ καὶ μᾶς εἶπωσι : « Σεῖς δὲν ἐπεκύνατε δημοσίως εἰς τοῦτο, οἷς δὲν ἀναγνωρίζετε τὴν τελετήν, σεῖς μέχρι τοῦδε ἀπεφύγετε τὴν θνοίαν ταύτην, καὶ διατὶ ὄχι καὶ ἡμεῖς ; » καὶ οὕτως ἤθελον δικαιολογήσει ἑαυτοὺς καὶ ἀποφύγει τὴν ἐντολὴν τοῦ Χριστοῦ ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τοῦ ἡμετέρου παραδείγματος ».

Ο ΓΕΩΡΓΙΟΣ MULLER

Εἰς τῶν μᾶλλον τετιμημένων δούλων καὶ ἐργατῶν τοῦ Χριστοῦ, ὡς ἐξῆς ἀφηγεῖται τὴν πειρᾶν του, ἐν σχέσει πρὸς τὸ ἀντικείμενον τοῦ βαπτίσματος, καὶ τὰς εἰς τὸ ζήτημα τῆς ὑπακοῆς ἀντιρροίσεις :

Ὅποτε ἤμην εἰκοσιπέντε ἐτῶν ἡλικίας ἐκήρυστον εἰς Sidmouth τῆς Ἀγγλίας ἡμέραν τιὰ συνέπεσε ν' ἀκούσω τρεῖς Κυρίας νὰ συνομιλῶσιν ἐπὶ τοῦ βαπτίσματος· ἡ μία ἐξ αὐτῶν εἶχε βαπτισθῆ ἀφοῦ εἶχε πιστεύσει. Ἀφοῦ ἐπὶ μακρὸν μεταξύ των συνεζήτησαν, ἐζήτησαν παρ' ἐμοῦ νὰ ταῖς εἶπω τί φρονῶ ἐπὶ τοῦ ζητήματος· ἀπήρτησα ὅτι δὲν τὸ ἐθεώρουν ἐλάναγκες δι' ἐμαυτὸν νὰ βαπτισθῶ ἐκ νέου. Ἐπὶ τοῦτον ἡ Κυρία, ἣτις πρότινος εἶχε βαπτισθῆ, μὲ ἠρώτησε· « Ἄλλ' ἔχετε πραγματικῶς βαπτισθῆ ; » « Μάλιστα, ἀπεκρίθην, ὅποτε ἤμην νήπιον » « Ἄλλ' ἔχετε ἐρευνήσει τὰς Γραφὰς ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ, καὶ ἔχετε προσενηχηθῆ διὰ τοῦτο ; » « Ὁχι » « Λοιπὸν », ἀπήρτησε, « Σὰς παρακαλῶ νὰ μὴ ὀμιλήσητε περὶ τοῦτον ἄλλοτε, μέχρις οὗ πράξητε οὕτω ».

Ὁ Θεὸς ἠδύκρησε νὰ ἐντυπώσῃ ἐν ἐμοὶ τὴν σπουδαιότητα τῶν παρατηρήσεων τούτων. Καθ' ὅσον μάλιστα συνήθιζον τότε νὰ προτρέπω τοὺς ἀκροατὰς μου νὰ μὴ ἀποδέχονται οὐδὲν ὡς ἀληθές, τὸ ὅποῖον δὲν ἦτο δυνατὸν ν' ἀποδειχθῆ ἐκ τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ. Εἰς ἐπίμετρον δὲ συχνάκις εἶχον ὀμιλήσει κατὰ τοῦ βαπτίσματος τῶν πιστῶν, χωρὶς καὶ νὰ ἔχω ἐξετάσῃ τὴν Γραφὴν, ἣ νὰ προσενηχηθῶ ἐπὶ τοῦτον. Ἀπεφάσισα ὅθεν ἀμέσως νὰ ἐξετάσω τὸ ζήτημα μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἤθελον εὔρει τὸν νηπιοβαπτισμὸν στηριζόμενον ἐπὶ τῶν Γραφῶν, νὰ συνηγορήσω καὶ ὑπερασπίσω αὐτὸν μετὰ παντὸς ζήλου. Ἄλλ' ἂν ἤθελον ἀναγκασθῆ νὰ ἀγαγῶ τὸ βάπτισμα τῶν πιστῶν ὡς Γραφικόν, νὰ ὑπερασπίσω τοῦτο ὡς τὴν ἀλήθειαν τοῦ Θεοῦ, καὶ βαπτισθῶ ἐγὼ αὐτὸς ἀκόμην. Ἀμα ὡς ἠδύκρησα, ἐπέδωκα ἀμέσως εἰς τὴν ἐξέτασιν καὶ μελέτην τοῦ ζητήματος, καὶ ἐν πρώτοις προσνηχήθην ἐπιανελημμένως ὅπως ὁ Θεὸς μοι δόσῃ τὴν διδασκαλίαν Αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου· ἤρχισα τότε ν' ἀγαγινώσκω τὴν Καιρὴν Διαθή-

κην εἰδικῶς ἐν σχέσει πρὸς τὸ ζήτημα. Ἀλλὰ μόλις εἶχον ἀρχίσει, ὅποτε πλῆθος ἀντιρρήσεων ἠγέρθησαν ὑποβάλλουσαι ἐαντὰς εἰς τὰς ἀκέρεις μου.

1. Πολλοὶ εὐσεβεῖς καὶ εὐπαίδευτοὶ ἄνδρες εἰσὶν ἀνίκανοὶ νὰ συμφωνήσωσιν ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου, ἐπομένως ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ εἶναι ἀδύνατον νὰ καταλήξῃς εἰς ἱκανοποιητικὸν ἀποτέλεσμα.

Εἰς ταύτην ἀπήνησα : Ἐὰν ἡ διάταξις τοῦ βαπτίσματος ἀποκαλύπτηται ἐν τῷ λόγῳ τοῦ Θεοῦ, διατὶ νὰ μὴ δυνηθῶ ἐγὼ νὰ φωτισθῶ περὶ τούτου. Διότι τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον εἰσέτι ἐνεργεῖ ὡς Διδάσκαλος ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Χριστοῦ, ὡς καὶ ἐξ ἀρχῆς.

2. Ὀλίγιστοι ἐκ τῶν ὁρίλων μου ἔχουσι βαπτισθῆ· οἱ πλεῖστοι τούτων ἐναντιοῦνται εἰς τὸ βάπτισμα τῶν πιστῶν, καὶ θὰ στραφῶσι κατ' ἐμοῦ.

Καὶ ἂν ὅλοι μὲ ἀπαρνηθῶσι, μόνον δὲ ὁ Κύριος μὲ προσδεχθῇ, τοῦτο θὰ εἶναι ἰκανὴ ἱκανοποίησις.

3. Ἄνευ ἀμφοβολίας θὰ ἀπολέσω τὸ ἥμισυ ἐκ τῶν ἐσόδων μου.

Ἐφ' ὅσον ἡ ἐπιθυμία μου εἶναι νὰ ἐπηρεήσω τὸν Κύριον πιστῶς, δὲν θὰ μὲ ἀφήσῃ νὰ περιέλθω εἰς ἀνάγκην οὐδενὸς ἀγαθοῦ.

4. Οἱ ἄνθρωποι θὰ μὲ ὀνομάσωσι Βαπτιστὴν, καὶ ἐγὼ δὲν δύναμαι νὰ συμ-

ῥωνῶ μετὰ τῶν Βαπτιστῶν κατὰ πάντα.

Ἄλλὰ δύναμαι νὰ βαπτισθῶ χωρὶς διὰ τοῦτο νὰ συμβαδίζω ἀναποφεύκτως καὶ μετὰ τῶν Βαπτιστῶν κατὰ πάντα.

5. Διετέλεσα ἐπὶ τόσα ἤδη ἔτη κῆρυξ τοῦ Λόγου, καὶ θὰ ἔχω νὰ ὁμολογήσω δημοσίως ὅτι διετέλουν ἐν πλάνῃ, ἐὰν ἀποδεχθῶ τὸ βάπτισμα τῶν πιστῶν.

Ἄλλὰ δὲν εἶναι ἀσυγκρίτως προτιμώτερον νὰ ὁμολογήσω ὅτι ἐπλανώμην, παρὰ νὰ ἐξακολουθῶ ἐμμένειν ἐν τῇ πλάνῃ;

6. Ἄλλ' ἂν ἀκόμην τὸ βάπτισμα τῶν πιστῶν εἶναι ἡ ἀλήθεια, εἶναι πολὺ ἀργὰ τόρα νὰ ὑποταχθῶ εἰς αὐτό· ὧφειλον νὰ βαπτισθῶ ἅμα ὡς ὁ Θεὸς μοὶ ἐχάρισε πίστιν.

Κάλλιον θὰ εἶναι νὰ ἀκολουθήσω τὴν ἐντολὴν τοῦ Κυρίου τόρα, ἢ νὰ ἐπιμείνω ἐπὶ μᾶλλον εἰς τὴν παράλειψιν καὶ ἀμέλειαν αὐτῆς.

Ἀφοῦ εἰς τοιαύτας κατέληξα σκέψεις καὶ ἀποφάσεις, εἶδον ἐν ταῖς Γραφαῖς ὅτι οὐδεὶς, ἐκτὸς τῶν πιστῶν καὶ μόνον, ἔπρεπε νὰ βαπτίζηται, καὶ ὅτι ἡ κατάδυσσις εἶναι τὸ ἀληθὲς βάπτισμα. Τὸ χωρίον τῆς Γραφῆς, τὸ ὁποῖον πρὸ παντὸς μὲ ἔπεισε περὶ τούτου, ἦτο τὸ (Πράξ. η' 36—38), τὸ βάπτισμα τοῦ εἰνούχου. Τὸ χωρίον τὸ ὁποῖον διεσαφῆσε τὸ δεύτερον ζήτημα ἦτο τὸ Ρωμ. στ' 3—5 «Σινταφέντες Αὐτῷ ἐν τῷ βαπτισματι» μετὰ ταῦτα ἐβαπτίσθη. Ἠὐλογήθη τὰ μέγιστα ἐν τῇ τελετῇ τῆς ἐντολῆς, καὶ οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἔχω μεταμεληθῆ διὰ τὸ διάβημα».

Ὁ γράφων τὰς γραμμὰς ταύτας δύναται νὰ οικειοποιηθῇ ὡς ἐνώπιον Κυρίου καὶ εἰς δόξαν Αὐτοῦ, τὴν ἀνωτέρω γλῶσσαν τοῦ κ. Müller, καὶ ἐκ πείρας νὰ ἐπιμαρτυρήσῃ τὴν μεγάλην ἀλήθειαν ταύτης, ἣτις εἶναι εὐλογητὴ ἐκπλήρωσις τῆς ἀψευδοῦς βεβαιώσεως τοῦ Θείου Λόγου, ὅτι «**Εἰς τὴν τήρησιν τῶν ἐντολῶν αὐτοῦ, ἡ ἀνταμοιβὴ εἶναι μεγάλη**». Ψαλμ. ιθ'. 11.

Εἶθε ὅτε γράφων καὶ ἀναγινώσκων ταύτας θέσσωσι βαθέως ἐν τῇ καρδίᾳ τοὺς λόγους Αὐτοῦ τοῦ Κυρίου των, οὐχὶ τοὺς ἀφορῶντας τὸ βάπτισμα μόνον, ἀλλὰ ὅλον τὸ ἀποκεκαλυμμένον Αὐτοῦ θέλημα, περὶ τοῦ λαοῦ Του, διαρκοίσης τῆς ἐπὶ γῆς μαρτυρίας των. «**Ὁ ἔχων τὰς ἐντολάς μου καὶ τηρῶν αὐτάς, ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ἀγαπῶν με· ὁ δὲ ἀγαπῶν με ἀγαπηθήσεται ὑπὸ τοῦ Πατρὸς μου, καὶ ἐγὼ ἀγαπήσω αὐτόν, καὶ ἐμφανίσω αὐτῷ ἑμαυτόν**». (Ἰωάν. ιθ'. 21).

«**Ἐάν τις θέλῃ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιεῖν, γινώσεται περὶ τῆς διδαχῆς**». (Ἰωάν. ζ'. 16).

« Ἦνίκα μὲν τοῦ θανάτου ἐμνημόνευσεν, οὐκ εἶπε, Σύμφυτοι τῷ θανάτῳ, ἀλλὰ τῷ ὁμοιώματι τοῦ θανάτου· ἦνίκα δὲ τῆς ἀναστάσεως, οὐκ εἶπε τῷ ὁμοιώματι τῆς ἀναστάσεως, ἀλλ' αὐτῆς τῆς ἀναστάσεως ἐσόμεθα. Καὶ οὐκ εἶπε, Γεγόναμεν, ἀλλ' ἐσόμεθα, καὶ τούτῳ πάλιν δειλῶν τῷ ῥήματι ἐκείνῃ τὴν οὐδέπω γεγενημένην ἀνάστασιν, ἀλλὰ τὴν μέλλουσαν. »

(Χρυσόστομος, Ρωμ. ὁμιλ. ι'.)

« Μὲ ἐρωτᾶτε ἀκολούθως ἀπὸ πόσου καιροῦ εἶμαι Βαπτιστής; Πρέπει νὰ σᾶς εἶπω ὅτι δὲν γνωρίζω ἄλλον εἰς τὸν ὅποιον δεξιότος οὗτος νὰ ἀρμόζῃ τόσον, ὅσον εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦ Ἰωάννου· καὶ ἐπειδὴ ἐπιθυμεῖτε νὰ γνωρίζητε μὲ ποῖον ὄνομα ἠθελον διακρίνεσθαι τῶν ἄλλων, σᾶς λέγω ὅτι θέλω νὰ ὀνομάζωμαι, καὶ ἐλπίζω ὅτι εἶμαι, μόνον Χριστιανός, πιστός, ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον ὄνομα, τὸ ὅποιον τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἐπιδοκιμάζει. Ὅσον δὲ διὰ τὰ ὀνόματα ἐκεῖνα, Βαπτιστής, Πρεσβυτεριανός, καὶ τὰ παρόμοια, συμπεραίνω ὅτι ταῦτα οὔτε ἐξ Ἱερουσαλήμ προῆλθον, οὔτε ἐξ Ἀντιοχείας, ἀλλὰ μᾶλλον ἐκ Βαβυλῶνος, διότι ταῦτα φυσικῶς τείνωσιν εἰς διαιρέσεις. Ἐκ τῶν καρπῶν αὐτῶν θέλετε γνωρίσει αὐτά. Πίστις καὶ ἀγιασμός· εἰσιν αἱ ἀρχαί μου· δὲν δύναμαι νὰ ἔχω κοινωνίαν μετὰ τῶν ἀσεβῶν καὶ βεβήλων, καὶ δὲν δύναμαι νὰ στέρξω ἵνα ἡ ψυχὴ μου κυβερνηθῆται εἰς τὰς πρό-
-ὸν Θεὸν σχέσεις τῆς διὰ τῶν δεισιδαιμόνων ἐφευρέσεων τοῦ κόσμου »

(Ἰωάννης Βούνιαν)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

Ἡ πνευματικὴ δυνάμει τοῦ βαπτίσματος

Τὸ βάπτισμα εἶναι σύμβολον παρὰ Θεοῦ ἰδουθέν καὶ ἀντιπροσωπεῦον τὰ μεγάλα καὶ θεμελιώδη γεγονότα τῆς σωτηρίας ἡμῶν. Ἐν αὐτῷ διορᾶται ἡ πλήρης συνταύτησις πάντων τῶν ἀληθῶν πιστῶν μετὰ τοῦ θείου Ἀντικαταστάτου των, (1) ἐν τῷ ἀντιπροσωπευτικῷ θανάτῳ Του ἐπὶ τοῦ Σιαυροῦ, καὶ τοῖς ἀνεκδιηγῆτοις παθήμασι, τὰ ὅποια παρ' αὐτοῦ ὀνομάσθησαν «βάπτισμα» (Ματθ. κ'. 22, 23 Λουκ. ιβ'. 50). (2) Ἐν τῇ ταφῇ Του, ἣτις ἦν μαρτυρία τῆς πραγματικότητος τοῦ θανάτου Του· (3) ἐν τῇ ἀναστάσει Του, ἣτις εἶναι ἡ ἀπόδειξις τῆς τελειότητος τοῦ ἐξιλαστικοῦ του ἔργου χάριν τοῦ λαοῦ Του, καὶ ἐχέγγυον τῆς μελλούσης αὐτῶν ἀναστάσεως (ἴδε Ρωμ. ζ'. 3, 4 Κολοσ. β'. 12)· «Συνταφέντες αὐτῷ ἐν τῷ βαπτίσματι ἐνῶ καὶ συνηγέρθητε διὰ τῆς πίστεως τῆς ἐνεργείας τοῦ Θεοῦ, τοῦ ἐγείραντος Αὐτὸν ἐκ τῶν νεκρῶν».

Ὁ ἐν ἀληθείᾳ βαπτιζόμενος πιστός, ὅστις ὡς ὁ Ἀπόστολος λέγει «ἐλήκουσεν ἐκ καρδίας, εἰς ὃν παρεδόθη τύπον διδαχῆς» εἶναι ἄνθρωπος, ὅστις μετέβη ἐκ τῆς παλαιᾶς κτίσεως εἰς τὴν νέαν, ἐν πνεύματι τε καὶ ἀρχῇ διὰ πίστεως· τὰ ὕδατα διερχόμενα ἄνωθεν αὐτοῦ, καὶ καλύπτοντα αὐτόν, συμβολίζουσιν ὅτι ὁ παλαιὸς αὐτοῦ ἄνθρωπος τελείως ἀπέθανεν, ὅτι αὐτὸς ὁ ἴδιος εἶναι νεκρὸς ἄνθρωπος. Ὅποτε καταδύεται ἐν τῷ ὕδατι, ἐκφραστικωτάτη διακήρυξις γίνεται τοῦ γεγονότος, ὅτι τὸ ὄνομά του, ἡ θέ-

σις του, ἡ ὑπαρξίς του ἐν τῇ φύσει ἐξηφανίσθησαν, ὅτι ἡ σὰρξ μεθ' ὄλων τῶν συμπαρομαρτούντων αὐτῇ ἁμαρτιῶν, ἀνομιῶν, εὐθυγιῶν, ἐτάφη ἐν τῷ τάφῳ τοῦ Χριστοῦ, καὶ οὐδέποτε θέλει ἔλθει πλέον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

Ὅταν δὲ πάλιν ἀνέρχεται ἐκ τοῦ ὕδατος, διακήρυξις γίνεται τῆς ἀληθείας, ὅτι ἀνέρχεται μόνον ὡς κάτοχος νέας ζωῆς, αὐτῆς τῆς ἐξ ἀναστάσεως ζωῆς τοῦ Χριστοῦ.

(C. H. Mackintosh, Gens σελ. 97)

Ἐντεῦθεν, ἡ μετὰ τὸ βάπτισμα προσήκουσα γλῶσσα εἰς τὸ πιστὸν τέκνον τοῦ Κυρίου ἠθέλην εἶσθαι, «**Εὐ-λογητὸς ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ κατὰ τὸ πολὺ αὐτοῦ ἔλεος ἀναγεννήσας ἡμᾶς εἰς ἐλπίδα ζωῆν διὰ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐκ νεκρῶν.** (Α' Πέτρ. α'. 3).

ΤΟ ΒΑΠΤΙΣΜΑ ΕΙΝΑΙ ΣΥΜΒΟΛΟΝ ΑΠΟΧΩΡΙΣΜΟΥ

Ἡ εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος κατάδυσις, εἰκονίζει τὸν διὰ τοῦ ἐξιλαστηρίου καὶ ἀντικαταστατικοῦ θανάτου τοῦ Χριστοῦ ἀποχωρισμὸν τοῦ πιστοῦ, ἀπὸ πᾶν ὅ,τι ἐκκληρονόμησεν ἀπὸ τοῦ πρώτου Ἀδάμ. Ταυτοχρόνως δηλοῖ ἐπίσης τὴν εἴσοδον αὐτοῦ εἰς ὅλως νέαν ζωὴν δυνάμει τῆς μετὰ τοῦ ΝΕΟΥ ΑΔΑΜ ἐνώσεώς του, ὅστις εἶναι ὁ Κύριος ἐξ οὐρανοῦ.

Ἡ αὐτὴ ἀλήθεια διδάσκεται ἐν τῇ Α'. Πέτρ. γ' 21 διὰ τοῦ τύπου τῆς σωτηρίας τοῦ Νῶε καὶ τῆς οἰκογενείας του ἐν τῇ Κιβωτῷ. Ὁ Ἀπόστολος ἐκεῖ ὁμιλεῖ

περὶ τῶν ἰδάτων τοῦ βαπτίσματος καὶ τῶν ἰδάτων τοῦ κατακλυσμοῦ, ὡς ὄντων ἀντιστοίχως εἰκονικῶν τῆς μεγάλης σωτηρίας. Οἱ ἐν τῇ Κιβωτῷ κεκλεισμένοι μετεφέρθησαν διὰ τῶν ἰδάτων ἐκείνων τοῦ θανάτου, καὶ δι' αὐτῶν ἀπεχωρίσθησαν ἀπὸ διεφθαρμένου καὶ καταδεδικασμένου κόσμου, καὶ τέλος μετεφέρθησαν ἐπὶ τῶν κορυφῶν τοῦ Ἄραράτ, ἐν πράγματι ὅλως νέα γῆ. Οὕτως ἐν τῷ Χριστῷ, τῇ ἀληθινῇ Κιβωτῷ, οἱ πιστοὶ μετεφέρθησαν διὰ τοῦ κατακλυσμοῦ τῆς θείας ὁργῆς, καὶ δι' Αὐτοῦ, καὶ ἐν Αὐτῷ διὰ παντός ἀπεχωρίσθησαν ἀπὸ κόσμου κατακεκριμένου, μεταφερθέντες εἰς τὰ ὑψη τῆς δόξης, ἐν τῇ νέᾳ δημιουργίᾳ τοῦ Θεοῦ¹.

ΤΟ ΒΑΠΤΙΣΜΑ ΕΙΝΑΙ ΘΑΥΜΑΣΙΟΝ ΣΥΜΒΟΛΟΝ ΤΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ

Ἐν τῷ ἀνωτέρω χωρίῳ ὁ Ἀπόστολος ὁρίζει τὸ βάπτισμα «ἐπερώτημα τῆς ἀγαθῆς συνειδήσεως» δηλ. συνειδήσεως κεκαθαυμένης ὡς λέγεται εἰς Ἑβρ. θ'. 14· ὅτε τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς, εἰς τῶν ἀκροατῶν τοῦ Πέτρου ἀνέκραξε : «τί νὰ κάμωμεν ; ὁ Πέτρος ἀπεκρίθη : «**Μετανοήσατε, καὶ βαπτισθήτω ἕκαστος ὑμῶν ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν**». Ἐπίσης ὁ Παῦλος διετάχθη «**Ἀναστὰς βάπτισαι, καὶ ἀπόλουσαι τὰς**

1 «Τὸ βάπτισμα εἶναι ὁ μέγας ποταμός, ὁ ῥέων ὡς ὀροθετικὴ γραμμὴ μεταξὺ τῆς βασιλείας τοῦ Σατανᾶ καὶ τῆς βασιλείας τοῦ Χριστοῦ.»

(James W. Zachary. The Witness of the Spirits, σελ. 112)

ἁμαρτίας σου (Πράξ. κβ'. 16). Εἰς ἀμφοτέρα τὰ ἐδάφια αὐτὰ καὶ ἀλλαγῶν, τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἔχει συνδέσει τόσον στενωῶς τὸ σύμβολον πρὸς τὸ συμβολιζόμενον, ὥστε, ὡς βλέπομεν, ἀποδίδεται εἰς τὸ ἐν ὃ, τι ἀλλαγῶν ρητῶς βεβαιοῦνται ὅτι πληροῦνται διὰ τοῦ ἄλλου. (*Ἴδε Ματθ. κς'. 28 Πράξ. ι'. 43 Ρωμ. γ'. 25 Ἐβρ. ι'. 10, 14 Α. Ἰωάν. α'. 7). Οὕτω λοιπὸν τὸ βάπτισμα ἐξεικονίζει οὐχὶ τὸ ἔργον τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐν ἡμῖν, ἀλλὰ τὸ ἔργον τοῦ Χριστοῦ δι' ἡμᾶς. Ἐἶναι σύμβολον « τοῦ λουτροῦ τῆς παλιγγενεσίας » ἥτις τῆς πλύσεως καὶ ἀποκαθάρσεως τῆς ἐπιτελουμένης ἐν τῇ ἀναγεννήσει διὰ τῆς ἀποβολῆς τῆς παλαιᾶς φύσεως, τὴν ὁποίαν ὁ πιστὸς διδάσκεται νὰ λογαριάσῃ κεκράν, καὶ τῆς προσλήψεως νέας, « θείας φύσεως » (Β: Πέτρο. γ' 4).

« Οἱ ἄνθρωποι δὲν ἐνταφιάζονται ἐφ' ὅσον ζῶσι » λέγει Κυρία τις συγγραφεύς. « Ἐὰν λοιπὸν τὸ βάπτισμα εἶναι συνταφιασμός μετὰ τοῦ Χριστοῦ διὰ τῆς καταδύσεως ἐν τῷ ὕδατι, καὶ τῆς ἀνάδου ἐκ τούτου εἰς νέαν ζωὴν, τοῦτο σημαίνει ὅτι ὁ βαπτιζόμενος ἀφίγει ἐν τῷ τάφῳ ὅλα τὰ πρότερα, καὶ ἐξέρχεται τοῦ βαπτίσματος, εἰς ὅλως νέαν θέσιν, καὶ εἰς καθολοκληρίαν νέας σχέσεις ἀπορροεούσας ἐκ νέας ζωῆς. Ἐὰν συνέπεια ἐτηρεῖτο ὡς πρὸς τὴν ἀρχὴν ταύτην, πλείστοι ἐγειρόμενοι δυσκολίαι θὰ εὑρισκον τὴν λύσιν καὶ ἀπάντησιν των ἐν αὐτῇ. Διὰ τὸ ὀφείλομεν νὰ πράξωμεν τοῦτο, καὶ διὰ τὸ νὰ ἀποφύγωμεν ἐκεῖνο ; Διότι ἢ προτέρα ἡμῶν ζωὴ δέον νὰ ἀφεθῇ εἰς τὴν ἄλλην ἄκραν τοῦ τάφου « συνταφείσα μετ' αὐτοῦ ».

Κ^a Pennefather, ἐν τῷ « Christian Baptism »

ΟΛΙΓΑΙ ΛΕΞΕΙΣ ΠΡΟΣ ΠΑΝΤΑ ΒΑΠΤΙΖΟΜΕΝΟΝ

Ἐνθυμοῦ τὸ γεγονός τοῦ βαπτίσματός Σου. Μὴ λησμονῆς ὅτι ἐπήκουσας αὐτοτελήτως καὶ ἐκ καρδίας εἰς τὸν τύπον τῆς διδαχῆς, εἰς ἣν παρεδόθης, καὶ δὲν ἐξηναγκάσθης διὰ τῆς βίας· ὅτι συννεμορφώθης πρὸς ἐντολὴν καὶ ὄρον τοῦ Σωτῆρός Σου, διακηρύξας δημοσίᾳ, κατὰ τὸ θέλημά Του, τὴν μετ' αὐτοῦ συνταύτησίν Σου εἰς τὸν θάνατον Αὐτοῦ, καὶ οὐχὶ πρὸς παράδοσιν ἀνθρωπίνης ἐφευρέσεως. Τοῦτο ἐκ μέρους τοῦ Σωτῆρός Σου εἶναι ἐχέγγυον τῆς τελειότητος τοῦ ἔργου τῆς σωτηρίας του διὰ σέ, καὶ ἐκ μέρους Σου ἀποδείξεις ἀγάπης πρὸς Αὐτὸν ὡς Σωτῆρά Σου, καὶ τῆς μετ' αὐτοῦ ἐνότητός Σου.

Φέρε κατὰ νοῦν διαρκῶς τὴν πνευματικὴν ὀπουδαιότητα τοῦ βαπτίσματός Σου. Μὴ ἀρκεσθῆς εἰς τὴν ἐνθύμησιν τοῦ ἀπλοῦ γεγονότος ὅτι ἔχεις βαπτισθῆ. Μὴ μένης ἱκανοποιημένος μὲ τὴν ἐξωτερικὴν ὑπακοὴν καὶ μόνον, ὡς ἐὰν ἀφοῦ αὕτη ἀπεδόθη δὲν ἔμεινε πλέον νὰ γείνη περισσότερόν τι. Ἐνθυμοῦ ὅτι ἡ προᾶξις τοῦ βαπτίσματος ἦτο στιγμιαία, ἀλλ' ἢ ἀπὸ τῆς συγμῆς ἐκείνης διαγωγῆ, εἰς ἣν παρεδόθης, εἶναι ἰσόβιος· πρόσσεχε νὰ ζῆς τὴν ζωὴν τοῦ βεβαπτισμένου. Μελέτησον ἐν προσοχῇ καὶ προσευχῇ τὸ ἕκτον κεφάλαιον τῆς ἐπιστολῆς πρὸς Ῥωμαίους. Ἐν αὐτῷ μανθάνεις ὅποια εἶναι ἡ ζωὴ αὕτη, — ὅτι εἶναι ζωὴ ἀπολύτως ἁγία, παρακεχωρημένη εἰς τὸν Θεόν, οὐρανια ζωὴ ζωὴ ἐν τῷ Θεῷ, καὶ ζωὴ εἰς τὸν Θεόν. «Παραστήσατε ἑαυτοὺς τῷ Θεῷ ὡς ἐκ νεκρῶν ζῶντας». Εἶναι λίαν ἀληθὲς τὸ λεχθὲν ὅτι ἡ

τὸ ἐγὼ νὰ ἐγκαταλειφθῆ, ἢ ὁ Θεὸς θὰ ἐγκαταλείρη τὸ ἐγώ. Ἔσο κερχωρισμένος τῶν ἀνθρωπίνων ἐντολῶν καὶ συστημάτων, «καὶ μὴ ἐγγίσητε ἀκάθαρτον» Μὴ συμμορφοῦσαι πρὸς τὸν κόσμον, διάγων ὡς κοσμικός. Τοῦτο ἤθελεν εἶσαι ἄρνησις τοῦ βαπτίσματος Σου. **Εἰ οὖν συνηγέροθτε τῷ Χριστῷ, τὰ ἄνω ζητεῖτε, τὰ ἄνω ὄρουεῖτε, μὴ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς.** Θεὸς ἐν τῇ καρδίᾳ Σου τὴν συμβουλίην τοῦ Εὐαγγελιστοῦ εἰς τοὺς Ἀποδημητάς, τοὺς ὁποίους ἐπρόφθασε πλησίον τῆς Ματαιουπόλεως—«Ὁ στέφανος εἶναι ἐνώπιόν Σας, καὶ εἶναι ἄφθαρτος· οὕτω τρέχετε ὥστε νὰ λάβητε Αὐτόν».

Φύλαττε σεαυτὸν ἀπὸ αἰσθημάτων ὑπερηφάνειας καὶ αὐταρεσκειᾶς, διότι οὕτω δημοσίως ὁμολόγησας τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν Σου. Ἀπόφραγε τὸ νὰ παραβάλλῃς σεαυτὸν εἰς τοῦτο, ἢ εἰς ἄλλα ζητήματα πρὸς ἄλλους· ἔχε ἐν νῷ τοὺς λόγους τοῦ Σωτῆρός Σου. «Ὅταν ποιήσῃτε πάντα τὰ διαταγμένα ὑμῖν, λέγετε, ὅτι δοῦλοι ἀχοεῖοί ἐσμεν· ὅτι ὁ ὀφείλομεν ποιῆσαι πεποιήκαμεν. (Λουκ. ιζ' 10).

ΑΥΤΟΣ ΔΕ Ο ΘΕΟΣ ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ ΑΓΙΑΣΑΙ ΥΜΑΣ ΟΛΟΤΕΛΕΙΣ· ΚΑΙ ΟΛΟΚΛΗΡΟΝ ΥΜΩΝ ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ, ΚΑΙ Η ΨΥΧΗ, ΚΑΙ ΤΟ ΣΩΜΑ, ΑΜΕΜΠΤΩΣ ΕΝ ΤΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΤΗΡΗΘΕΙΗ (Α. Θεσσαλ. ε' 23). Ἀμήν.

Υ. Γ. Εἶχε στοιχειοθετηθῆ καὶ τὸ τελευταῖον κέλλον τοῦ παρόντος βιβλίου, καὶ ἦν ἔτοιμον πρὸς ἐκτύ-

πωσιν, ὅποτε ἐπιστολὴ ληφθεῖσα παρὰ φίλου ἐξ * * * * *
 ᾤθησε μετὰ λύπης τὸν γράφοντα εἰς τὰς ἐπομένας
 παρατηρήσεις, διὰ τὴν ἐν αὐτῇ διατυπωμένην ἀρχήν,
 ἣτις δυστυχῶς εἶναι ἀρχὴ καὶ ἀφειρητρία πολλῶν ἐκ τῶν εἰς
 Χριστὸν ὡς Σωτῆρά των πιστευόντων, ἀλλ' ἦτις ἐλέγ-
 χει τὴν θέσιν καὶ στάσιν αὐτῶν ὡς τοιοῦτων ἀπέναντι
 τοῦ Σωτῆρός των· ὃ ἐν λόγῳ φίλος, ἀναφερόμενος εἰς
 τὸ ζήτημὰ τῆς ὑπακοῆς ἐν σχέσει μὲ τὴν ἐντολὴν τοῦ
 βαπτίσματος, διατυποῖ διὰ τῶν φράσεων— «οὐδένα
 ἔκαμε τὸ βάπτισμα πνευματικώτερον, οὐδὲ
 ἰσχύει νὰ κάμη τινὰ τὸ ὕδωρ τοιοῦτον,
 δι' ὃπερ ἐπιθυμῶ νὰ μείνω ἡσυχος ὡς
 πρὸς τοῦτο»—τὴν ἀρχήν, ὅτι, ἂν ὑπακούη τις εἰς
 τινα ἐντολὴν τοῦ Σωτῆρός του, δεόν νὰ ἔχη καὶ
 ἀνάλογόν τι ἀντιοστάθμισμαὸς πληρωμὴν διὰ τὴν
 ὑπακοήν· ἄλλως, ὅταν τοῦτο δὲν τὸ ἐλπίζει, ἢ δὲν τὸ
 φανταζεται ὅτι θ' ἀκολουθήσῃ ὡς ἀποτέλεσμα, «ἐπι-
 θυμεῖ νὰ μείνη ἡσυχος». Ἄλλ' ἢ γλῶσσα αὕτη εἶ-
 ναι αἰσθημα καὶ περισσευμα καρδίας δούλων καὶ οὐχὶ
 τέκνων· ὁ δούλος ἀποβλέπει διὰ μισθὸν καὶ προαγω-
 γὴν ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἀλλὰ δὲν μένει μέχρι τέλους ἐκ τῆ
 οἰκίᾳ· ἐνῶ τοῦ νόου μισθὸς καὶ τροφή εἶναι νὰ κάμη
 πάντοτε τὸ θέλημα τοῦ πατρὸς του. Ἰωάν. δ' 20. «Ὅτι
οὐκ ἀρέσκεται ὁ Κύριος εἰς τὰ ὀλοκαυτώματα καὶ
τὰς θυσίας, ὡς εἰς τὸ νὰ ὑπακούωμεν τῆς φωνῆς
τοῦ Κυρίου· διότι ἡ ὑποταγὴ εἶναι καλιτέρα παρὰ
τὴν θυσίαν· ἢ ὑπακοὴ παρὰ τὸ πάχος τῶν κριῶν» ἐνώ-
 πιον Κυρίου. (Α. Σαμλ. ιε' 22),—καὶ εὐφραίνῃ καὶ χα-
 ροποιῇ ἐνταυτῷ ἑαυτὸν ἐν τῇ ἐκτελέσει τοῦ θελήματος
 τοῦ Πατρὸς καὶ Κυρίου του, εὐρίσκων ὡς ὁ Κύριός του

πειράν του τὸ «Χαίρω Θεέ μου νὰ ἐκτελῶ τὸ θέλημά Σου, καὶ ὁ νόμος Σου εἶναι ἐν μέσῳ τῆς καρδίας μου». (Ψαλμ. μ' 8) πεπεισμένος ὢν, ὅτι ἐν τῇ ἐκτελέσει αὐτοῦ ἡ ἀνταμοιβὴ εἶναι μεγάλη (Ψαλμ. ιθ' 11), καὶ δεικνύων διὰ τούτου ὅτι εἶναι υἱὸς μόνιμος ἐν τῇ οἰκίᾳ (Ἰωάν. η' 35). Τὸ τέκνον τοῦ Κυρίου δὲν ὑπακούει διὰ νὰ γείνη υἱὸς καὶ σωθῆῃ, ἀλλὰ ἐσώθη καὶ ἐκλήθη εἰς υἰοθεσίαν διὰ νὰ ὑπακούῃ (Α. Πέτρο. α' 23), καὶ καθαρίζῃ ἑαυτὸν μετὰ τὴν ὑπακοὴν τῆς ἀληθείας διὰ τοῦ Πνεύματος (αὐτόθι 22), ἀποδεικνύων οὕτω ἑαυτὸν ἐπὶ μᾶλλον τέκνον ὑπακοῆς (αὐτόθι 14), καὶ ἐπομένως, ὄντως σεσωσμένον καὶ πνευματικόν (Ἐβρ. ε' 9. Πράξ. ε' 32).

Ἀλλὰ ἡ ἀτομικὴ ἡμῶν σωτηρία καὶ πνευματικότης εἶναι ὁ μόνος ἢ καὶ ὁ πρῶτος σκοπὸς τῆς θαυμασίας τοῦ Θεοῦ χάριτος, καὶ τῆς πολυτίμου θυσίας τοῦ Χριστοῦ; Δὲν ὑπάρχει ἐν ἡμῖν ἄλλη ἰδέα καὶ σκέψις πέραν τῆς ἀτομικῆς ἡμῶν σωτηρίας ἢ πνευματικότητος; Ἡ πρὸς ἡμᾶς ἐκδηλωθεῖσα χάρις ἐν τῷ δώρῳ καὶ τῇ θυσίᾳ τοῦ Χριστοῦ, δὲν ἴδρυσεν ἢ καθιέρωσεν ἄλλας σχέσεις μεταξὺ τοῦ εὐλογητοῦ Σωτήρος καὶ ἡμῶν Αὐτῶν; Δὲν ἀπορρέουσιν ἐκ τῶν σχέσεων τούτων ἄλλα τινα αἰσθήματα καὶ ὑποχρεώσεις ἀπέναντι Αὐτοῦ, ὑποχρεώσεις μαρτυρίας, καὶ ὁμολογίας Αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ κόσμου, διὰ τε τοῦ παραδείγματος, καὶ τῆς πλήρους ἀφιλαύτου παραχωρήσεως, καὶ πνευματικῶς, ἔστω, ἀφιλοκερδοῦς ὑπακοῆς; «Ἴνα γινῶ ὁ κόσμος ὅτι ἀγαπῶ τὸν Πατέρα, καὶ καθὼς ἐνετείλατό μοι ὁ Πατήρ, οὕτω ποιῶ». Ἔλεγεν ὁ Κύριος ἡμῶν μετὰ τὸ δι' ὑμᾶς ὁδνηρὸν

ἐκεῖνο βάπτισμα τῶν παθῶν ὑπ' ὄφιν του. Δὲν ὀφείλει πᾶς ἀληθῆς μαθητῆς Του νὰ ἔχη τὴν ἰδίαν γλῶσσαν δι' Αὐτόν; Δημονοῦμεν δὲ τί, ὧν ἐπὶ τῆς γῆς, διέτύπωσε ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τῆς μαθητείας; **Εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἔλθειν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν, καὶ ἄρατω τὸν σταυρόν αὐτοῦ καθ' ἡμέραν, καὶ ἀκολουθήτω μοι.** Ὅς γὰρ ἂν ἐπαισχυθῆ με καὶ τοὺς ἐμοὺς λόγους, τοῦτον ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυθήσεται, ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ καὶ τοῦ Πατρὸς, καὶ τῶν ἁγίων ἀγγέλων (Λουκ. θ' . 23, 26.)

Τῆς ἀληθοῦς πνευματικότητος συστατικὰ εἶναι ἡ πρὸς τὸν Χριστὸν ἀγάπη, καὶ ἡ ἐνοίκησις Αὐτοῦ διὰ τοῦ Πνεύματος ἐν τῇ καρδίᾳ εἰς διακυβέρνησιν τῆς ζωῆς. Ὁ δὲ κύριος ὅρος, δι' οὗ αὕτη ἐπιτυγχάνεται μαρτυρεῖται ρητῶς ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ ὅτι εἶναι ἡ τήρησις τῶν ἐντολῶν καὶ τοῦ λόγου αὐτοῦ. «**Ὁ ἔχων τὰς ἐντολάς μου καὶ τηρῶν αὐτάς ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ἀγαπῶν με....καὶ ἐγὼ ἀγαπήσω αὐτόν, καὶ ἐμφανίσω αὐτῷ ἑμαυτόν.**» Ἐάν τις ἀγαπᾷ με, τὸν λόγον μου τηρήσει, καὶ ὁ Πατήρ μου ἀγαπήσει αὐτόν, καὶ πρὸς αὐτόν ἐλεησόμεθα καὶ μονὴν παρ' αὐτῷ ποιήσωμεν (Ἰωαν. ιδ' 21, 23.)

Ἐνδιαφερόσά δὲ τις διαφορὰ ὑφίσταται μεταξὺ «ἐντολῶν» καὶ «λόγων» τοῦ Κυρίου· αἱ πρῶται διατυπώσι διακεκριμένως καὶ ὁριστικῶς δι' ὀφείλομεν νὰ πράξωμεν· οἱ δευτέροί εἰσιν ἡ ἔκφρασις τοῦ νοός του· διὰ τὰς πρώτας, λέγει, «ἐμφανίσω αὐτῷ ἑμαυτόν»· διὰ τὴν ὑπακοὴν τῶν δευτέρων βεβαιῶν ὅτι «ἐλεησόμεθα καὶ μο-

νήν παρ' αὐτῷ ποιήσωμεν». Διότι, εἰάν δίδω εἰς τὸ τέκνον μου ἐντολήν τινα, αὕτη εἶναι ἢ ὑπόδειξις τοῦ καθήκοντος του, καὶ εἰάν με ἀγαπᾷ, θὰ τὴν ἐκτελέσῃ εὐχαρίστως. Ἄλλ' εἰάν με ἀκούσῃ **λέγοντα**, « Ἐπεθύμουν νὰ ἐγένετο τὸ δεῖνα πρᾶγμα », καίτοι δὲ δὲν τῷ ἐπέταξα ὠρισμένως νὰ τὸ πράξῃ, ἤθελεν ὅμως συγκινήσει τὴν καρδίαν μου μᾶλλον βαθέως νὰ τὸ ἴδω σπεύδον νὰ τὸ ἐκτελέσῃ διὰ νὰ με εὐχαριστήσῃ, ἢ εἰάν τῷ εἶχον δόσῃ ὀριστικὴν διαταγὴν πρὸς τοῦτο.

Λάβωμεν εἰς πιστοποίησιν τῆς ἀνωτέρω ὑποσχέσεως τοῦ Κυρίου τὴν περίπτωσιν τοῦ Ἀβραάμ καὶ Λώτ· ὁ δεῦτερος ἦτο ἐξ ἴσου τέκνον Θεοῦ ὡς ὁ πρῶτος· περὶ τοῦτου δὲν ἐπιτρέπεται ἀμφιβολία, μετὰ τὴν δήλωσιν τοῦ Ἀγ. Πνεύματος περὶ Λώτ εἰς Β. Πέτρ. β' 7, 8, ἐπ' ὅσιν. Ἀλλὰ σημειώσον τὴν λυπηρὰν διαφορὰν μεταξὺ τῶν δύο. Ὁ Κύριος Αὐτὸς ἐπεσκέφθη τὸν Ἀβραάμ, συνεκάθησεν αὐτῷ, καὶ ἀπεδέχθη τὴν φιλοξενίαν αὐτοῦ προθύμως. Αἴτη ἦτο ὑψίστη τιμὴ καὶ ἔσοχον προνόμιον, τῶν ὁποίων οὐδέποτε ἔλαβε πείραν ὁ δυστυχὴς Λώτ· ὁ Κύριος οὐδέποτε ἐπεσκέφθη αὐτὸν ἐν Σοδόμοις· ἀπέστειλε μόνον ἀπλῶς τοὺς ἀγγέλους Του. Καὶ οὗτοι ἀκόμη, ἐν ἀρχῇ, ἐπιμόνως ἀπεποιήθησαν νὰ εἰσελθῶσιν εἰς τὴν οἰκίαν του, καὶ δεχθῶσι τὴν προσφερθεῖσαν φιλοξενίαν. « Οὐχί, ἀλλ' ἐν τῇ πλατείᾳ θέλομεν διανυκτερεύσει », ἦτον ἡ ἀπάντησις των. Ὅποτε δὲ ἐξέκκλινον πρὸς αὐτὸν καὶ εἰσηλθόν, ἦτο μόνον ὅπως τὸν προστατεύσωσι κατὰ τῆς κτηνώδους βίας, ἥτις τὸν ἐπηπείλει, καὶ τὸν ἐξαρπάσωσιν ἐκ τῆς ἔλειπης θέσεως καὶ τῶν περιστάσεων ἐν ταῖς ὁποίαις, διὰ κοσμικὴν εὐημερίαν καὶ ὑλικὸν κέρδος εἶχε ῥίψει

ἑαυτόν. Τίς ἐκ τῶν δύο τοῦτων εἶναι ὁ ὄντως πνευματικός; ἀναμφιβόλως ὁ Ἀβραάμ, τὸν ὁποῖον ὁ Κύριος ἐτίμησε διὰ τῆς ὑψίστης τιμῆς, ἐπισκεφθεὶς αὐτὸν προσωπικῶς. Καὶ δυνάμει τίνος λόγου ἢ τιμῆ καὶ εὐλογία αὐτῆ; «Ἐπειδὴ ὁ Ἀβραάμ ὑπήκουσεν εἰς τὴν ὁωνήν μου, καὶ ἐδούλαξε τὰ προστάγματατά μου καὶ τὰς ἐντολάς μου, τὰ διατάγματατά μου, καὶ τοὺς νόμους μου» (Γεν. κατ' 5). Καὶ δὲν ἠγάπη ὁ Λὼτ τὸν νοῦν καὶ τὴν εὐαρέσκειαν τοῦ Κυρίου πρὸς τὴν εὐπειθειαν καὶ τὴν ὑπακοὴν ὡς ὄρων πρὸς εὐλογίαν; ὦ, βεβαιότατα· διότι παρὰ τῷ φίλῳ τοῦ Θεοῦ Ἀβραάμ ἀνετράφη, ὅστις δὲν ἔλλειψε βεβαίως νὰ τῷ τὴν διδάξῃ· ἀλλ' ὁ Λὼτ ἐξέλεξε καὶ προὔτιμησε τὴν θέσιν τοῦ δούλου, δουλωθεὶς ὑπὸ τοῦ ἐγώ, καὶ τοῦ κέρδους, (ἴδε Γενεσ. ββ' 10, 11), δι' ἅπερ καὶ ἐγκατέλειψε τὸν οἶκον τοῦ Ἀβραάμ ἀδιόρθωτος· ἢ δὲ Ἰαροφὴ ρητῶς βεβαιοῖ ὅτι «ὁ δούλος» — πάσης φύσεως — διὰ λόγων δὲν θέλει διορθωθῆ· ἐπειδὴ καταλαμβάνει μὲν, ἀλλὰ δὲν ὑπακούει» (Παροιμ. κθ' 19).

Εἶθε πᾶν τέκνον τοῦ Κυρίου νὰ θέσῃ καλῶς ταῦτα ἐν τῇ καρδίᾳ του, καὶ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ πάσης φύσεως δουλείας—τοῦ κόσμου, κέρδους, ἐγώ, ἐντροπῆς κλπ.— ἦτις δὲν δύναται, εἰμὴ νὰ ἔχῃ ὡς ἀποτέλεσμα, ὡς ὁ ἀψευδὴς τοῦ Θεοῦ λόγος βεβαιοῖ, τὸ νὰ καταλαμβάνῃ μὲν, ἀλλὰ, ἔνεκα τῆς δουλείας ταύτης, νὰ μὴ ὑπακούῃ!

« Ἐὰν καθ' ὅλον τὸ βιβλίον εἰσηγήθῃ τι τὸ ἀβάσιμον, ἢ ἐξετέθῃ τί τὸ πεπλανημένον, θέλω εἶσθαι εὐγνώμων διὰ τὴν ὑπόδειξιν καὶ διόρθωσιν τούτων. Πειθόμενος δὲ ὅτι ὄντως ἐλανθάσθη, θέλω, διὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, προθυμηθῆναι ἢ ἀναγνωρίσω τὸ λάθος.»

(Henry Craic, *Καιν. Διαθ. Ἐκκλ. Τάξ.* σελ. 83)

Σ. Σ. — Θεωρῶ ἐπάναγκες νὰ δηλώσω ἐνταῦθα κατηγορηματικῶς, ὅτι ἅπασαι αἱ δαπάναι τῆς ἐκδόσεως τοῦ παρόντος ἔργου κατεβλήθησαν παρ' ἐμοῦ καὶ μόνου ἀποκλειστικῶς, ἄνευ τῆς ἐλαχίστης πρὸς τοῦτο εἰσφορᾶς παρ' οἰουδήποτε.

I. M.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΕΜΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Πρόλογος ..... Σελ. γ' — ζ'

Α'

Ἡ τελευταία πρὸς τοὺς μαθητὰς ἀποχαι-
ρετιστήριος ἐντολή τοῦ Χριστοῦ..... » 11

Β'

Ἡ μεγάλη ἐντολή, καὶ τίνι τρόπῳ οἱ
Ἀπόστολοι διεξήγον ταύτην..... » 21

Γ'

Τὸ βάπτισμα ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς ..... » 35

Δ'

Τὸ βάπτισμα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῶν πρῶ-
των αἰώνων..... » 47

Ε'

Ἀντιρρήσεις τινές καὶ δυσκολίαι..... » 65

ΣΤ'

Πνευματικὴ σημασία τοῦ βαπτίσματος, » 81

Ὀλίγαι λέξεις πρὸς πάντα βαπτιζόμενον » 85

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

Ἔς σελίδα	36	ἀντί θάνατον		ἀνάγνωθι	θάνατον
»	»	37	• ἐπερώτημα	»	ἐπερώτημα
»	»	38	» ἅγιος	»	ἅγιος
»	»	38	» οὕτω	»	οὕτως
»	»	40	» διαθήκη	»	διαθήκη
»	»	43	» ἀπετέλεσε	»	ἀπετέλεσεν
»	»	44	» ἐπιχείρημα	»	ἐπιχείρημα
»	»	48	» καταφεύγουσι	»	καταφεύγουσι
»	»	48	» Ἐκκλησίας	»	Ἐκκλησίας

Δεῖ ὅτι ἄλλο, παρὰ τὴν θέλησιν ἡμῶν, διέφυγε τὴν ἀντί-
ληψίν μας, ἐπικαλούμεθα τὴν ἐπιείκεια τοῦ ἀναγνώστου.

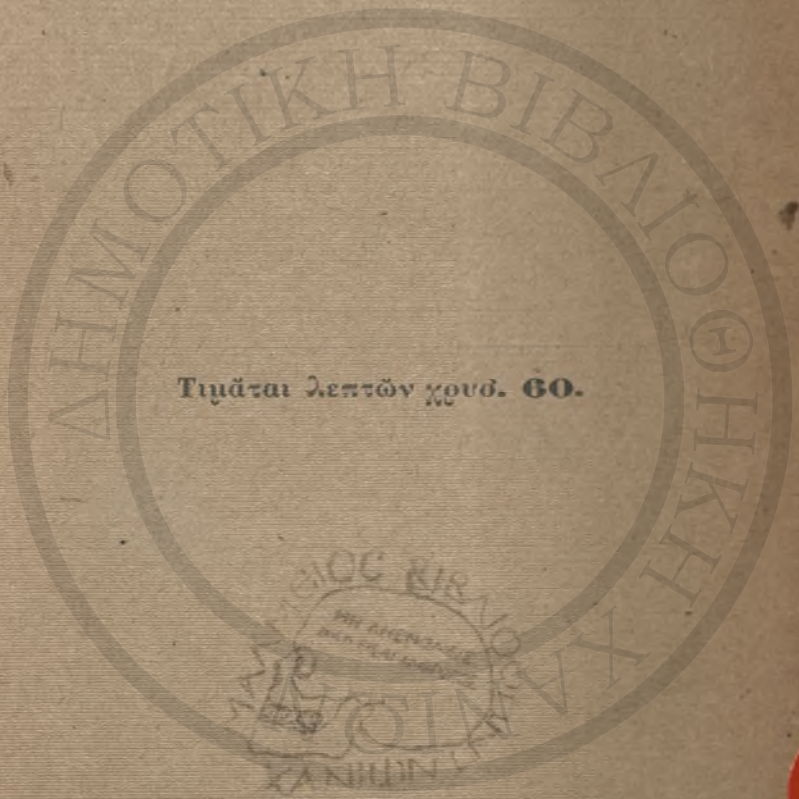

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

77
/

Τιμάται λεπτῶν χρυσ. 60.

